

A close-up, top-down view of a large pile of mussel shells. The shells are predominantly blue and white, with some showing signs of wear and discoloration. The shells are scattered and overlapping, creating a textured, busy background. In the center of the image, there is a solid red circle. Inside this circle, the year "2014" is written in a white, sans-serif font.

2014

**TANUMS
KOMMUN**

TANUM 2014

Balansslutning	977,5 Mkr
Investeringar	97,9 Mkr
Resultat	9,1 Mkr
Antal anställda	1 149
Invånarantal	12 346
Utdebitering	21,56 Kr

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

6 KOMMUNALRÅDET OCH OPPOSITIONSRÅDET

Kommunstyrelsens ordförande Liselotte Broberg (m) och oppositionsrådet Louise Thunström (s) redovisar sin bild av verksamhetsåret 2014.

8 OMVÄRLD

Tanums invånarantal ökade med 43 personer och uppgick vid årsskiftet till 12 346. Ökningen berodde på en hög inflyttning, födelsetalen är fortsatt låga. Arbetslösheten i kommunen är fortsatt låg och uppgick i december till 4,9 procent.

10 ÖVERGRIPANDE MÅL

Tanums kommuns vision är att öka invånarantalet till 13 000 invånare. För att nå visionen har boende, näringsliv, skola, infrastruktur och omsorg pekats ut som prioriterade områden i utvecklingsarbetet. Kommunen har nått de verksamhetsmässiga mål som satts för "God ekonomisk hushållning". Kommunens kärnverksamhet får bra betyg i medborgar- och brukarmätningar. Det ekonomiska resultatet för 2014 på 9,1 mkr motsvarar 1,5 procent av skatteintäkter och statsbidrag, vilket innebär att kommunen inte når det finansiella målet för god ekonomisk hushållning.

13 KVALITETSREDOVISNING

Hur ser invånarna på kommunens verksamheter, vilket inflytande har de på kommunala beslut och vilken uppfattning har invånarna om kommunen eller regionen som plats att bo och leva på? Dessa frågor ställs i en medborgarundersökning som kommunen låter Statistiska Centralbyrån (SCB) göra en gång vartannat år. Senaste undersökningen är från 2013.

Tanum deltar tillsammans med mer än 200 andra kommuner i ett nationellt kvalitetsprojekt, Kvalitet i korthet (KKiK). Projektet administreras och samordnas av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Inom ramen för projektet görs jämförelser mellan kommunerna inom fem perspektiv: tillgänglighet, trygghet, information och delaktighet, effektivitet och kommunen som samhällsutvecklare. Tanums kommuns samlade resultat ligger över genomsnittet. Bra resultat får Tanum främst inom områdena trygghet samt information och delaktighet.

17 KOMMUNALA JÄMFÖRELSE

Jämförelser av ekonomi och verksamhet mellan Tanum, Munkedal, Lysekil, Sotenäs och Strömstad.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

20 REDOVISNINGSMODELL OCH PRINCIPER

Beskrivning av redovisningsmodell, analysmodell samt beskrivning av de viktigaste redovisningsprinciperna för kommunen. Kommunen följer i allt väsentligt rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning.

21 RISKBEDÖMNING OCH KÄNSLIGHETSANALYS

Tanums kommun är i sin verksamhet utsatt för olika typer av risker, såsom finansiella risker, borgensåtaganden, skador på kommunal egendom, störningar i verksamhet och IT-system etcetera.

22 RESULTATRÄKNING MED RESULTATANALYS

Årets resultat uppgår till 9,1 mkr vilket är tillräckligt för att klara det lagstadgade balanskravet men inte det av kommunen övergripande finansiella målet. Tanums kommun har redovisat ett positivt resultat varje år sedan år 2000.

24 BALANSRÄKNING MED ANALYS AV FINANSIELL STÄLLNING

Soliditeten, när hela pensionsåtagandet är inräknat, har ökat från 9,8 procent i bokslutet 2013 till 10,1 procent i bokslutet 2014. Årets investeringar uppgår till 97,9 mkr. För att finansiera investeringsverksamheten har en upplåning varit nödvändig. Låneskulden har ökat med 9,9 mkr till 455,7 mkr.

26 NOTFÖRTECKNING

Tilläggsupplysningar till de finansiella rapporterna, resultaträkning, kassafödesrapport och balansräkning.

30 INVESTERINGSREDOVISNING

Bruttoinvesteringarna år 2014 uppgick till 97,9 mkr. Av dessa investerades 40,7 mkr i VA-anläggningar. Det största enskilda investeringsprojektet har varit uppförande av vindkraftverk på Tyft, 22,1 mkr.

VERKSAMHET

En redovisning av väsentliga verksamhetsområden presenterade ur ett medborgarperspektiv.

32 BOENDE

För att möjliggöra byggnation av nya bostäder arbetar kommunen med ett stort antal detaljplaner. Bygglov har lämnats för 73 nya enbostadshus och fritidshus.

34 NÄRINGS LIV

Tanum är med sina drygt 2 200 företag en av Sveriges kommuner som har flest företag i relation till invånarantalet och där det startas flest nya företag. I samarbete med näringslivet arbetar kommunen för att förbättra näringslivsklimatet i kommunen. I Svenskt Näringslivs företagsranking placerar sig Tanum på plats 241.

36 UTBILDNING

Måluppfyllelsen ökar inom grundskolan. Andelen elever som lämnar grundskolan i årskurs nio med minst godkänt betyg (E) i samtliga ämnen ökar till 84,7 procent, vilket är högre än rikssnittet. Även resultaten på de nationella proven i årskurserna tre och sex är mycket goda.

Nettokostnaden för grundskola minskar med 1 664 tkr. Stora åtgärder har gjorts inom Tanumshede och Hamburgsund för att komma tillrätta med förra årets strukturella underskott. Gymnasieskolans nettokostnad fortsätter att minska mellan åren vilket förklaras av fortsatt minskat elevantal.

40 BARNOMSORG

Andelen barn som har någon form av barnomsorg uppgår till 86,9 procent 2014 vilket är en liten minskning sedan 2013. Antalet barn minskar med 11. Den pedagogiska omsorgsverksamheten fortsätter att minska, vilket har varit en trend under de senaste 10 åren.

Föräldrarna är fortsatt nöjda med förskoleverksamheten. I den enkät som genomförs årligen blir värdet för "Förskolan fungerar som helhet bra eller mycket bra" 8,4 på en tiogradig skala.

42 ÄLDREOMSORG

Det finns sex boendeenheter som vid ingången av året hade 165 särskilda boendeplatser, varav 64 platser för personer med demenssjukdom. Nyttjandegraden för de särskilda boendeplatserna har under året varit 92 procent. Årets utbildning inom utbildningssatsningen omvårdnadslyftet har gällt demensvård. Personalens utbildningsnivå har höjts från 60 till 84 procent, ett bra resultat i jämförelse med de andra deltagarna i utbildningssatsningen.

46 FUNKTIONSHINDER

Nettokostnaden ökar med 4 261 tkr, 9,3 procent. De ökade kostnaderna beror främst på fler placeringar inom psykiska funktionshinder. Det beror även på utökning inom personlig assistans.

Behovet av boende för barn är för närvarande en till två platser. Förberedelser pågår för att kunna skapa en bostad med särskild service för barn i kommunen.

48 INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Nettokostnaden för försörjningsstödet har under 2014 ökat med 1 953 tkr, en ökning med 36,5 procent jämfört med 2013. Antalet dygn som barn och unga har varit placerade på familjehem har ökat 2014. Den fallande kurvan sedan 2008 är därmed bruten. Antalet dygn på institution för vuxna har också ökat. Detta beror framför allt på att ärenden med unga vuxna med en tung missbruksproblematik ökat.

50 RÄDDNINGSTJÄNST

Räddningstjänsten utförde 448 utryckningar år 2014, vilket är 38 fler än under 2013.

52 TEKNISK SERVICE

Teknisk service innefattar markförvaltning, energi, gator och parker samt fastighetsförvaltning som omfattar totalt 74 049 kvadratmeter. Organisationen omfattar även bad- och lekplatser, strandstäd och vissa friluftsanläggningar. Flertalet underhållsåtgärder har utförts på kommunala fastigheter, bland annat omfattande utvändigt och invändigt renovering av Petterhagens förskola i Grebbestad.

54 KULTUR OCH FRITID

Ett brett utbud inom kultur och fritid har erbjudits genom egna arrangemang och tillsammans med föreningslivet och andra externa samarbetspartners. Mer än ett arrangemang om dagen, 375 stycken, har erbjudits under 2014 varav 236 var riktade till barn och unga. En besökarenkät sätter mycket höga betyg på service och bemötande på biblioteken.

56 AFFÄRSVERKSAMHET

Redovisning av VA-verksamhet ska ske enligt särskild lagstiftning och sidordnat från den skattefinansierade verksamheten. Verksamheten redovisar ett underskott med 166 tkr, vilket

delvis beror på högre kostnader för reparation och underhåll. Investeringar har gjorts till ett värde av 40,7 mkr. Under 2014 höjdes brukningsavgiften med åtta procent.

Fortsatt höga investeringar kommer att krävas under de kommande åren för att öka kapaciteten på VA-anläggningarna. Detta gör att taxan kommer att behöva höjas ytterligare under kommande år.

58 PERSONALREDOVISNING

Kommunens strategiska målsättning är att skapa förutsättningar för att kunna rekrytera, behålla och utveckla kompetent personal. Under 2014 har tyngdpunkten legat på hälsa och ledarskap. Sjukfrånvaron ökade från 5,9 procent 2013 till 6,1 procent 2014.

61 MILJÖREDOVISNING

Miljöarbetet inriktas mot tre prioriterade områden: energi, transporter och livsmedel. Kommunen har bedrivit ett energi-effektiviseringsprojekt, EPC, i åtta utvalda fastigheter. Målsättningen är att minska värmeförbrukningen med 20 procent och förbrukningen av övrig el med 10 procent. Oljeförbrukningen har minskat med 87 procent sedan år 2007.

Andelen ekologiska och kravgodkända livsmedel är fortsatt hög, 37,0 procent 2014.

64 VÄLFÄRD OCH TILLGÄNGLIGHET

Redovisning av medborgarnas hälsa och välbefinnande samt en uppföljning av kommunens handikapplan.

66 DRIFTREDOVISNING

Kommunens resultat uppgår till 9,1 mkr vilket är ett budgetunderskott med 6,8 mkr. Nämnderna redovisar ett samlat överskott på 1,3 mkr. Pensionskostnaderna ger ett underskott på -7,7 mkr, detta är engångskostnader som främst beror på aktualisering av registerunderlaget till pensionsberäkningen. Tomtförsäljningen ger ett budgetunderskott på -8,0 mkr till följd av minskad efterfrågan.

68 SAMMANSTÄLLNINGAR VERKSAMHETSOMRÅDEN

Resultaträkningar för nämndernas olika verksamheter.

70 TIOÅRSÖVERSIKT

Kommunens resultat- och balansräkning över tio år.

72 PRESENTATION AV KOMMUNSTYRELSEN

Presentation av kommunstyrelsens ledamöter.

73 BESLUT OCH REVISION

Kommunfullmäktiges beslut rörande bokslut 2014 och revisorernas granskning av bokslutet.

74 ORGANISATION

KOMMUNALA BOLAG

75 TANUMS BOSTÄDER AB

Årets resultat uppgår till 2,2 mkr före skatt och bokslutsdispositioner. Det goda resultatet förklaras dels av en god uthyrning och dels av sänkta drift-, underhålls- och administrationskostnader. Det är trettonde året i följd som det kommunalt helägda bolaget redovisar vinst. Byggnation av 26 nya lägenheter i Fjällbacka färdigställdes under 2014. I Tanumshede byggdes tio nya lägenheter. Renovering och ombyggnad av 60 lägenheter i Tanumshede påbörjades under våren 2014 och ska vara klar våren 2016.

76 TANUMS HAMNAR AB

Tanums Hamnar AB redovisar ett överskott på 0,6 mkr före skatt och bokslutsdispositioner.

Under 2014 har bland annat 20 nya fasta båtplatser på Resö tillkommit, nya båtbottnar i Havstenssund, förbättring av badplatsen på Badholmen i Fjällbacka, flertalet nya räddningsstegar har placerat ut i hamnarna och brandskåp har installerats i två gästhamnar.

77 RAMBO AB

Före bokslutsdispositioner och skatt uppgår årets resultat till 1,5 mkr, vilket är en förbättring med cirka 0,3 mkr jämfört med 2013 års resultat. RAMBO har under 2014 hanterat närmare 94 000 ton avfall, en minskning med 7,6 procent jämfört med 2013. Av avfallet har 99 procent nyttiggjorts, samma höga nyttiggörande som föregående år.

78 BEGREPPSFÖRKLARING

KOMMUNALRÅDET

Liselotte Broberg (m)

Ordförande i kommunstyrelsen

Tanums kommun ska även i framtiden kännetecknas av att vi har ordning på vår ekonomi, har en hög kvalitet i skola, vård och omsorg, men vi måste också våga utveckla så att Tanum blir en ännu attraktivare kommun att bo och verka i.

Resultatet för 2014 är nio miljoner kronor. Vi kan därmed konstatera att vi går med överskott för femtonde året i rad. Nämnderna har en god förmåga att hålla budgeten även om utmaningarna är många och tuffa.

Tanums kommuns ekonomi skall vara fortsatt stabil och kommunens ekonomiska mål skall uppnås. Jag har fått frågor varför kommunen ska gå med överskott, att det är bättre att använda pengarna i verksamheterna. Majoritetens och mitt svar är att ska vi kunna genomföra framtida investeringar så måste kommunen leverera ett överskott. Den kommunala utdebiteringen (kommunalskatten) skall vara oförändrad och inga bygdeskolor ska läggas ner under mandatperioden. Majoriteten satsar medvetet på att öka kvalitén i våra verksamheter.

Utmaningarna är och har varit många och det finns mycket att göra för medborgarna i Tanums kommun.

Bland framtida utmaningar kan nämnas:

Infrastrukturförbättringar i både Grebbestad och Fjällbacka, där även hamnområdena ingår.

Fler anslutningar till kommunalt avlopp.

Bostadsbyggandet måste fortsätta med att skapa bostäder i alla prisklasser och områden i kommunen, det i fortsatt bra samarbete med privata aktörer.

Vi ser över "flaskhalsen" när det gäller detaljplanearbetet för att skapa möjlighet att snabbt ta fram områden för verksamhetsmark och bostäder.

Vår gymnasieskola ändrar inriktning till lärlingsutbildningar, en form av utbildning där man blandar teori med praktik, en satsning på att utvidga samarbetet mellan näringsliv och gymnasieskolan i kommunen. Utmaningen är att få fler sökande,

så vi fortsatt kan bedriva en bra gymnasieverksamhet med god kvalitet.

Befolkningen i kommunen blir äldre, vi arbetar för att öka brukarnas möjligheter att välja såväl utförare som boendeform.

Under 2014 blev vi 43 invånare fler i kommunen, det är även glädjande att det föddes 127 barn. Det är viktigt att befolkningen ökar så vi kan investera och bedriva en fortsatt bra verksamhet. Det är något vi sätter största fokus på i arbetet med vår nya översiktsplan.

Arbetslösheten är fortsatt relativt låg. Vilket beror på att vi har många och duktiga företagare i kommunen.

På Tanums näringslivspark har Tanum Shoppingcenter och Happy Price öppnat och vi fick en efterlängtat gång- och cykelväg till Sportshopen i Grebbestad.

Vi kom igång med vårt kundcenter i kommunen. Invånare, företagare och besökare kan få svar och hjälp med enklare frågor direkt genom våra kommunvägledare.

I början på juli 2015 ska den sista etappen av E6:an invigas. Turerna har varit många då etappen ligger inom vårt världsarvsområde. I anslutning till E6:an kommer den unika rast- och informationsplatsen Skräddö att ligga, som en port till världsarvet.

Värdskap och bemötande är viktigt för att skapa tillväxt och ett bra samarbete mellan företag och kommun. Sedan årsskiftet har jag besökt cirka tre företag i veckan tillsammans med vår kommunchef, det är uppskattat och vi kommer att fortsätta i den takten

Vi måste hela tiden ha kommunens bästa framför ögonen och ha en öppen dialog med våra medborgare.

Louise Thunström (s)

2:a vice ordförande i kommunstyrelsen

Vem vann valet mamma? sa min 7-åriga dotter när hon vaknade på måndagsmorgonen den 15 september.

Ja, vem vann egentligen? Inte var det den svenska borgerlighetens val. Inte sedan 1921 har väljarstödet för den samlade högern varit så svagt. Det går inte att sänka skatterna med 140 miljarder utan att välfärden påverkas. Det förstod väljarna. OECD uppmärksammade 2014 att Sverige är det land i världen där ojämlikheten ökar mest.

Socialdemokraterna vann regeringsmakten, men inte valet. Att byta regering var ett viktigt mål, men det stora arbetet nu är att genomföra en socialdemokratisk politik som kan förändra människors villkor, så att vi om fyra år kan säga att det spelade roll. Vi bytte kurs. Sverige har blivit ett bättre land!

Här hemma i Tanum gjorde socialdemokraterna ett bra val. Vi har nu nio mandat och det skiljer inte många röster mellan S, M och C. Moderaterna med Liselott Broberg i spetsen tog över ordförandeskapet i kommunstyrelsen och samarbetet har börjat bra. I det dagliga politiska arbetet är samarbete och respekt ledorden. Även om det ibland kan hetta till i debatterna, så vill vi alla kommunens bästa och den goda anda som råder är väldigt viktig att bevara.

Tanums kommun gjorde alltså för femtonde året i rad ett överskott. Överskottet var dock mindre än budgeterat och vi när balanskravet men inte det av kommunfullmäktige beslutade överskottsmålet om 2 procent på skatteintäkter och statsbidrag.

Tanums kommun har definierat "god ekonomisk hushållning" som att varje generation ska bära kostnaderna för det den förbrukar. Denna generationsmodell kräver ett långsiktigt tänkande på så sätt att de finansiella målen bör kopplas till en längre tidsperiod. Dessutom anser jag att begreppet "god ekonomisk hushållning" bör definieras både ur ett finansiellt perspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv.

Den demografiska utvecklingen, våra förändrade krav på välfärden och generationsskiftet på arbetsmarknaden, gör att

vi har stora utmaningar framför oss de kommande åren. Alla behovskurvor pekar uppåt vilket tyder på ökade kommunala kostnader. Tanums kommun har en skola och omsorg som är dyra i förhållande till andra kommuner. Detta behöver analyseras. Vi behöver få ut mer verksamhet för pengarna. En rejäl genomlysning av hemtjänstens verksamhet är på gång och det ska bli spännande att se vad den visar. Liknande genomlysningar önskas av alla nämnder.

För att klara framtidens utmaningar behöver vi även växa som befolkning. Målet på 13 000 invånare är inte ett självändamål i sig, utan en del i att kunna behålla och utveckla vår bygd och samtidigt trygga en god välfärd. Detta har majoritetens satsningar inte lyckats åstadkomma och det finns anledning att se över, utvärdera och tänka nytt.

Den så kallade rekordgenerationen går nu i pension och vi behöver säkra framtida rekryteringsbehov. Utbildning på hemmaplan är av stor vikt. Här hemma kan vi skräddarsy utbildningar som passar såväl näringslivets som kommunens behov. Vi ser med oro att vi får allt svårare att rekrytera till vår kommun och detta är något vi måste ta på allvar. Välfärdsyrkena måste göras mer attraktiva och en del av det är att införa heltid som norm i kommunen. Medarbetarnas signaler på stress och annan ohälsa måste tas på allvar. God dialog med medarbetare och fackföreningar är en förutsättning för detta.

Glädjande nog har vi här i Tanum ett blomstrande företagande och en stor entreprenörsanda. En god välfärd behöver ett starkt företagande och vice versa. Som kommun har vi, i kraft av vår särställning, en viktig roll som samhällsutvecklare. Vi skall skapa goda förutsättningar för våra företag och invånare samt vara en organisation som utstrålar service och gott värdskap.

OMVÄRLD

INTERNATIONELL EKONOMI

Samtidigt som tillväxten i USA och Storbritannien ligger kring tre procent är tillväxten i euroländerna fortsatt mycket svag. I USA, Storbritannien och Tyskland har arbetslösheten återgått till mer normala nivåer. Men i flera andra länder verkar arbetslösheten ha fastnat på höga nivåer. Det ekonomiska läget i Europa har försvagats. Både internationell och svensk ekonomi har uppenbara drag av otakt. Tillväxten har dämpats markant sedan ett uppsving under andra halvåret 2013. BNP-tillväxten för världen som helhet beräknas uppgå till 3,5 procent 2014 och 3,8 procent 2015 vilket kan jämföras med en tillväxt på 3,0 procent 2013.

Den globala inflationen är låg. Den utdragna lågkonjunkturen med hög arbetslöshet som följd håller tillbaka löne- och prisökningar. Men den låga inflationen är inte enbart konjunkturrell. Under de senaste decennierna har inflationen gradvis mattats, delvis som en följd av avregleringar och ökad konkurrens. Den tekniska utvecklingen med internet och en ökad digitalisering har bidragit till ändrade handelsmönster, vilket förstärkt priskonkurrensen ytterligare. Därtill kommer att det råvarudrivna inflationstrycket har minskat. Lägre inflation och svagare återhämtning gör att man nu räknar med att de långa räntorna i euroområdet vänder uppåt betydligt senare än i föregående prognos och att uppgången blir långsam. Situationen är en annan i USA, där konjunkturförstärkningen får de långa obligationsräntorna att vända upp betydligt tidigare.

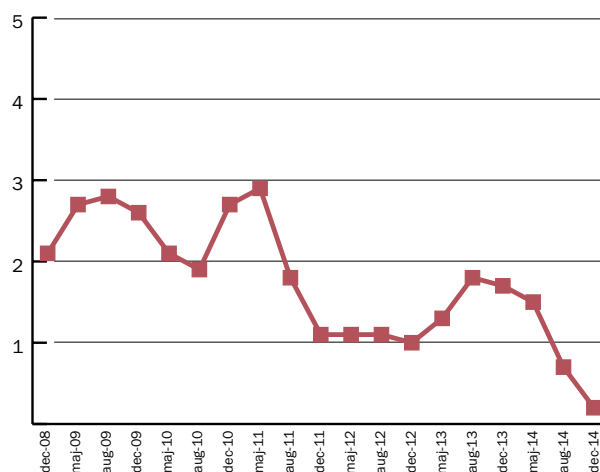
SVENSK EKONOMI

Inte bara omvärlden går i otakt, svensk ekonomi har uppenbara drag av att gå i otakt. Tillväxten har dämpats markant sedan ett uppsving under andra halvåret 2013. Trots det fortsätter sysselsättning och arbetade timmar öka i god takt. Det betyder att produktiviteten utvecklas mycket svagt. Även arbetskraften växer snabbt vilket innebär att arbetslösheten envist ligger kvar på nästan åtta procent.

I början av 2014 såg det ut som om utrikeshandeln skulle ge ett visst bidrag till återhämtningen av svensk ekonomi. Utvecklingen under året har inte infriat dessa förhoppningar. Tillväxten på viktiga exportmarknader i Europa har saktat in betänkligt vilket bara delvis motverkas av kronans försvagning.

Den privata konsumtionen utvecklades svagare än beräknat under det tredje kvartalet, delvis förklarad av tillfälliga faktorer,

STATSOBLIGATIONER, MEDEL AV FEMÅRSRÄNTA, PROC.

och därmed blir årets ökning något långsammare än vad man tidigare räknat med. Att 2015 startar från en lägre nivå betyder att också nästa års ökning revideras ned. Hushållens inkomster har utvecklats mycket gynnsamt sedan mitten av 2000-talet. Mellan 2005 och 2013 har hushållens reala disponibla inkomster vuxit med i genomsnitt 3,2 procent per år.

Utvecklingen på arbetsmarknaden kan beskrivas som splittrad. Trots relativt svag tillväxt har sysselsättningen stått emot och utvecklats förvånansvärt bra. Samtidigt har antalet personer i arbetskraften fortsatt att växa. På sikt är det naturligtvis bra om det finns en efterfrågan i ekonomin som är tillräcklig hög för att förvandla potentiellt sysselsatta till faktiskt sysselsatta. På kort sikt har efterfrågan bara klarat av att hålla arbetslösheten oförändrad, den har bitit sig fast runt åtta procent.

Den ökade tillväxt i ekonomin som man nu ser kommer att innebära ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Den långvariga lågkonjunkturen har satt tydliga avtryck på lönebildningen. Löneavtalen hamnade under 2,5 procent både 2013 och 2014. Löneökningarna utöver avtalen har också blivit ovanligt låga.

I Sverige har de långa obligationsräntorna i stort sett följt

den internationella utvecklingen. Räntan på tioåriga svenska statsobligationer har sedan början av året legat mellan räntan på tioåriga amerikanska statsobligationer och räntan på tioåriga tyska statsobligationer, med en tendens att närma sig den tyska (lägre) räntan. Lägre inflation och svagare återhämtning gör att man nu räknar med att de långa räntorna vänder uppåt betydligt senare än i föregående prognos och att uppgången blir långsam.

De lägre ränteprognoserna och den svagare underliggande prisutvecklingen har inneburit att KPI-prognosen har sänkts. På kort sikt håller bland annat mycket låga oljepriser tillbaka inflationen. På lite längre sikt kommer importpriserna i stället att ge ett positivt bidrag till prisutvecklingen

bland annat till följd av en fortsatt svag krona. För att öka tillväxt och nå inflationsmålet om två procent har Riksbanken sänkt obligationsräntorna till rekordlåga nivåer. I januari 2015 sänkte Riksbanken sin viktigaste styrränta, reporäntan, till -0,10 procent.

VÄSTSVENRIKE

Konjunkturläget i Västra Götaland har förbättrats under 2014. Den största uppgången märks inom bilhandeln som närmar sig högkonjunktur. Även för transport- och logistikbranschen har läget förbättrats. Samtliga branscher befinner sig i normalkonjunktur. Sysselsättningen i Västra Götaland har utvecklats positivt sedan i våras och personalnedskärningarna har upphört.

Konjunkturen i Fyrbodal är något sämre än i övriga delregioner i Västra Götaland och är i princip oförändrad sedan våren 2014. Fyrbodalsregionen befinner sig i ett konjunkturmässigt normalläge. Efter en kraftig uppgång för byggbranschen under våren har byggandet fortsatt uppåt samtidigt som industrin backat svagt. De för Fyrbodal och norra Bohuslän viktiga näringarna handel och turism har påverkats av försvagningen av den norska kronkursen.

Utvecklingen i norra Bohuslän är mer positiv än i övriga delar av Västsverige. I framförallt Strömstad och Tanum dominerar besöksnäring och handel samtidigt som påverkan från den fortsatt starka norska ekonomin är stor. Den försvagning som skett av den norska kronan märks i form av minskad gränshandel. Arbetslösheten i Strömstad och Tanum är betydligt lägre än i Västsverige generellt.

KOMMUNSEKTORN

Resultatnivån har varit god under de senare åren, men förklaras till stor del av tillfälliga poster som återbetalning från AFA Försäkring och rejäla tillskott i form av tillfälligt konjunkturstöd. Trots goda förutsättningar och goda resultat för kommunerna sammantaget brottas ändå en del kommuner med negativa resultat. De senaste fyra åren har i genomsnitt 25 kommuner redovisat underskott.

Det sammanlagda resultatet för kommunerna förväntas bli fem miljarder kronor år 2014. Det är en försämring med tio miljarder jämfört med 2013. Försämringen beror till största del på återbetalningen från AFA 2013 på cirka åtta miljarder.

Investeringarna i kommunkoncernerna fortsätter att öka, även om ökningstakten avtagit de senaste två åren. Under 2014 beräknas investeringarna uppgå till cirka 100 miljarder kronor.

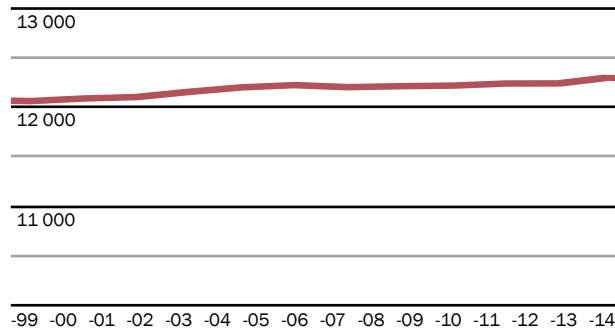
Kommunernas kostnader förväntas öka snabbt kommande år mot bakgrund av bland annat den demografiska utvecklingen. Det är antalet barn i grundskoleåldern som ökar mest, men även antalet gymnasieungdomar börjar öka efter en längre tids minskning. Volymökningen ligger runt två procent 2014-2015 och 1,7 procent för åren 2016-2018. För att nå ett resultat på en procent av skatter och generella bidrag behöver skattesatsen höjas.

De demografiska förändringarna innebär både ett fortsatt ökat tryck på vissa verksamheter och ett tryck på omprioritering mellan verksamheter. Därtill kommer ett ökat antal asylsökande leda till ett ökat tryck på integrationsarbetet.

BEFOLKNING

Efter att ha minskat med totalt 100 personer under 2011 och 2012 har invånarantalet ökat under 2013 och 2014. Tanums befolkning ökade med 43 personer under 2014 och uppgick den 31 december 2014 till 12 346 personer. Tanums invånarantal har, sett över den senaste tioårsperioden, legat på en stabil

BEFOLKNINGSUTVECKLING 2014–1999

nivå kring 12 300 även om invånarantalet enstaka år ökat eller minskat. Förhållandevis stora födelseunderskott har kunnat kompenseras med betydande inflyttningsöverskott. Födelsenettet har varit negativt varje år sedan 1993. Bortsett från mindre flyttningsunderskott 2005 och 2012 har Tanum haft ett positivt flyttnetto varje år sedan 1997.

Tanums kommun har en befolkningsstruktur med en större andel personer över 65 år, högre än genomsnittet i riket. Andelen personer över 65 år har ökat de senaste åren.

Tanum har en relativt hög in- och utflyttning i relation till befolkningmängden. Under 2014 flyttade 745 personer till kommunen vilket är det högsta inflyttningsstalet de senaste 25 åren. Det finns en viss överrepresentation av personer över 50 år bland de som flyttat till Tanum. De flesta av inflyttarna kommer från Västra Götaland och har en koppling till Tanum sedan tidigare, antingen är de utflyttade tanumsbor eller så har de fritidshus eller besökt Tanum som turister. Antalet inflyttare från andra länder än Sverige har ökat de senaste åren. Utflyttningen uppgick 2014 till 675 personer. Utflyttningsciffran är betydligt högre än genomsnittet för de senaste tio åren. Det är främst personer i åldersgruppen 20-30 år som flyttar från kommunen. De senaste åren har både in- och utflyttningen ökat.

Födelsealen ligger kvar på en förhållandevis låg nivå. Under 2014 föddes 124 personer vilket är högre än genomsnittet den senaste tioårsperioden. Under den så kallade babyboomen på 1980-talen och början 1990-talet var födelsealen höga. Som högst var födelsealet 1989 och 1990 då det föddes 180 barn per år. Sedan början på 1990-talet har födelsealen successivt

minskat till att ligga kring 100 födda per år.

Antalet avlidna per år är förhållandevis konstant och ligger mellan 150 och 180 personer. Under 2014 avled 155 personer. Medellivslängden i kommunen har ökat de senaste åren. Andelen personer över 65 år av den totala befolkningen har också ökat.

Beroende på kommunens befolkningsstruktur med en stor andel äldre har kommunen ett negativt födelsenetto de flesta år. Senaste gången Tanum hade ett positivt födelsenetto var 1992. År 2014 uppgick det negativa födelsenettet till -31 personer. Under perioden 2005-2014 har Tanum haft ett negativt födelsenetto

på totalt 445 personer medan inflyttningsöverskottet under samma period uppgått till 469 personer.

ARBETSMARKNAD

Efter att ha försämrats 2008 och 2009 har arbetsmarknaden återhämtat sig något. Återhämtningen har dock skett i långsam takt med en svag sysselsättningsökning samtidigt som arbetslösheten biter sig kvar på en hög nivå. Trots att sysselsättningen ökade är arbetslösheten fortsatt hög. I december 2014 var arbetslösheten i riket 8,1 procent att jämföra med 8,6 procent i december 2013. Arbetsmarknaden bedöms vara fortsatt svag även under 2015. En förstärkning av arbetsmarknaden är avhängig av att den internationella efterfrågan åter tar fart.

Arbetsmarknadssituationen i Tanum har de senaste åren varit bättre än i riket och Västra Götalandsregionen. Några av kommunens större företag har de senaste åren lagt ner sin verksamhet i Tanum eller minskat antalet anställda. Sedan 2008 har cirka 400 arbetstillfällen försvunnit vid de större företagen. Trots detta har arbetslösheten i Tanum inte ökat utan efterfrågeökningar på arbetskraft inom handel och besöksnäring i norra Bohuslän har kompenserat sysselsättningsminskningen inom tillverkningsindustrin. Arbetslösheten i Tanum har under 2014 legat kvar på en nivå som är betydligt under riksgenomsnittet. I december 2014 uppgick arbetslösheten i Tanum till 4,9 procent vilket är något lägre än i december 2013. Även ungdomsarbetslösheten är lägre än genomsnittligt för riket och länet och uppgick i december 2014 till 8,0 procent att jämföra med 10,6 procent i december 2013.

ÖVERGRIPANDE MÅL

VISION

Tanum är en kommun som kännetecknas av småskalighet, entreprenörskap och närhet till natur och vatten. Med förankring i historien, som återspeglas i hållristningar och kulturmiljöer, ska hela kommunen utvecklas på ett sätt som är långsiktigt hållbart och som stärker Tanums identitet med livskraftiga samhällen och en levande landsbygd.

Visionen att kommunen ska växa till 13 000 invånare symboliserar den positiva utvecklingen som ska karaktärisera Tanums kommun. En positiv befolkningsutveckling ska skapas genom att kommunen satsar och är framgångsrik inom utvecklingsområdena boende, infrastruktur och näringsliv.

UPPFÖLJNING

Under 2014 ökade Tanums befolkning med 43 personer till 12 346 invånare. Tanum har sedan 2005 haft ett positivt inflyttningsnetto på cirka 470 personer. Födelsenettet har däremot varit negativt varje år sedan 1993. Under 2010 till 2012 genomfördes olika kampanjer för att öka inflyttningen. Kampanjen har främst riktats till delårsboende och utflyttade tanumsbor som är två av de större grupper som flyttar till Tanum. Stora satsningar görs på att färdigställa nya detaljplaner som möjliggör byggande av nya bostäder och framtagande av verksamhetsmark.

UTVECKLINGSOMRÅDEN

Kommunens befolkningsstruktur med årliga födelseunderskott gör att det krävs ett inflyttningsöverskott för att möjliggöra en befolkningsökning. För att skapa förutsättningar för en ökad inflyttning och minskad utflyttning, har kommunen angett tre utvecklingsområden:

- Boende
- Infrastruktur
- Näringsliv

Tanums Bostäders nybyggda lägenheter i Fjällbacka.

Boende

Målsättning

I Tanums kommun ska det finnas attraktiva boendemiljöer.

Tanum ska vara en kommun som lockar människor och företag genom boendemiljöer av hög kvalitet. Möjligheter till boende i attraktiva lägen är ett konkurrensmedel för att öka inflyttningen till kommunen och för att de som redan bor i kommunen stannar kvar.

Genomförda åtgärder under 2014

Ett ökat boende i kommunen förutsätter att det skapas fler bostäder. Kommunen har pågående detaljplanearbete för cirka 60 detaljplaner. Ökade resurser avsätts för att färdigställa planerna. Totalt finns färdigställda tomter och pågående arbeten med detaljplaner som möjliggör byggnation av mer än 1 000 nya bostäder. Tanums Bostäder AB har under året byggt 36 nya lägenheter i Fjällbacka och Tanumshede.

Ett nytt avloppsreningsverk togs i bruk under 2012 som i en första etapp ersätter det gamla reningsverket i Grebbestad. Det nya reningsverket medför att de många bostadsprojekten som är planerade i och kring Grebbestad är möjliga att genomföra.

Inflyttningen till Tanum var rekordhög under 2014. Den senaste femårsperioden har det flyttat 3 450 personer till Tanum.

Infrastruktur

Målsättning

Tanum ska ha en infrastruktur som tillgodoser högt ställda krav på tillgänglighet. Hög standard på infrastruktur för transporter har stor betydelse för de boende och företagets utveckling. Väl utbyggd och fungerande infrastruktur i form av vägar, järnväg, bredband och telefoni är av grundläggande betydelse för kommunens utveckling och tillväxt.

Genomförda åtgärder under 2014

Tanums kommun har arbetat aktivt för att vägar och järnväg byggs ut till den standard som behövs för att tillgodose näringslivets och tanumbornas behov av snabba och säkra kommunikationer. Byggnation pågår av den sista etappen av motorvägen genom Bohuslän. Hela motorvägen genom Bohuslän kommer att stå klar 2015.

Kommunen har arbetat för att en väl utbyggd kommunikation avseende data och telefoni ska finnas tillgänglig. Arbetet med att bilda så kallade fiberföreningar i glesbygdsområden pågår. I budget för 2012-2014 har kommunen avsatt sex mkr för utbyggnad av bredband genom fiber i kommuner. Idag har 99 procent av kommuninvånare och företagare tillgång till bredband på minst 1 Mbit per sekund.

Näringsliv

Målsättning

Kommunens näringslivsinsatser sker med syfte att förbättra näringslivsklimatet och därigenom stödja utvecklingen av befintliga företag och främja nyetableringar.

Genomförda åtgärder under 2014

Kommunfullmäktige antog 2012 en ny näringslivsstrategi. Utifrån strategin har en handlingsplan tagits fram. Handlingsplanen har uppdaterats under 2014.

Tanum har deltagit i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) utbildning "Förenkla helt enkelt". Utbildningen syftar till skapa bättre kontakter mellan kommunen och näringslivet i Tanum. De områden som Tanum prioriterat som de viktigaste att förbättra är bland annat kortare handläggningstider, bemötande, effektivitet, ökad tillgänglighet och bra kommunikation och information.

I den ranking som Svenskt Näringsliv gjorde av näringslivsklimatet 2014 i Sveriges kommuner placerade sig Tanum på 241 plats, vilket är en förbättring med 26 platser jämfört med 2013 års mätning. I mätningen fick Tanum högre betyg på de allra flesta områdena. Störst förbättring har skett inom områdena upphandling samt information och service till företagen. Även i den mätning som SKL gör av hur företagen uppfattar hur kommunens myndighetsutövning fungerar får Tanum förbättrade betyg.

Under året registrerades 113 nya företag eller 9,2 företag per 1 000 invånare. I kommunen fanns vid årets slut 2 245 registrerade företag.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

I kommunallagen anges att för den kommunala verksamheten ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet. Tanums kommun har definierat termen "god ekonomisk hushållning" som att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar. I god ekonomisk hushållning inryms också kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

FINANSIELLT PERSPEKTIV

Tanums kommuns övergripande ekonomiska mål utgår ifrån generationsprincipen att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden.

Övergripande ekonomiskt mål

För att uppnå kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning ska resultatet i budgeten uppgå till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag före intäkter från fastighetsförsäljningar. En sådan nivå innebär en värdesäkring av det egna kapitalet.

Måloppfyllelse

2014 års resultat på 9,1 mkr motsvarar 1,5 procent av skatteintäkter och statsbidrag, vilket innebär att kommunen inte når det finansiella målet för god ekonomisk hushållning. Sett över den senaste femårsperioden, 2010-2014, uppgår det genomsnittliga resultatet till 2,6 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

VERKSAMHETSPERSPEKTIV

För att verksamheten ska uppfylla intentionerna i god ekonomisk hushållning ska den bedrivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Det ska vidare finnas ett samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter.

I Tanum utgörs mål för god ekonomisk hushållning dels av de övergripande mål, policy och riktlinjer som kommunfullmäktige angivit och dels de målsättningar kommunfullmäktige angivit för kommunens olika verksamhetsområden. Sammantaget skapar dessa mål förutsättningen för en god utveckling av Tanums kommun.

ÖVERGRIPANDE MÅL

Övergripande verksamhetsmål

Alla verksamheter som Tanums kommun ansvarar för ska bedrivas på ett sådant sätt att kommuninvånarna är nöjda eller mycket nöjda med verksamhet och service vid de kvalitetsmätningar som görs. Verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och på ett sådant sätt att kommande generationers möjligheter till god service och en verksamhet med hög kvalitet inte försämras.

Måluppfyllelse

I den medborgarenkät kommunen genomförde under 2013 ger tanumsborna den kommunala verksamheten "betyget" 5,1 på en tiogradig skala vilket indikerar att kommuninvånarna är nöjda med verksamheten. Det är framförallt kommunens kärnverksamheter barnomsorg, skola och äldreomsorg som får bra betyg av kommuninvånarna. Delar av den tekniska verksamheten får sämre betyg.

Även andra kvalitetsmätningar som Öppna jämförelser och Sveriges Kommuner och Landstings mätning Kvalitet i korthet visar att Tanums kommuns kärnverksamhet håller en bra kvalitet.

STRUKTURKOSTNADSINDEX

Strukturkostnadsindex redovisas för verksamheterna barnomsorg, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg.

Samtliga områden som omfattas av strukturkostnadsindex har en hög eller mycket hög kostnadsnivå jämfört med genomsnittet i riket. Dyrast jämfört med övriga kommuner är barnomsorg och grundskola där Tanum tillhör landets dyraste kommuner. Även för övriga områden individ- och familjeomsorg, gymnasieskola och äldreomsorg har Tanum en verksamhet som är betydligt dyrare än den genomsnittliga kommunen. Värden över 100 visar att verksamheten är dyrare än vad som är motiverat av Tanums struktur.

	2013	2012	2011	2010	2009
Barnomsorg	122	132	132	127	124
Grundskola	112	112	112	110	111
Gymnasieskola	103	109	110	107	107
Äldreomsorg	108	110	112	108	107
Individ- och familjeomsorg	109	133	127	135	135
Funktionshinder	106	104	-	-	-
Totalt	111	115	115	112	-

PERSONAL

För att trygga personalförsörjningen i framtiden ska kommunen skapa goda förutsättningar att kunna rekrytera, behålla, utveckla och belöna kompetent personal.

Måluppfyllelse

Kommunen har genom rekrytering, kompetensutveckling och andra åtgärder kunnat säkerställa personalförsörjningen. Särskilda insatser har gjorts kring kompetensutveckling av befintliga och blivande ledare. Den arbetsmiljöenkät som gjordes under 2013 visar på att de anställda upplever att arbetsmiljön är bra.

FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR

Kommunens fastigheter och anläggningar ska skötas på ett sådant sätt att deras värde inte minskar.

Måluppfyllelse

Underhållet av fastigheter och andra anläggningar har skötts och underhållits på ett sådant sätt att deras värde inte urholkats under året. Under 2014 har underhållet av fastigheter uppgått till cirka 2,4 mkr. Investeringar i befintliga anläggningar har gjorts till en kostnad av cirka 10,7 mkr.

MILJÖ

Tanums kommuns övergripande målsättning med miljöarbetet är att bidra till att skapa ett långsiktigt uthålligt samhälle. Kommunens miljöarbete ska skapa förutsättningar så att kommande generationer inte belastas av miljöpåverkan från nuvarande verksamhet. I miljöarbetet prioriteras energi, livsmedel och transporter. Kommunens miljöbelastning från transporter och förbrukning av el och olja ska minska, dessutom ska andelen miljöcertifierade livsmedel öka.

Måluppfyllelse

För att minska energiförbrukningen har ett energibesparingsprojekt genomförts. I de fastigheter man åtgärdat under projektet har värmeförbrukningen minskat med 35 procent sedan basåret 2007 medan förbrukningen av övrig el har minskat med tre procent. Vattenförbrukningen har minskat med 18 procent.

Under ett flertal år har det pågått ett arbete med att kon-

Vindkraftverket på Tyft.

vertera uppvärmningen från olja. Oljeförbrukningen har minskat med cirka 87 procent jämfört med 2007.

Tanums kommun har tillsammans med Tanums Bostäder AB och Rambo AB byggt ett vindkraftverk som tillgodoser cirka 50 procent av kommunens elförbrukning.

Kommunen använder i hög grad så kallade miljöbilar med låg bränsleförbrukning och låga koldioxidutsläpp. Av kommunens bilar utgör 35 procent miljöbilar.

Andelen ekologiska livsmedel uppgår till 37 procent, vilket är en minskning med tre procentenheter.

MEDBORGARUNDERSÖKNING

Hur ser invånarna på kommunens verksamheter, vilket inflytande har de på kommunala beslut och vilken uppfattning har invånarna om kommunen eller regionen som plats att bo och leva på? Dessa frågor ställs i en medborgarundersökning som kommunen låter Statistiska Centralbyrån (SCB) göra en gång vartannat år. Senaste undersökningen är från 2013.

KVALITETSRAPPORT

Tanum deltar tillsammans med mer än 200 andra kommuner i ett nationellt kvalitetsprojekt, Kvalitet i korthet (KKiK), som administreras och samordnas av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Inom projektet görs jämförelser mellan kommunerna inom fem perspektiv: tillgänglighet, trygghet, information och delaktighet, effektivitet och kommunen som samhällsutvecklare.

Tanums kommuns samlade resultat ligger över genomsnittet. Bra resultat får Tanum främst inom områdena trygghet samt information och tillgänglighet. Även inom de tre övriga områdena, tillgänglighet, effektivitet och samhällsutveckling, får kommunen ett samlat betyg som är bättre än genomsnittet för de kommuner som deltar i projektet.

Läsanvisning

För varje nyckeltal redovisas Tanums värden för vart och ett av åren 2010-2014, vilket ger möjlighet att följa utveckling över tiden. Saknas ett värde har det inte gjorts någon mätning det året.

Betyget är satt i en tiogradig skala där betyg 10 anger att Tanum tillhör den bästa percentilen (tiondelen) av kommunerna, betyget 9 anger att Tanum är tillhör den näst bästa percentilen och så vidare. Betyget 1 anger att Tanum tillhör den sämsta percentilen.

Nyckeltal som är grönmärkade är områden där Tanum får betyg åtta nio eller tio. Rödmärkade nyckeltal är sådana där Tanums ”betyg” är ett, två eller tre.

Nyckeltal med ett genomsnittligt resultat (betyg fyra till sju) har en gul markering.

MEDBORGARUNDERSÖKNING

Statistiska centralbyrån (SCB) har för Tanums kommuns räkning genomfört en undersökning om vad Tanums kommuns invånare tycker om Tanums kommun som boendeort och om den kommunala verksamheten. Undersökningen genomfördes under våren 2013 med urval på 500 personer i åldrarna 18-84 år. Svarsfrekvensen var drygt 50 procent. Det var fjärde gången undersökningen genomförs.

Resultaten i undersökningen redovisas som ett betygsindex från 0 till 100. Ju högre värdet är, desto bättre betyg har kommunens medborgare gett kommunen. Betygsindex under 40 kan betraktas som icke godkända.

Undersökningen omfattar tre delar:

- Medborgarnas uppfattning om Tanums kommun som en plats att leva och bo i.
- Medborgarnas betyg på Tanums kommuns olika verksamhetsområden.
- Medborgarnas uppfattning om kommunens information och sin möjlighet till inflytande.

Medborgarnas uppfattning om Tanums kommun som en plats att leva och bo i

Det sammanfattande betyget för hur medborgarna bedömer Tanums kommun som en plats att bo och leva i blev 60, vilket är i nivå med förra mätningen och också lika med genomsnittet för övriga kommuner.

Tanumsborna är mest nöjda med fritidsmöjligheter, trygghet och kommersiellt utbud. Mindre nöjda är man med kommunikationer, utbildningsmöjligheter, arbetsmöjligheter samt bostäder.

Medborgarnas betyg på Tanums kommuns olika verksamhetsområden

Det sammanfattande betyget för hur tanumsborna bedömer den kommunala verksamheten blev 51 vilket är något lägre jämfört med förra mätningen och också något lägre än genomsnittet för övriga kommuner.

Jämfört med övriga kommuner är tanumsborna mest nöjda med förskola, grundskola, äldreomsorg samt stöd till utsatta personer. Renhållning, räddningstjänst samt vatten och avlopp får också bra betyg av medborgarna även om betyget är sämre än genomsnittet för övriga kommuner. Minst nöjda är tanumsborna med gator, vägar samt gång- och cykelvägar. Den tekniska verksamheten i Tanum får generellt sett sämre betyg än i övriga kommuner.

Medborgarnas uppfattning om kommunens information och sin möjlighet till inflytande

Tanumsborna är något mer nöjda med kommunens information och sin möjlighet till inflytande än vad genomsnittet för invånarna i övriga kommuner var. Mest nöjda var medborgarna med kommunens informationsarbete och tillgänglighet.

KVALITETSREDOVISNING

KVALITETSRAPPORT

TILLGÄNGLIGHET

När det gäller möjligheten för medborgarna att nå tjänstemän och politiker i kommunen via e-post tillhör Tanum de bästa kommunerna i landet. Tillgängligheten via telefon är inte godkänd men är ändå genomsnittlig för landets kommuner. Betyget för bemötande har förbättrats och är nu bland de bästa bland kommunerna som deltar i mätningen. Väntetiden för en plats på ett äldreboende var under 2014 i genomsnitt 21 dagar vilket tillhör de kortaste väntetiderna i landet. Väntetiden för en plats på förskola har blivit längre, 60 procent av de som vill ha en plats på en förskola får det på önskat datum. Väntetiden inom individ- och familjeomsorgen är genomsnittlig. Sammantaget får Tanum ett betyg som bättre än genomsnittet inom området tillgänglighet.

TILLGÄNGLIGHET

	2014	2013	2012	2011	2010	
Tillgänglighet e-post, kommunen, andel svar inom två dagar	93	85	92	87	82	●
Tillgänglighet via telefon, andel kontakt med handläggare	47	44	44	66	48	●
Gott bemötande vid telefonkontakt, procent	93	73	83	81	83	●
Utökat öppethållande huvudbiblioteket mm	9	9	4	8	8	●
Plats inom förskoleverksamheten på önskat placeringsdatum, procent	60	67	55	69	54	●
Väntetid inom förskoleverksamheten, antal dagar	11	16	29	16	32	●
Väntetid för plats på äldreboende, antal dagar	21	24	21	62	77	●
Handläggningstid ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd), antal dagar	14	13	7	9	5	●

KOMMUNEN SOM SAMHÄLLSUTVECKLARE

Inom området presenteras nyckeltal som både visar på förhållanden i den geografiska kommunen och Tanums kommun som organisation. Nyföretagande i Tanum ligger bland de högsta i landet. Tanums miljöarbete ligger väl framme. Andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet ökar år från år och Tanum tillhör nu de kommuner som köper störst andel ekologiska livsmedel. Det sammanfattande betyget för hur tanumsborna bedömer Tanum som en kommun att bo och leva i är 60, vilket är lika med genomsnittet för landets kommuner.

SAMHÄLLSUTVECKLING

	2014	2013	2012	2011	2010	
Kommunens sysselsättningsgrad, andel förvärvsarbete	78,9	79,2	78,6	77,8	76,1	●
Andel invånare som erhållit försörjningsstöd	2,1	2,8				●
Nystartade företag per 1 000 invånare	7,8	6,8	7,8	10	9,2	●
Nöjdhet företagsklimat (Insikt)		59		54		
Ohälsotal kommuninvånare	9,8	9,1	7,1	6,2		●
Andelen återvunnit material	49	47		62	58	●
Andelen kommunala miljöbilar (ändrad definition)	33	-	40	50	68	●
Andelen ekologiska livsmedel	38	36	33	24	21	●
Kommunen som plats att bo i	60	61	61	61	67	●

TRYGGHET

Enligt undersökningen är Tanum en av landets kommuner där medborgarna upplever störst trygghet. Undersökningens nyckeltal om medborgarnas upplevda trygghet är hämtat från SCBs medborgarundersökning som genomfördes under våren 2013. Inom förskolan är antalet barn per personal jämförelsevis lågt vilket också indikerar en hög trygghetsfaktor. En hemtjänsttagare får under en 14-dagarsperiod besök av i genomsnitt 14 olika vårdare, vilket är bättre än genomsnittet och en indikator på att tryggheten inom hemtjänsten är god.

TRYGGHET

	2014	2013	2012	2011	2010	
Hur trygga känner sig medborgarna, procent	70	70	71	71	61	●
Hur många olika vårdare besöker en person med hemtjänst på 14 dagar	14	13	11	14	11	●
Barn per personal inom förskolan	4,8	5,1	4,7	5,1	5,5	●
Barn per personal inom förskolan, faktiskt	4,0	3,7	3,7	3,4		●

INFORMATION OCH DELAKTIGHET

Tanums hemsida, www.tanum.se, tillhör de bästa i landet när det gäller informationsinnehåll och tillgänglighet. Även medborgarnas möjlighet till delaktighet och möjlighet att påverka kommunens beslut och verksamhet är bra. Valdeltagandet till kommunfullmäktige i Tanum ökade från 78,6 procent 2010 till 82,5 procent år 2014.

INFORMATION OCH DELAKTIGHET

	2014	2013	2012	2011	2010	
Valdeltagande, procent	82,5				78,6	●
Information på hemsida, procent	87	88	83	83	78	●
Medborgarnas delaktighet, procent	70	67	58	54	58	●
Medborgarnas möjlighet till inflytande, procent	43	43	42	42	42	●

KVALITETSREDOVISNING

EFFEKTIVITET

Inom perspektivet effektivitet ryms olika nyckeltal som visar bland annat brukarnöjdhet, kostnadsnivå, tjänsteutbud och verksamhetsresultat.

Generellt sett är kommunens kostnadsnivå inom kärnverksamheterna hög, samtidigt som brukarnöjdheten och tjänsteutbudet inom äldreomsorgen och handikappomsorgen är bra. Nyckeltalen inom äldreomsorgen ligger kvar på en hög nivå och ligger också högt jämfört med övriga kommuner i mätningen.

Resultaten inom skola har förbättrats och är nu betydligt över genomsnittet för landets kommuner. Resultaten vid nationella prov i år 3 och 6 samt andelen elever som är behöriga till gymnasiet är bland de bättre i landet. Tanumseleverna i år 8 är betydligt mer nöjda med skola och undervisning än vad som varit fallet i tidigare mätningar. Däremot har andelen elever som fullföljer gymnasiet inom fyra år minskat och ligger nu lägre än genomsnittet.

EFFEKTIVITET

	2014	2013	2012	2011	2010	
Kostnaden för ett inskrivet barn i förskolan, kr	142 026	138 974	132 589	117 442	117 290	●
Resultat nationella prov år 6	96	95	92			●
Resultat nationella prov år 3 , procent	82	69	74	82		●
Behörighet till något program, procent	94	94	92	88	91	●
Elevers syn på skolan och undervisningen åk 8	80	69	68			●
Kostnad per betygspoäng, år 9, kr	362	366	366	338	321	●
Andel som fullföljer gymnasiet inom fyra år, procent	72	82	72	81	75	●
Kostnad per elev som ej fullföljer gymnasieskolan, kr	32 473	20 301	30 186	20 112	25 669	●
Serviceutbud inom särskilt boende, äldreomsorg (andel av utbud), procent	57	60	75	87	83	●
Kostnad per plats i särskilt boende, äldreomsorg, kr	690 458	648 702	644 612	595 231	601 273	●
Nöjdbrukarindex,särskilt boende äldreomsorg	86	87	87	78	78	●
Serviceutbud hemtjänst, andel av tjänsteutbud	73	79	79	76	76	●
Kostnaden per vårdtagare inom hemtjänsten	286 398	252 054	155 274	136 757	119 698	●
Nöjdbrukarindex, hemtjänsten	95	91	93	73	79	●
Serviceutbud grupp- och serviceboende, LSS	88	84	98	98		●
Andelen inte återaktualiserade ungdomar, ett år efter avslutad utredning (IFO)	81	86	75	71		●

KOMMUNALA JÄMFÖRELSE

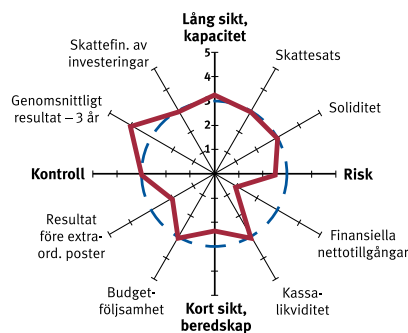
KOMMUNERNA I VÄSTSVENRIKE

Många av kommunerna i Västra Götaland och Halland fortsatte att redovisa relativt goda positiva resultatnivåer under 2013. Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader förbättrades under perioden och uppgick till 2,3 procent under 2013. Till viss del berodde dock detta på återbetalade försäkringspremier från AFA under 2012 och 2013. Utan dessa engångsintäkter hade resultatet varit minst en procentenhet lägre i kommunsektorn. Investeringsvolymen sjönk något under perioden, vilket gjorde att nästan hälften av kommunerna i länen klarade av att skattefinansiera sina investeringar till 100 procent. Detta bidrog till en stärkt finansiell handlingsberedskap i form av ökad soliditet och likviditet i dessa kommuner. Totalt förbättrades den genomsnittliga soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser i länen med två procentenheter under perioden.

Tanum har under perioden förbättrat poängen i den finansiella profilen för samtliga perspektiv. Den underliggande förklaringen till denna utveckling utgörs framförallt av att poängen för nyckeltalen budgetföljksamhet, kassalikviditet, genomsnittligt resultat under de tre senaste åren och skattefinansieringsgraden av investeringar alla förbättrades under perioden. Samtidigt försvagades ett nyckeltal poängmässigt, resultat före extraordinära poster, och tre nyckeltal förblev oförändrade.

Tanums finansiella utveckling har under den studerade treårsperioden resulterat i en förbättrad finansiell profil. Detta innebär att utifrån profilen, det vill säga jämfört med snittet i länet, hade Tanum vid utgången av år 2013 ett starkare finansiellt utgångsläge jämfört med år 2011.

Finansiell profil 2013

BENCHMARKING I NORRA BOHUSLÄN

Kommunerna i norra Bohuslän, Tanum, Lysekil, Munkedal, Sotenäs och Strömstad, bedriver sedan några år ett aktivt benchmarkingarbete. Syftet med arbetet är att genom systematiska jämförelser förklara likheter och olikheter mellan kommunerna och att detta arbete ska leda till ett erfarenhetsutbyte och lärande mellan kommunerna.

BEFOLKNING

Strömstad har haft en positiv befolkningsökning de senaste åren. Tanums invånarantal visar en mindre ökning. Munkedal ligger på en oförändrad nivå medan Lysekil och Sotenäs har haft en vikande befolkningsutveckling. Under 2014 ökade Strömstad, Tanum och Munkedal sin befolkning, Sotenäs och Lysekils befolkning minskade. Alla fem kommunerna har negativa födelsetonneton främst till följd av relativt låga födelsetal. Strömstad, Tanum och Lysekil har positiva inflyttningsnetton.

Befolkningsutveckling 2014–2009

	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Tanum	12 346	12 303	12 270	12 320	12 370	12 253
Lysekil	14 299	12 369	14 396	14 398	14 521	14 557
Munkedal	10 243	10 205	10 173	10 223	10 181	10 246
Sotenäs	8 931	8 928	9 004	9 007	9 052	9 112
Strömstad	12 694	12 480	12 295	12 010	11 808	11 690

FINANSIELLA JÄMFÖRELSE

Utdebitering

Alla kommunerna i norra Bohuslän har en hög utdebitering om man jämför med genomsnittet i länet och riket. Munkedal och Lysekil tillhör de kommuner i landet som har högst utdebitering. Lysekil höjde sin utdebitering med 40 öre medan Munkedal höjde sin utdebitering med 50 öre år 2014.

Utdebitering 2014

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
Utdebitering, kr	21,56	22,46	22,83	21,31	21,91

RESULTAT

Tanum, Strömstad och Lysekil redovisar överskott i bokslut 2014 medan Sotenäs och Munkedal redovisar underskott. Lysekil redovisar bättre resultat än förra året. Tanum redovisar ett resultat i nivå med 2013 års resultat medan övriga kommuner redovisar sämre resultat 2014 än 2013. Lysekils och Strömstads resultatnivå är tillräcklig för att uppnå god ekonomisk hushållning med övriga kommuners resultat inte är tillräckliga för nå god ekonomisk hushållning. Tanum och Strömstad har haft de starkaste genomsnittliga resultaten under den senaste femårsperioden, 2010-2014, och har haft en resultatutveckling som är starkare än genomsnittet för kommunerna i Västra Götaland och tillräcklig för att uppnå god ekonomisk hushållning. Lysekil, Munkedal och Sotenäs resultatnivå den senaste femårsperioden är inte tillräcklig för att uppnå god ekonomisk hushållning.

Resultat 2014

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
Resultat, mkr	9,1	13,5	-1,9	-14,4	12,5

KOSTNADSUTVECKLING

För att långsiktigt nå och behålla en ekonomisk balans krävs att man har kontroll över kostnadsutvecklingen och att kostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna. Både 2012 och 2013 års bokslut innehåller intäkter av engångskaraktär. Exklusive dessa har flera av kommunerna en kostnadsutveckling som är högre än ökningen av skatteintäkterna, vilket inte är långsiktigt hållbart. Tanums kostnadsutveckling 2014 uppgår till 5,2 procent vilket är högre än ökningen av skatteintäkter och statsbidrag. Under 2014 har Lysekil haft den lägsta nettokostnadsutvecklingen medan Munkedal och Strömstad haft den högsta nettokostnadsutvecklingen av kommunerna i norra Bohuslän.

Kostnadsökning 2014

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
Kostnadsökn, %	5,2	3,7	7,1	5,7	9,4

KOMMUNALA JÄMFÖRELSER

SOLIDITET

Kommunernas långsiktiga finansiella styrka, soliditeten, skiljer sig väsentligt åt mellan kommunerna. Munkedal och Lysekil har negativ soliditet, och därmed ett negativt eget kapital, medan Strömstad och Sotenäs tillhör de kommuner i Västra Götaland som har högst soliditet. Starka resultat de senaste åren har förbättrat soliditeten i kommunerna.

Soliditet 2014

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
Soliditet, %	10,1	-27,3	-10,2	23,0	21,8

BARNOMSORG

Den genomsnittliga kostnaden per vistelsetimme i förskola varierar kraftigt mellan kommunerna. Tanums kostnad har minskat med tre kronor per timme jämfört med 2013 och är nu lägre än genomsnittet jämfört med övriga kommuner i norra Bohuslän.

Kostnad per vistelsetimme 2014, förskola

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
Kostnad, kr	231	223	-	262	243

GRUNDSKOLA

Lärartäthet

Elevtalen i grundskolan har minskat de senaste åren. Generellt sett har inte kommunerna anpassat bemanningen efter sjunkande elevtal utan lärartätheten har ökat. Munkedal och Tanum har lägst lärartäthet av kommunerna i norra Bohuslän. Tanums lärartäthet är oförändrad jämfört med 2013. Sotenäs och Lysekil redovisar en kraftig höjning av lärartätheten jämfört med 2013. Lysekil har högst lärartäthet av kommunerna i norra Bohuslän.

Läro- och elevassistenttätthet/100 elever grundskolan

	2014	2013	2012
Tanum	9,5	9,5	9,6
Lysekil	10,7	9,5	9,5
Munkedal	9,3	-	9,3
Sotenäs	10,0	9,6	9,2
Strömstad	9,9	10,2	9,7

Resultat år 9 i grundskolan

Kommungruppen redovisar ett högre värde 2014 än 2013. Lysekils kommun redovisar en kraftig minskning av godkända i alla ämnen, från 81,5 till 71,1 procent. Sotenäs kommun redovisar högsta värdet med 90,4 procent.

Tanums kommuns måluppfyllelse fortsätter öka mellan åren och ligger högre än riksgenomsnittet. Ett stort fokus på kunskaper och elevernas måluppfyllelse från politisk nivå ända ut i klassrummen spelar stor roll i denna utveckling. Senare års kommunala satsningar som tre lärartjänster till småskolorna, IT-satsningen, "en var" och, senast i kompletteringsbudgeten för 2014, två socialpedagogtjänster, bidrar också till resultatet.

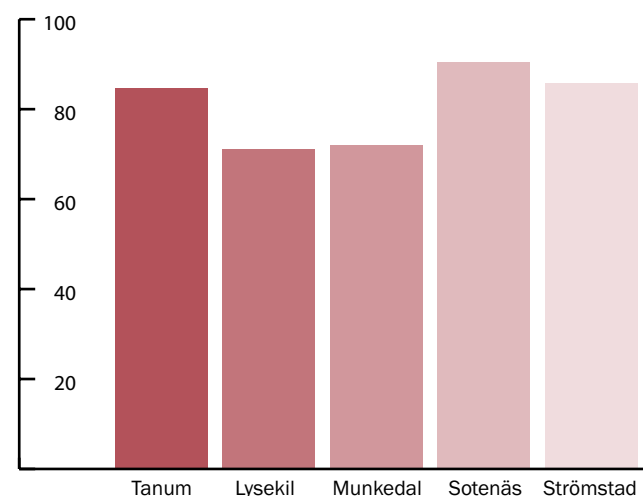
Elevenkäter

Det görs regelbundna uppföljningar av elevernas trivsel i skolan. Uppföljningarna görs i form av enkäter som eleverna svarar på. Generellt sett anger de flesta elever att de trivs bra i skolan. Eleverna i Sotenäs och Munkedal är de elever som anger att de trivs bäst i skolan. Alla kommuner utom Strömstad har förbättrat sina värden jämfört med 2013.

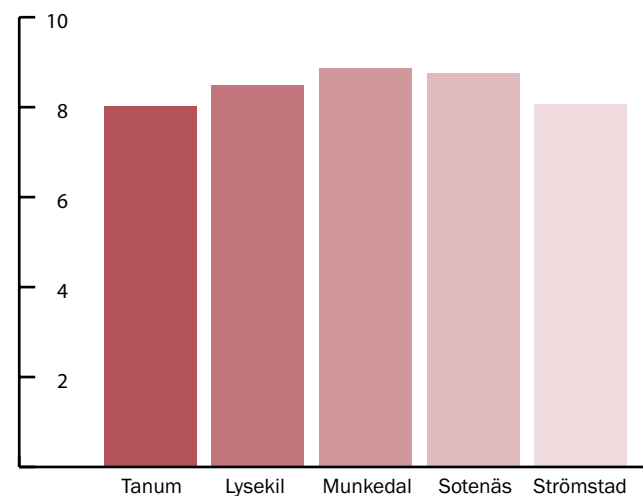
GYMNASIEBEHÖRIGHET

Resultaten i gymnasieskolan följs upp genom att mäta hur stor andel av eleverna som fullföljer gymnasiestudierna inom fyra år. Munkedal och redovisar de bästa resultaten i norra Bohuslän. Tanum, som

Godkänt betyg i alla ämnen år 9 i grundskolan, procent, 2014

Elevtrivsel 2014

redovisar de sämsta resultaten, har också försämrade resultat jämfört med 2013. Fyra av kommunerna i norra Bohuslän visar resultat som är bättre än riksgenomsnittet på 78 procent.

Andel elever som fullföljer gymnasiet inom fyra år

	2014	2013	2012
Tanum	72	82	72
Lysekil	82	82	83
Munkedal	88	87	82
Sotenäs	87	80	83
Strömstad	81	73	75

OMSORGSVERKSAMHET

Äldreomsorg

Alla kommunerna i norra Bohuslän har höga kostnader för äldreomsorg. Tanum, som tidigare hade lägre kostnader än övriga kommuner, har stora kostnadsökningar och ligger nu i nivå med de andra kommunerna i norra Bohuslän. Sotenäs har lägst kostnad, 182 tkr/invånare 80 år och äldre. Alla kommunerna har höga kostnader inom både särskilda boenden och inom hemtjänsten.

I de nationella jämförelser som görs av hur brukarna upplever kvalitén inom äldreomsorgen får kommunerna i norra Bohuslän generellt ett bra betyg. Brukarna i norra Bohuslän är

mer nöjda än riksgenomsnittet. Brukarnas nöjdhet är störst inom hemtjänsten där samtliga kommuner ligger på värden över 90. Mest nöjda är man i Munkedal och Tanum. Nöjdheten inom särskilda boende är något lägre men ligger på en hög nivå. Inom särskilda boenden är man mest nöjd i Lysekil, Tanum och Strömstad medan brukarna i Munkedal inte är lika nöjda.

	NKI Särskilt boende	NKI Hemtjänst
Tanum	86	95
Lysekil	87	91
Munkedal	78	97
Sotenäs	83	91
Strömstad	86	93

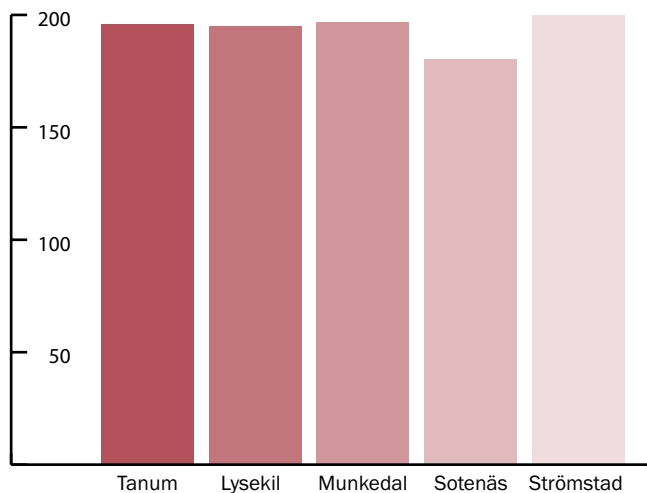
Individ- och familjeomsorg

Kostnaden för försörjningsstöd skiljer sig mycket åt mellan kommunerna. Munkedal och Lysekil har högst kostnad för försörjningsstöd medan kostnaderna i Sotenäs och Strömstad ligger lägst. Kostnaden för försörjningsstöd i Tanum har ökat kraftigt jämfört med 2013. Kostnaden för försörjningsstöd har under 2014 ökat i alla kommuner utom Sotenäs som har lägre kostnad 2014 jämfört med 2013.

Försörjningsstöd, kr/invånare, 2014

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
Försörjningsstöd	591	868	813	277	278

Nettokostnad/invånare 80-w, tkr, 2014

VA-VERKSAMHET

VA-taxa

Alla fem kommunerna i norra Bohuslän har höga taxor för vatten och avlopp. Alla kommunerna har också som målsättning att VA-verksamhetens kostnader fullt ut ska finansieras med taxor från VA-kollektivet. Tanum har fortfarande den högsta taxan i norra Bohuslän och även bland de högsta VA-taxorna i hela landet. Alla kommunerna i norra Bohuslän utom Sotenäs höjde sina VA-taxor 2014.

I genomsnitt i riket höjdes VA-avgiften för en normalvilla 4,0 procent 2014. Bedömningen är att taxehöjningarna kommer att öka i framtiden. Tanum har beslutat om höjningar av VA-taxan 2015.

VA-taxa för normalvilla, 2014

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
VA-taxa, kr	10 315	7 500	8 065	7 569	8 163

PERSONAL

Efter att sjunkit under flera år har sjukfrånvaron stigit de senaste tre åren i alla kommunerna i norra Bohuslän. Det är både den korta och långa sjukfrånvaron som ökat. Lägst sjukfrånvaro av kommunerna i norra Bohuslän har Tanum och Strömstad med 6,1 procent. Högst sjukfrånvaro av kommunerna i norra Bohuslän har Lysekil och Munkedal. Jämfört med 2013 ökar sjukfrånvaron mest i Lysekil och Strömstad. Tanums sjukfrånvaro har ökat de senaste fem åren och uppgår 2014 till 6,1 procent. I Tanum minskar den långa sjukfrånvaron jämfört med 2013, däremot ökar den korta sjukfrånvaron något.

Sjukfrånvaro, total och andel långtid, procent 2014-2012

	2014 Frånvaro – varav långtid	2013 Frånvaro – varav långtid	2012 Frånvaro – varav långtid
Tanum	6,1% 3,1%	5,9% 3,2%	5,1% 2,2%
Lysekil	7,8% 4,6%	6,6% 2,8%	5,1% 2,6%
Munkedal	7,8% 4,3%	7,4% 3,2%	6,0% 2,7%
Sotenäs	6,8% 3,7%	6,2% 2,7%	5,2% 2,0%
Strömstad	6,1% 3,2%	5,1% 2,2%	4,5% 1,7%

Att kunna erbjuda önskad tjänstgöringsgrad är en angelägen jämställdhetsfråga då det främst är inom kvinnodominerade yrken som ofrivilligt deltidsarbete förekommer. I kommunal verksamhet finns deltidsarbetslösheten främst inom vård- och omsorgssektorn. Att öka andelen heltidstjänster, eller den genomsnittliga tjänstgöringsgraden, leder till minskat bidragsberoende, bättre pensionsförmåner och ökade möjligheter till självförsörjning.

Sotenäs hade högst andel heltidsanställda kvinnor med 79,6 procent. Andelen heltidsanställda har ökat under 2014 i flera av kommunerna i norra Bohuslän. Tanum har lägst andel heltidsanställda kvinnor av kommunerna i norra Bohuslän. Andelen heltidsanställda kvinnor i Tanum uppgår till 44,0 procent men har ökat från 40,9 procent 2013.

REDOVISNINGSMODELL OCH REDOVISNINGSPRINCIPER

Kommunens årsredovisning innehåller en resultat- och balansräkning samt en kassaflödesrapport. För kommunens interna redovisning tillkommer även drift- och investeringsredovisning. Enligt lagen ska årsredovisningen även innehålla en concernredovisning. Denna utgör en sammanställning av kommunens resultat- och balansräkningar med de bolag i vilka kommunen har betydande inflytande.

FINANSIELL ANALYSMODELL

Kommunens finansiella ställning analyseras i anslutning till resultaträkning, kassaflödesrapport, balansräkning samt driftredovisning. Därtill görs en särskild analys över vilka risker kommunen är exponerad för. Den finansiella analysen ska utvärdera kontrollen över den finansiella utvecklingen, långsiktig och kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande.

I den finansiella analysen görs en avstämning mot kommunens övergripande ekonomiska mål. Från och med år 2000 gäller det så kallade balanskravet. Balanskravet kräver att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna. I analysen ska kommunens förmåga att leva upp till detta framgå.

ÖVERGRIPANDE PRINCIPER

I den löpande redovisningen och vid upprättandet av årsredovisningen följs ett antal övergripande redovisningsprinciper vilka skapar ett normverk som styr innehållet i redovisningsrapporterna. Analysen av den finansiella ställningen och utvecklingen baseras på antagandet att dessa principer har följts. Principerna är följande:

- Principen om pågående verksamhet
- Objektivitetsprincipen
- Försiktighetsprincipen
- Matchningsprincipen
- Principen om öppenhet

De principer som tillämpas leder till att en återhållsam bild av kommunernas ekonomi redovisas. Detta innebär exempelvis att skuldredovisning ska ske i enlighet med såväl försiktighetsprincipen som matchningsprincipen. Vidare innebär de etablerade principerna att värdering av tillgångar ska ske med försiktighet. En tillämpning av god redovisningssed innebär således att den ekonomiska redovisningen ger en försiktig och restriktiv beskrivning av utvecklingen och situationen. Redovisningen anger en miniminivå för det ekonomiska läget.

TILLÄMPNING AV REDOVISNINGSPRINCIPER

Kommunen följer i allt väsentligt de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Nedan följer en kort beskrivning av några väsentliga principer som påverkar bokslut och redovisning.

Kommunen har inga kontrakt avseende leasing av maskiner och inventarier eller hyra av fastigheter, där kommunen i allt väsentligt intar samma ställning som vid direkt ägande av tillgångarna. Kommunens leasar i princip endast bilar. Dessa har kommunen valt att behandla som operationell leasing med hänvisning till värde samt leasingtid. Framtida minimileasavgifter förfaller enligt följande: 3 138 tkr inom ett år och 3 179 tkr senare än ett år dock innan fem år. Inga förfall efter fem år.

Leverantörsfakturor på väsentliga belopp som inkommit efter 28 januari 2015, men är hänförliga till redovisningsåret 2014, har skuldbokförts och belastar 2014 års redovisning. Kostnadsräntor, intäktsräntor och räntebidrag som kan hänföras till redovisningsåret har bokförts som skuld respektive fordran och belastar 2014 års resultat.

Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade "blandmodellen". Den pensionsskuld som uppkommit under åren 1998 och 1999 samt garantipensioner som beslutades före 1999 redovisas under avsättningar i balansräkningen. Pensionsskuldens finansiella kostnader redovisas som finansiell kostnad i resultaträkningen och ingår i pensionsskulden. Skandia sköter kommunens pensionsadministration och deras beräkning har använts för att ta fram skuldens storlek. Löneskatt ingår i pensionsskulden. Pensioner intjänade under år 2014 redovisas som verksamhetskostnad i resultaträkningen och är upptagna som kortfristig skuld i balansräkningen. Pensionsåtaganden inklusive löneskatt som uppkommit före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse som 2014 uppgår till 261,6 mkr.

Kommun och bolag använder endast ränteswappar som finansiellt instrument för att säkra ränterisk. I not 17 görs en beskrivning av vilka säkringsrelationer avseende swappar som fanns utestående på balansdagen. Varken kommun eller bolag har förtidsinlöst eller förlängt några swapkontrakt under perioden. Kommun har upprättat en dokumentation av säkringsredovisningen.

Kommunen tillämpar alternativ metod avseende lånekostnader. Detta innebär att lånekostnader belastar anskaffningsvär-

det för pågående investeringsprojekt. Det totala räntebelopp som belastat investeringar under 2014 uppgår till 1 070 tkr. Räntan som används är kommunens genomsnittliga räntekostnad på lån från kreditinstitut. Vid årsskiftet uppgick den till 3,55 procent.

Avskrivning på kommunens anläggningstillgångar görs enligt metoden rak avskrivning på historiska anskaffningsvärden. Kommunen använder sig av Sveriges Kommuner och Landstings förslag till avskrivningstider. Komponentavskrivning tillämpas från och med 2007 på nya investeringar inom VA-området. Från och med 2014 kommer komponentavskrivning tillämpas på alla nya investeringar och på befintliga anläggningstillgångar införs komponentavskrivning från och med 2015. Här har en avgränsning/prioritering gjorts avseende objekt inom fastigheter och gata/park, som har ett bokfört värde över 1 000 tkr. Denna förändrade redovisningsprincip innebär att anläggningstillgångars utgående värde för 2014 har justerats mot eget kapital med 10 603 tkr.

Kommunens bedömning av vad som anses vara inventarier är satt till ett basbelopp och en ekonomisk livslängd på minst tre år.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING (KONCERNREDOVISNING)

Koncernen Tanums kommun omfattar aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande. I koncernredovisningen för 2014 ingår Tanums Bostäder AB och Tanums Hamnar AB till 100 procent. RAMBO AB ingår från och med 2014 med 20,6 procent. På grund av detta har tidigare års resultat justerats, 2013 med 0,1 mkr och 2012 med 0,6 mkr. Tanums Bostäder AB tillämpar från och med 2014 K3.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Utgångspunkten för koncernbokslutet är balans- och resultaträkningarna för kommunen och dotterföretagen. Konsolideringen av koncernbokslutet för år 2014 bygger på preliminärt bokslut för Tanums Bostäder AB, Tanums Hamnar AB och RAMBO AB. Interna mellanhavanden mellan de i koncernen ingående enheterna har i allt väsentligt eliminerats. Kommunens redovisningsprinciper tillämpas vid upprättande av koncernredovisning.

Vid konsolideringen har inga elimineringsdifferenser uppkommit.

RISKBEDÖMNING OCH KÄNSLIGHETSANALYS

Tanums kommun är i sin verksamhet utsatt för olika typer av risker, såsom finansiella risker, borgensåtaganden, skador på kommunal egendom, störningar i verksamhet och IT-system etcetera.

RISKBEDÖMNING

FINANSIELLA RISKER

Både kommunen och Tanums Bostäder AB har antagit en finanspolicy som anger de risknivåer som gäller vid finansiering, placering etcetera. Finansverksamheten har uppfyllt de målsättningar och risknivåer som angetts i finanspolicyn.

Valutarisk

Kommunkoncernen har inga in- eller utbetalningar i utländsk valuta. Hela låneskulden är placerad i svensk valuta.

Likviditetsrisk

Genom medlemskapet i Kommuninvest har kommunen och Tanums Bostäder AB kunnat skaffa kapital på ett effektivt sätt. Till koncernkontot finns en checkkredit på 30 mkr knuten som kan utnyttjas utan förbehåll.

Ränterisk

Kommunen och Tanums Bostäder AB har fastställt en finansieringspolicy som bland annat reglerar hur strukturen på låneportföljen ska utformas för att minimera ränterisken. Enligt policyn ska den genomsnittliga räntebindningstiden ej understiga ett år och inte heller överstiga tio år.

För att uppnå en effektiv och flexibel hantering av ränterisken i kommunens skuldportfölj används finansiella derivat-instrument. Hanteringen sker i enlighet med de riktlinjer och ramar som är fastställda i kommunens finanspolicy. Räntebindningen frikopplas från de enskilda lånen. Detta ger kommunen möjligheter att, när som helst, förändra räntebindningstiden och bättre möta förändringar på räntemarknaden.

BORGENSÅTAGANDEN

Kommuninvest

Tanums kommun är medlem i Kommuninvest ekonomisk förening som är ett samarbete kring finansiella tjänster, främst upplåning. All upplåning i Kommuninvest sker med stöd av kom-

munal borgen. Kommunens åtagande gentemot Kommuninvest beskrivs i detalj i not 19, sidan 27.

Tanums kommun och Tanums Bostäder AB hade i december 2014 lån hos Kommuninvest med 485,0 mkr motsvarande 75 procent av den totala låneskulden. All upplåning som Tanums Bostäder AB gör hos Kommuninvest sker med kommunal borgen som säkerhet.

Kommunägda bolag

Enligt beslut i kommunfullmäktige uppgår Tanums Bostäder AB:s möjligheter att uppta lån med borgen från Tanums kommun till 280,0 mkr och för Tanums Hamnar AB till 10,0 mkr. Vid årsskiftet utnyttjade Tanums Bostäder 275,0 mkr av borgensramen medan Tanums Hamnar inte hade några lån med kommunal borgen vid årsskiftet.

Övriga borgensåtaganden

Kommunens borgensåtaganden för övriga engagemang uppgick vid årets slut till 7 tkr.

Borgensförluster

Kommunen har inte gjort några borgensförluster under de senaste tio åren.

INTERN KONTROLL

Kommunfullmäktige har antagit ett reglemente för intern kontroll. Den interna kontrollen baseras på särskilda riskanalyser som görs av kommunstyrelsen och nämnderna. Under 2014 omfattade den interna kontrollen granskning av bland annat attest och utbetalning av leverantörsfakturer, utbetalning av löner, servicepolicyn samt anställning av släktingar eller närstående.

FÖRSÄKRINGSSKYDD

Under 2011 gjordes en upphandling av försäkringsskydd varvid kommunen tecknade ett försäkringsavtal som löper från den 1 juli 2011 fram till den 31 december 2015. De försäkringsavtal som kommunen och Tanums Bostäder AB har innehåller bland annat fullvärdesförsäkring av fastigheter samt en ansvarsförsäkring.

SÄKERHETSARBETE

Det kommunala säkerhetsarbetet samordnas av en särskild säkerhetssamordnare som organisatoriskt finns på kommunstyrelsen.

I kommunens säkerhets-, risk- och skadeförebyggande arbete har kommunfullmäktige antagit en risk- och sårbarhetsanalys för Tanums kommun.

IT-SÄKERHET

Kommunstyrelsen har antagit en plan för IT-säkerhet. För att säkra hög tillgänglighet med få driftstörningar görs kontinuerliga förbättringar av exempelvis backuprutiner, virusskydd, tillgång till reservkraft etcetera. Under 2010 gjordes en särskild säkerhets- och tillgänglighetsanalys. Utifrån riskanalysen i den genomförda studien sker en informationsklassificering som ska ange riktlinjer för tillgänglighet till olika typer av information. Under 2014 har inga större driftstörningar i IT-driften inträffat.

KÄNSLIGHETSANALYS

Invånarantal

Invånarantalet påverkar bland annat statsbidrag och skatteintäkter. Skulle invånarantalet minska med 100 personer minskar de budgeterade skatteintäkterna med cirka 4,0 mkr.

Statsbidrag/utjämningsbidrag

I bokslut 2014 erhåller Tanums kommun ersättningar för inkomstutjämning med 120,6 mkr. Tanums kommun har en egen skattekraft på 89 procent och påverkas därmed i hög grad av förändringar i inkomstutjämningsystemet.

I kostnadsutjämningsystemet betalar Tanum en avgift på 5,6 mkr vilket är en minskning med cirka 20 mkr jämfört med 2013. Minskning är hänförlig till det nya utjämningsystem som trädde i kraft den 1 januari 2014.

Löneökningar

Löneökningarna under 2014 uppgick till cirka 3,3 procent. Varje procentenhets ökning av lönesumman medför en ökning av personalkostnaderna med cirka 4,6 mkr.

Räntor

En höjning av både den korta och långa räntan med en procentenhet skulle ge ökade räntekostnader vid fullt genomslag med 3,7 mkr. Genom ingångna derivatavtal har ränterisken minskats. En procentenhets höjning av marknadsräntorna innebär att kommunens räntekostnad ökar med 0,2 mkr.

RESULTATRÄKNING OCH KASSAFLÖDESRAPPORT

Belopp i tkr	KONCERNEN			TANUMS KOMMUN		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012
RESULTATRÄKNING						
Verksamhetens intäkter (not 1)	296 400	262 008	280 590	218 938	192 794	207 471
Verksamhetens kostnader (not 2)	-817 843	-760 179	-733 867	-760 970	-708 461	-678 405
Avskrivningar (not 3)	-54 607	-51 896	-49 157	-45 580	-43 152	-40 620
Verksamhetsresultat	-576 050	-550 067	-502 435	-587 612	-558 819	-511 554
Skatteintäkter (not 4)	463 392	450 821	437 519	463 392	450 821	437 519
Generella statsbidrag (not 5)	143 753	128 097	120 547	143 753	128 097	120 547
Finansiella intäkter (not 6)	636	719	935	1 383	1 346	2 599
Finansiella kostnader (not 7)	-19 564	-19 114	-16 965	-11 786	-12 403	-11 602
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	12 167	10 456	39 601	9 131	9 041	37 510
Bokslutsdisposition	-612	-691	-794	-	-	-
Skattekostnader	-1 644	-198	-343	-	-	-
Periodens resultat	9 910	9 567	38 464	9 131	9 041	37 510

Belopp i tkr	KONCERNEN			TANUMS KOMMUN		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012
KASSAFLÖDESRAPPORT						
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	9 910	9 567	38 464	9 131	9 041	37 510
Justering för ej likviditetspåverkande poster (not 8)	54 967	46 605	34 848	43 710	37 008	25 482
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	64 878	56 172	73 312	52 841	46 049	62 992
Ökning/minskning av korta fordringar	602	-5 241	-8 654	2 582	-14 300	-13 584
Ökning/minskning förråd och varulager	-6 476	489	1 884	-6 542	511	1 603
Ökning/minskning korta skulder	178	11 987	-6 398	12 142	8 743	-7 581
Kassaflöde från den löpande verksamheten	59 181	63 407	60 144	61 024	41 003	43 429
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i materiella tillgångar	-166 960	-112 851	-124 655	-97 941	-55 454	-94 407
Försäljning av materiella tillgångar	42 301	7	4 585	7 570	7	4 585
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-124 659	-112 843	-120 070	-90 371	-55 447	-89 822
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån	285 000	240 000	435 000	175 000	140 000	335 000
Amortering av långfristiga skulder	-240 000	-205 000	-365 000	-170 000	-140 000	-275 000
Ökning av långfristiga fordringar	-	-	-	-	-	-
Minskning av långfristiga fordringar	-25	-19	832	27	33	832
Övrig finansiering	8 109	17 684	23 183	8 109	17 684	23 236
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	53 084	52 665	94 016	13 136	17 717	84 068
Årets kassaflöde (not 9)	-12 394	3 229	34 090	-16 211	3 274	37 676
Likvida medel vid årets början	42 716	39 488	7 213	39 159	35 885	26
Likvida medel vid årets slut	30 322	42 716	39 488	22 948	39 159	35 885

ÅRETS RESULTAT

För att uppnå kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning och det av kommunfullmäktige fastställda ekonomiska målet ska resultatet uppgå till cirka två procent av skatteintäkter och statsbidrag före realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar.

Årets resultat för kommunen är 9,1 mkr, en förbättring med 0,1 mkr jämfört med 2013, vilket innebär att kommunens samtliga resultat under 2000-talet varit positiva. Resultatet för 2014 innehåller realisationsvinster med 7,2 mkr. Det innebär att kommunen klarar balanskravet men inte det finansiella målet om ett resultat exklusive reavinster motsvarande två procent av skatteintäkter och statsbidrag. Kommunen har levt upp till balanskravet sedan detta infördes.

De främsta orsakerna till det svaga resultatet är engångskostnader för ökad avsättning till återställande av soptippen Tyft med 2,3 mkr och engångskostnader för pensioner med 5,2 mkr som främst beror på aktualisering av registerunderlaget till pensionsberäkningen.

Tanums Bostäder AB redovisar ett resultat på 0,6 mkr, Tanums Hamnar AB redovisar ett resultat på 0,6 mkr och koncernens andel i RAMBO AB:s resultat är 0,1 mkr. Kommunkoncernens resultat uppgår därmed till 9,9 mkr vilket är 0,3 mkr bättre än förra året.

VERKSAMHETSRESULTAT

Verksamhetsresultatet har försämrats med 28,8 mkr, 5,2 procent, och uppgår till -587,6 mkr. Verksamhetens nettokostnader som andel av skatteintäkter har försämrats med 0,3 procentenheter jämfört med föregående år och uppgår till 96,8 procent 2014. Detta är den näst högsta nettokostnadsandel under 2000-talet. Endast 2011 har den varit högre.

Intäkterna för skattefinansierad verksamhet är 170,5 mkr vilket motsvarar 77,9 procent av verksamhetsintäkterna och avser främst statsbidrag, äldreomsorgs- och barnomsorgsavgifter och hyresintäkter. Den taxefinansierade verksamhetens intäkter är 48,4 mkr och avser vatten- och avloppsavgifter.

Kostnaden för nämndernas verksamhet har ökat med 52,5 mkr vilket motsvarar 7,4 procent. Detta förklaras främst av löneökningar men även av ökad volym inom omsorgsnämnden

RESULTATRÄKNING OCH KASSAFLÖDESRAPPORT

BALANSKRAVSUTREDNING	2014	2013	2012	2011	2010
Årets resultat	9 131	9 041	37 510	10 001	16 418
Samtliga realisationsvinster	-7 228	-37	-1 453	-1 326	-2 026
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	1 903	9 005	36 057	8 675	14 392
<i>Kommunens finansiella resultatmål</i>	<i>(12 000)</i>	<i>(6 000)</i>	<i>(6 000)</i>	<i>(6 000)</i>	<i>(6 000)</i>
Medel till resultatutjämningsreserv	0	0	-15 000	0	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
Synnerliga skäl	0	0	0	0	0
Årets balanskravsresultat	1 903	9 005	21 057	8 675	14 392
Balanskravsunderskott från tidigare år	0	0	0	0	0
Summa	1 903	9 005	21 057	8 675	14 392
Balanskravsresultat att reglera	0	0	0	0	0

och då främst utökad flyktingverksamhet. Engångskostnader för pensioner är ytterligare en förklaring till kostnadsökningen.

Personalkostnaderna svarar för 61 procent av kommunens kostnader och uppgår till 460,9 mkr vilket är en ökning med 22,4 mkr, 5,1 procent, och förklaras främst av löneökningar. Köpta tjänster har ökat med 13,2 mkr och uppgår till 185,4 mkr och avser bland annat köp av gymnasieplatser, vårdplatser med mera. Pensionskostnader har ökat med 8,4 mkr och uppgår till 42,1 mkr. Ökningen beror främst på engångskostnader för aktualisering av registerunderlaget till pensionsberäkningen.

Avskrivningarna för kommunen uppgår till 45,6 mkr. Som andel av skatteintäkter och statsbidrag motsvarar det 7,5 procent. Från att ha varit nere på 5,7 procent så har kommunens avskrivningar börjat öka igen och utgör nu en lika stor andel av skatteintäkter och statsbidrag som i början av 2000-talet. I jämförelse med andra kommuner tar avskrivningarna en betydligt större andel av skatteintäkterna i anspråk än för kommungenomsnittet. Större investeringar i främst VA-verksamhet kommer att innebära en fortsatt ökning av avskrivningarna.

SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA STATS BIDRAG

Utdebiteringen är 21,56 skattekröner. Tanums skattesats är 0,91 kronor högre än den genomsnittliga skattesatsen i riket och 0,35 kronor högre än länssnittet.

Skatteintäkter och generella statsbidrag ökar med 28,2 mkr,

4,9 procent, och uppgår till 607,1 mkr. Ökningen beror främst på lägre avgift för kostnadsutjämnings. Skatteintäkterna ökar med 12,6 mkr, 2,8 procent, medan generella statsbidrag ökar med 15,7 mkr, 12,2 procent.

Tanums eget skatteunderlag ökade med 2,9 procent vid den senaste taxeringen, vilket ligger under den genomsnittliga ökningen i landet som var 3,4 procent. Kommunens skattekraft som procent av medelskattekräften i riket uppgick i taxering 2012 till 89 procent, vilket är en förbättring med

tretton procentenheter sedan 1994 då skattekräften uppgick till 76 procent. Detta innebär att kommunens beroende av bidrag för att uppnå medelskattekräften i landet har minskat.

Tanum är nettobetalare till både utjämningsystemet för LSS och det generella kostnadsutjämningsystemet. Kommunens avgift för utjämnings av LSS-kostnader uppgår till 7,9 mkr medan avgiften till det generella kostnadsutjämningsystemet uppgår till 5,6 mkr. Ett förändrat system för kostnadsutjämnings trädde i kraft 2014, vilket innebar att Tanums avgift till kostnadsutjämningsystemet minskade med cirka 20 mkr.

FINANSNETTO

Kommunens finansnetto minskar med 0,7 mkr till -10,4 mkr. Under de senaste fem åren har räntenettet ökat med 7,0 mkr från -3,4 mkr 2010. I början på 2000-talet var finansnettot som högst -14,2 mkr. Som andel av skatteintäkter och statsbidrag har räntenettet ökat från 0,6 procent till 1,7 procent på fem år. Orsaken till att andelen inte ökat mer är det ovanligt låga ränteläget till följd av finanskrisen trots en ökad låneskuld. Medelräntan på låneskulden har ökat från 3,30 procent till 3,55 procent då kommunen har ökat den genomsnittliga räntebindingstiden från 5,7 år till 7,0 år. Räntenivåerna kommer sannolikt normaliseras de närmaste åren med ökade räntekostnader som följd. Koncernens räntenetto ökar med 0,5 mkr till -18,9 mkr.

ÅRETS KASSAFLÖDE

Kommunens likviditet har minskat med 16,2 mkr under året och uppgår per den 31 december 2014 till 22,9 mkr. Koncernens likviditet har minskat med 12,4 mkr och uppgår till 30,3 mkr vid årets slut. Minskningen av likviditeten beror främst på finansiering av en högre investeringsnivå 2014 jämfört med 2013.

LÖPANDE VERKSAMHET

Kommunens resultat exklusive avskrivningar, nedskrivningar och andra ej likviditetspåverkande poster ger ett positivt kassaflöde på 52,8 mkr. Kapitalbindningen har ökat med 8,2 mkr, fordringar minskar med 2,6 mkr, förråd och varulager ökar med 6,5 mkr och skulder ökar med 12,1 mkr. Totalt tillför den löpande verksamheten medel med 61,0 mkr. För koncernen tillför den löpande verksamheten ett positivt kassaflöde på 59,2 mkr.

INVESTERINGSVERKSAMHET

Kommunens investeringar under 2014 uppgick till 97,9 mkr. Kommunens investeringar har finansierats med överskott från den löpande verksamheten till 62 procent. Kommunen har sålt anläggningar för 7,6 mkr.

Under åren 2010-2014 har investeringsvolymen uppgått till 480 mkr vilket innebär 96 mkr i genomsnitt per år. Vatten och avlopp är det verksamhetsområde som står för den största andelen investeringar, 2014 uppgick VA-investeringarna till 40,7 mkr.

Koncernens investeringar uppgår till 167 mkr vilket är en ökning med 54,1 mkr. Ökningen beror främst på investeringar i ett vindkraftverk och VA-verksamhet men även Tanums Bostäders investeringar i bostäder.

FINANSIERINGSVERKSAMHET

Kommunens sammantagna långfristiga upplåning ökar med 13,1 mkr. Lån upptagna hos kreditinstitut ökar med fem mkr. Förinbetalda anslutningsavgifter för vatten och avlopp ökar med 8,1 mkr. Den ökade investeringsvolymen under perioden 2010 till 2014 har medfört att kommunen ökat den långfristiga upplåningen med 215 mkr den senaste fyraårsperioden. Kommunkoncernens låneskuld uppgår till 731 mkr, en ökning med 50 mkr jämfört med 2013.

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr	KONCERNEN			TANUMS KOMMUN		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012
TILLGÅNGAR						
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR						
Materiella anläggningstillgångar:						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar (not 10)	1 140 640	1 079 804	1 017 297	813 227	780 289	766 592
Maskiner och inventarier (not 11)	22 496	22 917	25 267	12 853	11 831	13 865
Finansiella anläggningstillgångar (not 12)	6 352	5 391	3 887	30 556	29 384	27 820
Summa anläggningstillgångar	1 169 488	1 108 113	1 046 452	856 637	821 504	808 276
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR						
Fordringar (not 13)	86 282	86 857	80 118	91 163	93 746	79 443
Förråd	7 379	901	1 394	6 774	231	745
Kassa och bank (not 14)	30 322	42 716	39 488	22 948	39 159	35 885
Summa omsättningstillgångar	123 982	130 474	121 000	120 885	133 136	116 073
Summa tillgångar	1 293 470	1 238 587	1 167 451	977 522	954 640	924 350
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital (not 15)	381 559	370 454	331 361	360 662	350 030	311 958
varav Resultatutjämningsreserv (RUR)	15 000	-	-	15 000	-	-
Justeringar (not 15)	-8 561	1 538	629	-9 403	1 590	562
Årets resultat	9 910	9 567	38 464	9 131	9 041	37 510
Summa eget kapital	382 908	381 559	370 454	360 389	360 662	350 030
Avsättningar (not 16)	42 412	38 952	41 882	33 309	32 193	36 106
SKULDER						
Långfristiga skulder (not 17)	730 679	680 783	630 955	455 679	445 783	430 955
Kortfristiga skulder (not 18)	137 470	137 293	124 161	128 144	116 002	107 259
Summa skulder	868 149	818 077	755 116	583 823	561 785	538 213
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 293 470	1 238 587	1 167 451	977 522	954 640	924 350
ANSVARSFÖRBINDELSER (not 19)						
Pensionsförpliktelser, som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	261 564	267 035	252 789	261 564	267 035	252 789
Förvaltade stiftelser	1 552	1 578	1 595	1 552	1 578	1 595
Deponerade medel	50	85	112	50	85	112
Borgensförbindelser	375	426	576	275 375	235 426	200 713
Outnyttjad checkkredit	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Soliditet	29,6%	30,8%	31,7%	36,9%	37,8%	37,9%
Soliditet inkl pensionsförpliktelse	9,4%	9,2%	10,1%	10,1%	9,8%	10,5%

Kommunens balansomslutning uppgår till 977,5 mkr vilket är en ökning med 22,9 mkr. Koncernen har ökat balansomslutningen med 54,9 mkr till 1 293,5 mkr.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Kommunens anläggningstillgångar har ökat med 35,1 mkr och uppgår till 856,6 mkr. Investeringar i anläggningar, fastigheter och inventarier har gjorts med 90,4 mkr. Avskrivningar och försäljningar uppgår till 45,6 mkr.

Av kommunens totala anläggningar avser 350,8 mkr anläggningar i avgiftsfinansierad verksamhet, varav 309,7 mkr är VA-anläggningar, 24,5 mkr hamnanläggningar och 13,0 mkr hyresfastigheter.

Värdet på anläggningar för skattefinansierad verksamhet uppgår till 462,4 mkr. Av den skattefinansierade verksamhetens anläggningar avser 90,6 mkr skolfastigheter och 92,3 mkr äldreomsorgsfastigheter.

Koncernens anläggningstillgångars värde har ökat med 51,3 mkr jämfört med föregående år och uppgår till 1 169,5 mkr. Av anläggningstillgångarna avser 313,9 mkr hyresfastigheter och 309,7 mkr avser vatten- och avloppsverksamhet.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Kommunens kortfristiga fordringar uppgår till 91,2 mkr vilket är en minskning med 2,6 mkr. Koncernkontofordran på de helägda bolagen Tanums Bostäder AB och Tanums Hamnar AB uppgår till 5,4 mkr. Kommunens fordran för koncernbolagens andel i gemensamt vindkraftverk uppgår till 13,9 mkr för Tanums Bostäder AB och 2,2 mkr på RAMBO AB. Kundfordringarna för kommunala avgifter uppgår till 5,0 mkr. Koncernens kortfristiga fordringar minskade med 0,6 mkr till 86,3 mkr.

Kommunen och de helägda bolagen Tanums Bostäder AB och Tanums Hamnar AB har ett gemensamt koncernkonto. Hela likviditeten på koncernkontot redovisas som likviditet i kommunens balansräkning. Tanums Hamnar AB hade ett negativt saldo på 5,4 mkr och Tanums Bostäder AB ett positivt saldo på 2,9 mkr vid bokslutstillfallet.

Likviditeten för kommunen inklusive de helägda bolagen uppgick vid bokslutstillfallet till 22,9 mkr, en minskning med 16,2 mkr jämfört med föregående år. Kommunens andel av likviditeten uppgick till 25,4 mkr då de kommunala bolagen har en skuld till koncernkontot. Kommunen och de kommunala bolagen har tillsammans en kredit på koncernkontot på 30 mkr.

Denna kredit var inte utnyttjad vid bokslutstillfället. Koncernens likviditet minskade med 12,4 mkr och uppgår till 30,3 mkr.

EGET KAPITAL

Kommunens egna kapital har genom årets resultat ökat med 9,1 mkr. Under året har det egna kapitalet minskats med 10,6 mkr på grund av ändrad redovisningsprincip för avskrivningar avseende fastigheter. Insatsemmission avseende Kommuninvest ökar det egna kapitalet med 1,2 mkr. Sammantaget uppgår det egna kapitalet därmed till 360,4 mkr. Minskningen motsvarar 0,3 procent. Kommunens soliditet minskar från 37,8 procent till 36,9 procent. Inklusive alla pensionsåtaganden är kommunens soliditet 10,1 procent, en ökning med 0,3 procentenheter jämfört med 2013. Ökningen beror på att pensionsförpliktelserna intjänade före 1998 minskar marginellt.

Kommunens eget kapital har sedan 1992 minskat med mer än 300 mkr om justering görs för ändrade redovisningsprinciper avseende pensionsskulden. De goda resultaten under 2000-talet har inneburit en viss återhämtning.

Årets resultat har ökat kommunkoncernens eget kapital med 1,9 mkr till 383,4 mkr. Tanums Bostäder AB, Tanums Hamnar AB och RAMBO AB bidrar genom positiva resultat till ökningen av eget kapital. Soliditeten minskar från 30,8 procent till 29,6 procent.

AVSÄTTNINGAR

Kommunens avsättningar består av två delar, en pensionsskuld som uppgår till 28,6 mkr och 4,7 mkr för återställande av en avfallsdeponi.

Pensionsskulden består av pensioner enligt kollektivavtal intjänade under 1998 och 1999.

Utöver den pensionsskuld som redovisas som avsättning i balansräkningen har kommunen förpliktelser för pensioner intjänade före 1998. Dessa redovisas som ansvarsförbindelse och uppgår till 261,6 mkr. De totala pensionsförpliktelserna uppgår således till 290,1 mkr, detta är en minskning med 1,8 mkr sedan förra året. Om den totala pensionsförpliktelserna varit redovisad i balansräkningen skulle det egna kapitalet vara betydligt mindre och soliditeten uppgått till 10,1 procent 2014. Antaganden avseende medellivslängd och avkastningsränta som ligger till grund för pensionsskultsberäkningen görs i enlighet med rekommendationer från Sveriges Kommuner och Landsting. Ingen del

av pensionsskulden är placerad utan hela skulden är återlånad av kommunen.

Pensioner intjänade efter 1999 ingår inte i ovan redovisad pensionsskuld utan har utbetalts för förvaltning av de anställda, alternativt har försäkring tecknats som täcker kommunens åtaganden.

Återställande av avfallsdeponin på Tyft påbörjades 2010 och beräknas kosta 20,1 mkr totalt. Återställandet beräknas vara avslutat tidigast 2017. Återstående medel, 4,7 mkr, bedöms i bokslut 2014 vara tillräckligt för återstående utgifter.

SKULDER

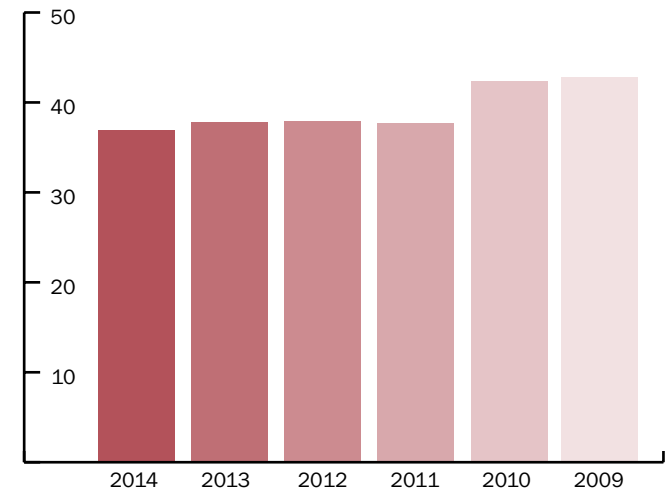
Kommunens låneskuld består av två poster, långfristiga lån från kreditinstitut och förinbetalda anslutningsavgifter för vatten och avlopp. Totalt uppgår låneskulden till 455,7 mkr varav 370 mkr avser lån från kreditinstitut. Lånen från kreditinstitut har ökat med 5 mkr och förinbetalda anslutningsavgifter för vatten och avlopp har ökat med 4,9 mkr. Ökningen förklaras främst av investeringar inom VA-verksamheten.

De positiva resultaten under 2000-talet har inneburit att kommunen kunnat amortera ner sin låneskuld med cirka 100 mkr fram till 2007. Ökande investeringar från 2008 innebär att kommunens nettoupplåning ökar igen. Under 2014 har inte investeringarna kunnat finansieras med egna medel och anslutningsavgifter för vatten och avlopp, en ökad nettoupplåning har därför varit nödvändig.

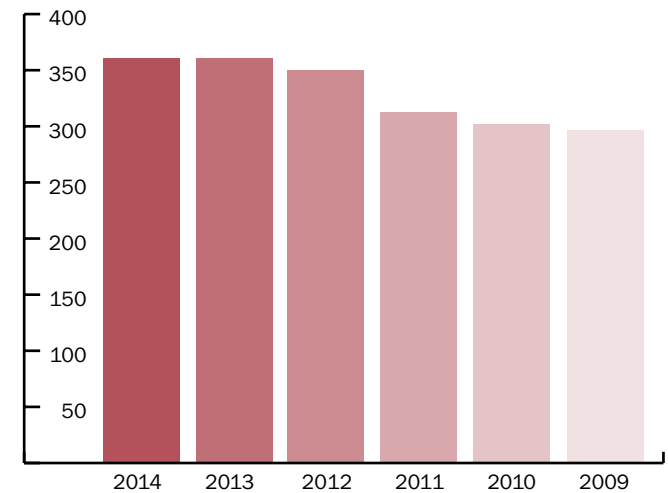
Koncernens låneskuld har ökat med 49,9 mkr till 730,7 mkr. Tanums Bostäder AB har finansierat en del av sina investeringar med planerade fastighetsförsäljningar. Tanums Hamnar AB och RAMBO AB har inga långfristiga lån.

Kommunens kortfristiga skuld har ökat under året och uppgår till 128,1 mkr. De största enskilda posterna är semesterlöneskulden som uppgår till 31,1 mkr och personalens för året intjänade pensioner som uppgår till 20,8 mkr. Koncernens kortfristiga skuld uppgår till 137,5 mkr.

Soliditet 2014-2009 kommun exklusive hela pensionsskulden, procent

Eget kapital, mkr

NOTFÖRTECKNING

NOT 1

VERKSAMHETENS INTÄKTER

Koncernen	2014	2013	2012
Statsbidrag	57 089	38 755	32 334
Övriga bidrag	15 882	14 786	13 868
Barnomsorgsavgifter	7 719	7 227	7 407
Äldreomsorgsavgifter	22 737	23 190	22 031
Vatten- och renhållningsavgifter	69 019	68 482	68 586
Gransknings och förämningsavgifter	8 063	6 491	6 060
Sjukförsäkringsavgift återbetalning	-	10 971	11 145
Hysesintäkter	57 915	54 089	56 021
Hamnavgifter	10 570	10 453	10 589
Försäljning av verksamhet	19 002	13 902	16 462
Tomtförsäljning	3 428	4 876	22 937
Reavinst försäljning av fastigheter	12 410	-	1 453
Övrigt	12 566	8 785	11 695
Summa	296 400	262 008	280 590

Tanums kommun	2014	2013	2012
Statsbidrag	57 089	38 755	32 589
Övriga bidrag	15 882	14 786	13 868
Barnomsorgsavgifter	7 719	7 227	7 407
Äldreomsorgsavgifter	22 737	23 186	22 584
VA- och renhållningsavgifter	48 396	43 836	42 192
AFA återbetalning	-	10 971	11 145
Hysesintäkter	16 290	15 623	16 201
Granskningsavgifter	8 063	7 138	6 060
Försälj. tjänster o verksamhet	19 002	14 804	17 858
Tomtförsäljning	3 428	4 876	22 937
Reavinst	7 228	37	1 453
Övrigt	13 105	11 554	13 178
Summa	218 938	192 794	207 471

NOT 2

VERKSAMHETENS KOSTNADER

Koncernen	2014	2013	2012
Personalkostnader	474 572	452 140	424 577
Material	46 736	42 636	44 705
Köpta tjänster	203 759	194 438	199 594
Bidrag	23 496	17 935	19 342
Pensionskostnader	42 924	34 196	32 915
Fastighetsskatt	858	798	794
Nedskrivningar	5 044	632	544
Övrigt	20 454	17 405	11 397
Summa	817 843	760 179	733 867

Tanums kommun	2014	2013	2012
Personalkostnader	460 923	438 559	416 303
Material	35 791	34 923	33 912
Köpta tjänster	185 383	172 139	167 422
Bidrag	23 496	17 935	19 342
Pensionskostnader	42 066	33 684	32 536
Nedskrivningar	56	632	544
Övrigt	13 255	10 589	8 346
Summa	760 970	708 461	678 405

NOT 3

AVSKRIVNINGAR

Avskrivningar sker enligt plan på ursprungligt anskaffningsvärde. Avskrivningstiden beräknas på anläggningens beräknade ekonomiska livslängd. Tanums Bostäder AB tillämpar en avskrivningstid på fastigheter på 50 år medan kommunens avskrivningstid är 33 år.

Koncernen	2014	2013	2012
Inventarier	6 194	7 421	6 921
Fastigheter och anläggningar	48 413	44 474	42 236
Summa	54 607	51 896	49 157

Tanums kommun	2014	2013	2012
Inventarier	3 953	4 338	3 915
Fastigheter och anläggningar	41 627	38 814	36 704
Summa	45 580	43 152	40 620

NOT 4

SKATTEINTÄKTER

	2014	2013	2012
Preliminär skatteintäkt	464 649	452 880	430 584
Prognostiserad slutavräkning	-1 257	-2 709	5 635
Övriga skatteintäkter	-	650	1 300
Summa	463 392	450 821	437 519

NOT 5

GENERELLA STATSBIIDRAG

	2014	2013	2012
Kommunal fastighetsavgift	32 559	32 012	27 796
Strukturbidrag	1 277	-	-
Bidrag inkomstutjämning	120 550	124 786	119 888
Avgift kostnadsutjämning	-5 622	-25 469	-23 616
Kostnadsutjämning för LSS	-7 858	-8 842	-9 572
Regleringsavgift	2 848	5 610	6 052
Summa	143 753	128 097	120 547

NOT 6

FINANSIELLA INTÄKTER

Finansiella intäkter avser ränteintäkter och räntebidrag.

Koncernen	2014	2013	2012
Ränteintäkter	636	719	935
Summa	636	719	935

Tanums kommun	2014	2013	2012
Ränteintäkter	603	682	2 006
Borgensavgift	780	664	593
Summa	1 383	1 346	2 599

NOT 7

FINANSIELLA KOSTNADER

Finansiella kostnader avser räntekostnader samt finansiella kostnader på pensionsskulden.

Koncernen	2014	2013	2012
Räntekostnader på lån	18 957	17 167	16 451
Räntekostnader på pensionsskuld	361	1 693	305
Övrigt	246	254	209
Summa	19 564	19 114	16 965

Tanums kommun	2014	2013	2012
Räntekostnader på lån	11 233	10 515	11 080
Räntekostnader på pensionsskuld	361	1 693	305
Övrigt	192	195	217
Summa	11 786	12 403	11 602

NOTFÖRTECKNING

NOT 8

JUSTERINGSPOSTER KASSAFLÖDESRAPPORT

Koncernen	2014	2013	2012
LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Justering för ej			
likviditetspåverkande poster	54 967	46 605	34 848
Avskrivningar	54 607	51 896	49 157
Pensionsskuld efter 9801	2 970	896	177
Avsättn särskild löneskatt	721	217	43
Avsättn återställande tipp	2 299	-	-2 702
Minskning av avsättningar pga utbetalningar	-4 873	-5 027	-3 202
Förändring resultatfond VA	-	-316	-6 702
Nedskrivningar	5 044	632	543
Omklassificering till omsättningstillgång	7 235	-	-
Reavinst vid försäljning av anl. tillg	-12 246	-	-1 453
Periodiserade anslutningsavgifter	-3 213	-2 547	-1 842
Övrigt	2 424	854	829

Tanums kommun	2014	2013	2012
---------------	------	------	------

LÖPANDE VERKSAMHETEN

Justering för ej			
likviditetspåverkande poster	43 710	37 008	25 483
Avskrivningar	45 580	43 152	40 620
Pensionsskuld efter 9801	2 970	896	177
Avsättn särskild löneskatt	721	217	43
Avsättn återställande tipp	2 299	-	-2 702
Minskning av avsättningar pga utbetalningar	-4 873	-5 027	-3 202
Förändring resultatfond VA	-	-316	-6 702
Nedskrivningar	56	632	544
Omklassificering till omsättningstillgång	7 235	-	-
Reavinst vid försäljning av anl. tillg	-7 064	-	-1 453
Periodiserade anslutningsavgifter	-3 213	-2 547	-1 842

NOT 9

ÅRETS KASSAFLÖDE

Koncernen	2014	2013	2012
Nyttjande av koncernkontokredit vid årets början	-	-	1 817

Tanums kommun	2014	2013	2012
---------------	------	------	------

Nyttjande av koncernkontokredit vid årets början	-	-	1 817
--	---	---	-------

NOT 10

MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR

Koncernen	2014	2013	2012
ANLÄGGNINGAR FÖR AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET			
Vatten- och avloppsverk	309 657	307 336	288 157
Industrifastigheter	10 211	10 366	6 616
Hamnar	33 802	35 201	32 602
Hysesfastigheter	326 095	299 380	254 198
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	679 765	652 283	581 572

ANLÄGGNINGAR FÖR SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET

Förvaltningsfastigheter	16 084	23 929	24 931
Skolfastigheter	90 633	104 351	89 050
Förskolor/daghem	20 383	18 412	14 519
Servicehus	92 327	90 999	96 862
Brandstationer	6 328	7 667	7 276
Gator och vägar	78 302	61 107	54 842
Markreserv	48 199	44 326	61 548
Anläggningar under uppförande	75 488	42 017	51 282
Övrigt	33 130	34 711	35 415
Summa skattefinansierad verksamhet	460 874	427 521	435 725

Summa	1 140 640	1 079 804	1 017 297
Anskaffningsvärde	1 870 037	1 745 481	1 637 831
Ackumulerade nedskrivningar	-62 077	-46 460	-45 829
Ackumulerade avskrivningar	-667 320	-619 217	-574 706
Bokfört värde	1 140 640	1 079 804	1 017 297

Tanums kommun	2014	2013	2012
---------------	------	------	------

ANLÄGGNINGAR FÖR AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET

Vatten- och avloppsverk	309 657	307 336	288 157
Industrifastigheter	3 772	4 072	1 255
Hamnar	24 415	26 152	25 328
Hysesfastigheter	12 966	13 666	14 584
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	350 811	351 226	329 324

ANLÄGGNINGAR FÖR SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET

Förvaltningsfastigheter	16 084	23 929	24 931
Skolfastigheter	90 633	104 351	89 050
Förskolor/daghem	20 383	18 412	14 519
Servicehus	92 327	90 999	96 862
Brandstationer	6 328	7 667	7 276
Gator och vägar	78 302	61 107	54 842
Markreserv	48 199	44 326	61 548
Anläggningar under uppförande	75 488	42 017	51 282
Övrigt	34 672	36 254	36 958

Summa skattefinansierad verksamhet	462 416	429 063	437 268
---	----------------	----------------	----------------

Summa	813 227	780 289	766 592
Anskaffningsvärde	1 417 508	1 332 283	1 279 141
Ackumulerade nedskrivningar	-20 586	-9 927	-9 296
Ackumulerade avskrivningar	-583 694	-542 067	-503 253
Bokfört värde	813 227	780 289	766 592

NOT 11

MASKINER OCH INVENTARIER

Koncernen	2014	2013	2012
Anskaffningsvärde	104 617	100 366	99 152
Ackumulerade avskrivningar	-82 121	-77 449	-73 886
Bokfört värde	22 496	22 917	25 267

Tanums kommun	2014	2013	2012
---------------	------	------	------

Anskaffningsvärde	79 772	74 797	72 492
Ackumulerade avskrivningar	-66 919	-62 966	-58 627
Bokfört värde	12 853	11 831	13 865

NOT 12

FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncernen	2014	2013	2012
Aktier	250	260	261
Andelar	4 238	3 240	1 703
Långfristig utlåning	1 864	1 891	1 923
Summa	6 352	5 391	3 887

Tanums kommun	2014	2013	2012
---------------	------	------	------

Aktier	24 550	24 550	24 551
Andelar	4 142	2 943	1 345
Långfristig utlåning	1 864	1 891	1 923
Summa	30 556	29 384	27 820

NOTFÖRTECKNING

NOT 13

FORDRINGAR

Koncernen	2014	2013	2012
Vatten och renhållning	1 637	1 191	68
Barnomsorgsavgifter	921	873	1 255
Äldreomsorgsavgifter	2 448	3 162	2 976
Hyror och arrenden	2 682	2 243	1 754
Statsbidragsfordringar	380	574	291
Moms	8 328	7 880	5 502
Skatteintäkter	30 241	33 378	34 214
Förutbetalda kostnader	12 521	4 144	1 946
Upplupna intäkter	8 282	7 625	5 738
Övrigt	18 842	25 788	26 375
Summa	86 282	86 857	80 118

Tanums kommun	2014	2013	2012
Vatten och renhållning	1 637	1 191	68
Barnomsorgsavgifter	921	873	1 255
Äldreomsorgsavgifter	2 448	3 162	2 976
Hyror och arrenden	-	234	1 218
Statsbidragsfordringar	380	574	291
Moms	8 305	7 880	5 390
Skatteintäkter	30 241	33 378	34 214
Förutbetalda kostnader	3 534	3 872	1 946
Upplupna intäkter	7 973	7 625	5 738
TBAB vindkraftverk	13 925	-	-
RAMBO vindkraftverk	2 176	-	-
THAB koncernkonto	5 414	4 477	3 280
TBAB koncernkonto	-	14 405	4 746
Övrigt	14 210	16 076	18 321
Summa	91 163	93 746	79 443

NOT 14

KASSA OCH BANK

Beloppet utgör summan av kassa, bank och lätt realiserbara medelsplaceringar.

Koncernen	2014	2013	2012
Kassa	52	29	35
Bank	30 270	42 687	39 453
Summa	30 322	42 716	39 488

Tanums kommun	2014	2013	2012
Kassa	45	27	28
Kommunens del i koncernkonto	25 367	58 014	43 883
THAB:s del i koncernkonto	-5 414	-4 477	-3 280
TBAB:s del i koncernkonto	2 950	-14 405	-4 746
Summa	22 948	39 159	35 885

NOT 15

EGET KAPITAL

Koncernen	2014	2013	2012
Ingående eget kapital	381 559	370 454	331 361
-varav Resultatutjämningsreserv	15 000	15 000	-
Justering ändrade avskrivningsprinciper	-9 761	-	-
Insatsemission/utdelning	1 200	1 538	629
Årets resultat	9 910	9 567	38 464
Utgående eget kapital	382 908	381 559	370 454
Rörelsekapital	-13 488	-6 819	-3 161
Anläggningskapital	396 397	388 378	373 615
Totalt	382 908	381 559	370 454

Tanums kommun	2014	2013	2012
Ingående eget kapital	360 662	350 030	311 959
-varav Resultatutjämningsreserv	15 000	15 000	-
Justering ändrade avskrivningsprinciper	-10 603	-	-
Insatsemission Kommuninvest	1 200	1 590	562
Årets resultat	9 131	9 041	37 510
Utgående eget kapital	360 389	360 662	350 030
Rörelsekapital	-7 259	17 134	8 815
Anläggningskapital	367 649	343 528	341 216
Totalt	360 389	360 662	350 030

NOT 16

AVSÄTTNINGAR

PENSIONSSKULD

Redovisning av pensionsskulden regleras i den kommunala redovisningslagen. Den del av pensionsskulden som uppkommit före 1998 ska redovisas som ansvarsförbindelse. Kommunens ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser till personalen uppgår till 261 564 tkr inklusive löneskatt för 2014. Samtliga åtaganden för pensioner är återbetalade av kommunen. Ingen extern placering är gjord.

Koncernen	2014	2013	2012
Kommunens pensionsskuld			
inkl ansvarsförbindelse	28 581	24 891	23 777
Återställande av tipp	4 729	7 302	12 329
Övriga avsättningar	2 274	2 075	1 903
Obeskattad reserv	6 828	4 684	3 873
Summa	42 412	38 952	41 882

Tanums kommun	2014	2013	2012
---------------	------	------	------

PENSIONSÅTAGANDE

IB pensionsförpliktelser	24 891	23 778	23 558
Pensionsutbetalningar	-39	-798	-129
Nyintjänad pension	3 595	-	-
Ränte- och basbeloppsuppräknningar	-75	1 693	305
Förändring av löneskatt	721	218	43
Övrigt	-512	-	-
Utgående pensionsförpliktelser	28 581	24 891	23 777
IB särskild avtalspension	0	0	0
Årets förändring	0	0	0
Utgående särskild avtalspension	0	0	

TOTAL PENSIONSÄVÄRTNING

Ansvarsförbindelse	261 564	267 041	252 789
--------------------	---------	---------	---------

ÅTERLÅNADE MEDEL

Aktualiseringsgrad	98,0%	98,0%	93,0%
--------------------	-------	-------	-------

Överskottsfond hos KPA

ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

Återställande av avfallsdeponi	7 302	12 329	15 031
--------------------------------	-------	--------	--------

Minskning av avsättningar

pga utbetalningar	-4 873	-5 027	-2 866
-------------------	--------	--------	--------

Ny avsättning

	2 299	-	164
--	-------	---	-----

UB återställande av avfallsdeponi

	4 729	7 302	12 329
--	-------	-------	--------

Summa avsättningar

Tanums kommun	33 309	32 193	36 106
---------------	---------------	---------------	---------------

Återställande av avfallsdeponin på Tyft beräknas kosta 20 130 tkr. Nuvärdet på planerade framtida betalningar beräknas per 31 december 2014 till 4 729 tkr. Detta belopp har kommunen avsatt. Räntan som använts är kommunen genomsnittsränta 3,20 procent. Återställandet har påbörjats 2010 och beräknades vara avslutat 2017. Länsstyrelsen har medgivit förlängning för återställande till 2017. Nu avsatta medel förväntas räcka.

NOTFÖRTECKNING

NOT 17

Kommunens långfristiga skuld består dels av lån hos bankinstitut och dels anslutningsavgifter från VA kollektiviet. Kommun och bolag använder endast ränteswappar som finansiellt instrument för att säkra ränterisk. Nedan görs en beskrivning av vilka säkringsrelationer avseende swappar som fanns utestående på balansdagen. Varken kommun eller bolag har förtidsinlöst eller förlängt några swapkontrakt under perioden. Kommun och bolag har upprättat en dokumentation av säkringsredovisningen.

LÅNGFRISTIG SKULD

Koncernen	2014	2013	2012
Handelsbanken	110 000	80 000	-
SEB	50 000	20 000	-
Nordea	-	-	25 000
Kommuninvest	485 000	480 000	520 000
Sparbanken Tanum	-	20 000	20 000
Övrigt	85 679	80 783	65 955
Summa	730 679	680 783	630 955

De långfristiga lånen förfaller till räntejustering enligt följande:

0-1 år	165 679
1-2 år	-
2-5 år	25 000
5-10 år	540 000
Summa	730 679

Derivat

Nominellt värde swapkontrakt	565 000
Marknadsvärde 2014-12-31	494 611
Undervärde	70 389

Genomsnittsränta inklusive derivat	3,46%
Genomsnittsränta exklusive derivat	0,75%
Räntebindning inklusive derivat	6,78 år
Räntebindning exklusive derivat	0,17 år

Motparter swapkontrakt	2014	2013	2012
Nordea	15 000	40 000	40 000
SEB	335 000	290 000	240 000
Swedbank	215 000	160 000	160 000
Summa	565 000	490 000	440 000

Tanums kommun	2014	2013	2012
Handelsbanken	40 000	40 000	-
Kommuninvest	330 000	305 000	345 000
Sparbanken Tanum	-	20 000	20 000
Övrigt	85 679	80 783	65 955
Summa	455 679	445 783	430 955

Förfall till räntejustering enligt följande:

0-1 år	120 679
1-2 år	-
2-5 år	10 000
5-10 år	325 000
Summa	455 679

Derivat

Nominellt värde swapkontrakt	335 000
Marknadsvärde 2014-12-31	292 888
Undervärde	42 112

Genomsnittsränta inklusive derivat	3,55%
Genomsnittsränta exklusive derivat	0,75%
Räntebindning inklusive derivat	7,03 år
Räntebindning exklusive derivat	0,18 år

Motparter swapkontrakt	2014	2013	2012
Nordea	-	25 000	25 000
SEB	235 000	180 000	130 000
Swedbank	100 000	100 000	100 000
Summa	335 000	305 000	255 000

NOT 18

KORTFRISTIGA SKULDER

Koncernen	2014	2013	2012
Preliminär skatt, dec	7 469	7 198	7 093
Arbetsgivaravgift, dec	8 936	8 412	8 339
Semesterlöneskuld	31 428	30 932	29 139
Leverantörsskulder	25 712	37 246	31 149
Upplupna kostnader	21 712	20 541	17 409
Förutbetalda skatteintäkter	4 347	3 004	-
Förinbetalda intäkter	10 886	4 806	7 262
Årets intjänade pensioner inkl löneskatt	21 000	19 285	17 332
Övrigt	5 980	5 869	6 438
Summa	137 470	137 293	124 161

Tanums kommun	2014	2013	2012
Preliminär skatt, dec	7 368	7 074	6 998
Arbetsgivaravgift, dec	8 818	8 346	8 284
Semesterlöneskuld	31 142	30 932	29 139
Leverantörsskulder	19 299	24 736	23 912
Upplupna kostnader	17 659	14 682	12 409
Förinbetalda intäkter	9 626	4 310	5 542
Förutbetalda skatteintäkter	4 347	3 004	-
Årets intjänade pensioner inkl löneskatt	20 752	19 285	17 332
Kommunens skuld till TBAB	2 950	-	-
TBAB vindkraft	1 263	-	-
Övrigt	4 921	3 633	3 643
Summa	128 144	116 002	107 259

NOT 19

STÄLLDA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

Förvaltade stiftelsers och deponerade medels kapital uppgick till 1 600 tkr. Kommunens förlustansvar för egna hem var den 31 december 2014 455 tkr vilket är 40 procent av den totala låneskulden 1 117 tkr. Kommunens borgensåtagande till Tanums Bostäder AB var 275 000 tkr. Enligt beslut i kommunfullmäktige uppgår Tanums Bostäder AB:s möjligheter att uppta lån med borgen från Tanums kommun till 380 000 tkr och för Tanums Hamnar AB till 10 000 tkr.

Tanums kommun har i september 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2014-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Tanums kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2014-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 299 065 476 978 kronor och totala tillgångar till 290 729 650 160 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 630 119 816 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 612 206 114 kronor.

	2014	2013	2012
Förlustansvar för egna hem	368	412	555
Borgensåtagande			
Tanums Bostäder AB	275 000	235 000	200 000
Borgensförbindelser			
föreningar/enskilda	7	14	21

INVESTERINGSREDOVISNING

Belopp i tkr

PROJEKT	UTGIFT 2014	UTGIFT TOTALT	BUDGET TOTALT
Överföringsledning Kämpersvik	12 641	15 006	22 658
Omvandlingsområden	13 580	39 436	39 908
Omläggning VA-ledningar	2 304	15 764	15 837
Sanering ledningar	1 882	11 077	14 520
Vattenförsörjning	4 358	11 063	12 287
Spillvatten Havstensund- Grebbe stad	1 758	2 237	5 800
Bodalsverket	82	113 605	113 605
Övrigt	4 142	11 647	16 711
VA-anläggningar	40 748	219 836	241 326
Reinvestering vägbeläggningar	2 092	9 852	9 692
Gång- och cykelbanor	5 144	8 846	13 026
Utbyte belysningsarmaturer	3 267	8 521	8 082
Parker och grönområden	280	402	1 000
Övrigt	628	7 455	7 256
Gator och trafik	11 412	35 076	39 056
Förbättringsåtgärder	7 043	19 542	18 687
Omsorgsfastigheter	2 631	3 333	5 400
Skolfastigheter	201	6 014	8 100
Energieffektivisering	381	561	1 000
Övrigt	452	7 403	10 890
Fastigheter	10 708	36 854	44 077
Badplatser	171	1 230	2 170
Lekplatser	66	515	1 000
Övrigt	177	180	600
Övriga investeringar	414	1 924	3 770
Detaljplaner	3 849	8 982	9 889
Exploateringsverksamhet	3 590	28 193	35 976
Markköp	215	4 700	5 376
Vindkraft Tyft	22 131	23 290	24 000
Exploatering	29 785	65 166	75 241
Hamnar	0	14 108	15 750
Inventarier	4 874	12 023	14 625
TOTALT	97 941	384 987	433 844

Totala bruttoinvesteringar 2014 uppgick till 97,9 mkr, varav VA-investeringar utgjorde 40,7 mkr, investeringar i gator och parker 11,4 mkr samt fastigheter 10,7 mkr. Investeringar i exploateringsverksamhet har gjorts med totalt 29,8 mkr, varav 22,1 mkr utgjorde uppförande av vindkraftverk på Tyft. Investeringar i inventarier uppgick till 4,9 mkr. Under året har investeringsbidrag erhållits med 0,9 mkr.

Beslutade men ej genomförda investeringar uppgår i bokslut 2014 till cirka 50 mkr, varav ej genomförda VA-investeringar utgör 21,5 mkr, exploateringar 10,1 mkr, fastigheter 7,2 mkr och investeringar inom gator och trafik 4,0 mkr.

Om investeringarna helt ska kunna egenfinansieras med kommunbidrag får de inte överstiga cirka 60 mkr. VA-investeringarna finansieras till viss del genom anslutningsavgifter från nya VA-abonnenter. Den del av investeringarna som inte finansieras med egna medel eller genom anslutningsavgifter måste externfinansieras genom upplåning. Årets investeringar uppgår till 97,9 mkr. Upplåningen under året har ökat med fem mkr. Förinbetalda anslutningsavgifter har finansierat VA-investeringar med cirka 7,9 mkr. Resterande del av investeringarna har framförallt finansierats genom försäljning av anläggningstillgångar och en minskning av likviditeten.

Större investeringsprojekt inom respektive område under 2014 har varit:

VATTEN OCH AVLOPPSANLÄGGNINGAR

• Överföringsledning Kämpersvik-Bodalen

Under året har överföringsledningar för vatten och spillvatten, med tillhörande pumpstationer, anlagts mellan Kämpersvik och Bodalsverket. Projektet beräknas vara färdigt under våren 2015, och då ska spillvattnet från Kämpersvik pumpas till Bodalsverket istället för till Fjällbacka avloppsreningsverk, som är fallet idag. Under 2014 har det investerats 12,6 mkr. Total budget till och med 2014 uppgår till 22,6 mkr.

• Omvandlingsområden

Utbyggnad av kommunalt VA pågår i två områden – Sjöviken på Hamburgö och Trumsemyren i Kämpersvik. Målet är att minska miljöpåverkan från befintliga avlopp, då fastigheter som tidigare haft enskilt avlopp och vatten nu ansluts till kommunalt

VA. På Hamburgö är det ett 80-tal fastigheter som ansluts, och i Kämpersvik är det cirka 25 stycken. Båda projekten beräknas vara klara under våren 2015. Under 2014 har 13,6 mkr investerats i omvandlingsområden.

• Vattenförsörjning

Flera projekt har bedrivits för att öka kapaciteten i distributionsnätet. Lunnemyrens tryckstegring i Fjällbacka har byggts om med nytt styrsystem och större pumpar, vilket förbättrade vattenförsörjningen mot Hamburgö och Heestrand under sommaren. Under året färdigställdes en ny vattenledning mellan Härlidsberget och Gissleröd i syfte att förstärka vattenförsörjningen norr om Grebbe stad. Under 2014 har det investerats 4,3 mkr i vattenförsörjning.

FASTIGHETER

• Förbättringsåtgärder fastigheter

Under 2014 har det investerats sammanlagt 7,0 mkr i olika förbättringsåtgärder i kommunens fastigheter. Petterhagens förskola i Grebbe stad har fått en omfattande utvändig och invändig renovering. Duschrum med tillhörande toaletter på Tanumskolan har renoverats.

• Brandskyddsåtgärder

Under året har 1,5 mkr investerats i sprinkleranläggning på Fjällbacka service. Det har påbörjats arbeten med motsvarande anläggning på Tärnegårdens äldreboende.

GATOR OCH TRAFIK

• Gatubelysning

Reinvestering i belysningsanläggning samt utbyte av kvicksilverarmaturer har utförts i Kville, Backa, Östad och Rabbalshede. Utgiften under 2014 var 3,3 mkr.

• Gator och cykelvägar

Under 2014 har det investerats sammanlagt 5,1 mkr i gång- och cykelvägar. Utbyggnad av gång- och cykelväg mellan Sportshopen och Grebbe stad camping slutfördes i oktober. En gång- och cykelväg har byggts utmed Gärdesvägen i Tanumshede.

EXPLOATERING

• Vindkraft Tyft

Tanums kommun har tillsammans med Tanums Bostäder AB och RAMBO AB uppfört ett eget vindkraftverk på den kommunala återvinningscentralen Tyft och det kommer att tas i drift i början på 2015. Hela RAMBOs och Tanums Bostäders och en stor del av kommunens elbehov kommer att täckas av det egna vindkraftverket. Kommunens andel av investeringen uppgick till 22,1 mkr under 2014.

• Exploateringsverksamhet

Investering i exploateringsverksamhet har uppgått till 7,6 mkr, varav arbete med detaljplaner utgjorde 3,8 mkr.

INVENTARIER

Under 2014 har anskaffning av inventarier gjorts med 4,9 mkr, varav 0,9 mkr i ett pågående projekt för teknikutrustning i form av larm och system för planering och nyckelhantering inom äldreomsorgen.

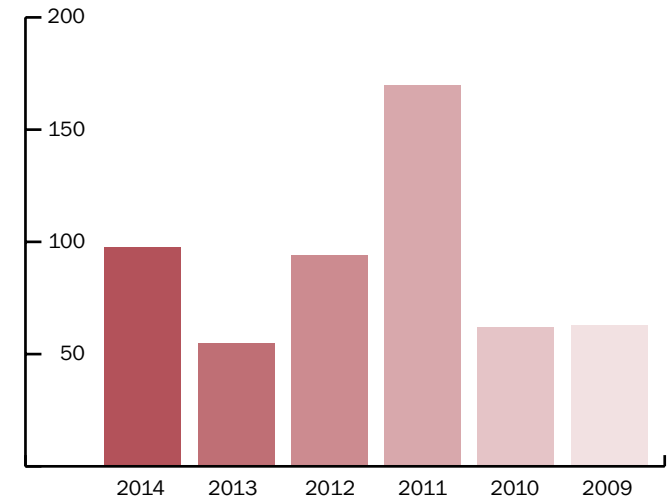
INVESTERINGSVOLYM

Sedan 2008 har investeringsvolymen legat på höga nivåer. Under de senaste fem åren har kommunen investerat cirka 480 mkr, i snitt 96 mkr per år. Låneskulden till kreditinstitut har under samma period ökat med 170 mkr, samtidigt som förinbetalda anslutningsavgifter ökat med cirka 50 mkr.

Under perioden 2010-2014 har investeringar gjorts med 244,4 mkr i VA-anläggningar medan det har investerats 68,3 mkr i kommunens fastigheter. Investeringar i exploateringsverksamhet har gjorts med 78,4 mkr medan inventarier inköpts för 15,9 mkr. Investeringar i hamnanläggningar har gjorts med 14,0 mkr. Investeringar i gator, fritidsanläggningar med mera har uppgått till 59,0 mkr.

Större enskilda VA-investeringar under perioden har varit investering i det nya Bodalsverket 113,6 mkr, samt omvandlingsområde VA Hökebacken 20,6 mkr. Inom gruppen exploateringsinvesteringar utgör vindkraftverket på Tyft, samt Tanums Näringspark de största enskilda projekten. Bland investeringar i fastigheter utgör energieffektiviseringsprojektet den enskilt största investeringen, 24,1 mkr. Investering i idrottsanläggning vid Sparvallen utgör den största investeringen bland fritidsanläggningarna, 18,1 mkr.

NETTOINVESTERINGAR 2014–2009, mkr

BRUTTOINVESTERINGAR 2014–2010

Belopp i tkr

	2014	2013	2012	2011	2010	Totalt	Snitt
Inventarier	4 874	3 522	3 252	3 028	1 247	15 923	3 185
VA-investeringar	40 748	22 251	36 962	106 833	37 625	244 418	48 884
Exploatering	29 785	8 327	16 461	18 299	5 486	78 358	15 672
Skolfastigheter	201	616	5 395	7 059	4 176	17 447	3 489
Omsorgsfastigheter	2 631	296	373	0	306	3 606	721
Övriga fastigheter	7 876	9 028	9 491	16 693	4 140	47 228	9 446
Hamnar	0	2 077	1 721	7 860	2 286	13 944	2 789
Gator, fritidsanläggningar m.m.	11 825	9 338	20 752	10 444	6 660	59 019	11 804
	97 941	55 454	94 407	170 216	61 926	479 944	95 989

BOENDE

Bostadsmarknaden i Tanum har de senaste åren karaktäriserats av hög efterfrågan och stigande fastighetspriser. Byggandet av nya bostäder har legat på en låg nivå även om en viss ökning skett de senaste åren. För närvarande planeras för ett stort antal nya bostäder, främst i anslutning till kommunens kustsamhällen.

MÅLSÄTTNING

Tanum ska vara en kommun som lockar människor och företag genom boendemiljöer av hög kvalitet. Möjligheter till boende i attraktiva lägen nära service, naturen och havet är ett konkurrensmedel för att öka inflyttningen till kommunen och för att de som redan bor i kommunen stannar kvar.

Den fysiska miljön ska resultera i en god samhälls- och landskapsmiljö. Kommunen ska värna om kvaliteter i den byggda miljön och landskapet.

Genom myndighetsutövning och rådgivning ska kommunen verka för en god byggnadskultur, en god estetiskt tilltalande samhälls- och landskapsmiljö samt ett energisnålt och kretsloppsanpassat byggande.

MÅLUPPFYLLELSE

Ett arbete pågår med att ta fram en ny översiktsplan (ÖP) som ska omfatta hela kommunens yta. Den nya översiktsplanen innehåller en vision för hur Tanums kommun ska utvecklas fram till år 2030 och som ett första steg har kommunen tagit ett program som innehåller mål, vilka ska vara vägledande när översiktsplanen tas fram. Den nya översiktsplanen ska vara klar under 2016. Till översiktsplanen kopplas en "Blå ÖP" som är en översiktlig planering av kommunens kust- och havsområden. Den blå översiktsplanen tas fram i samråd med övriga kommuner i norra Bohuslän.

Kommunstyrelsen har i sitt planarbete prioriterat tolv olika detaljplaner i syfte att snabbt ta fram nya områden för verksamhetsmark och bostäder. Totalt finns fler än 1 000 bostadsenheter som är färdigplanerade eller är under planering i olika detaljplaner.

Kommunens helägda bostadsföretag Tanums Bostäder AB har under året byggt 26 lägenheter i Fjällbacka och tio lägenheter i Tanumshede. Tanums Bostäder arbetar dessutom med detaljplaner som kommer att möjliggöra byggande av ytterligare cirka 500 lägenheter.

EKONOMISK ANALYS

Kostnaden för fysisk planering uppgår till 3 674 tkr vilket är 500 tkr högre än förra året. Planarbetet har under året varit intensivt, bemanningen har därför utökats.

Kostnaderna för bygglovsverksamheten uppgår till 5 886 tkr, ett överskott mot budget med 1 560 tkr. Jämfört med förra året har kostnaderna minskat med 300 tkr, vilket främst beror på att medel som avsatts för särskilda projekt inte använts i planerad omfattning. En hög ärendeinströmning har inneburit att handläggning av bygglovsansökningar har prioriterats, vilket har varit intäktsfrämjande.

VERKSAMHET

Omfattning och behov av kommunens fysiska planering är fortsatt stort. Intresset från enskilda intressenter att exploatera för ny bostadsbebyggelse i kustzonen är oförändrad på en hög nivå. En utveckling som skapar goda förutsättningar både för verksamheter, turism och boende kan endast uppnås genom en långsiktig och genomtänkt fysisk planering. Den fysiska planeringen bedrivs inom ramen för olika planeringsprojekt, varav flertalet är kopplade till de planformer som är reglerade i plan- och bygglagen (PBL), främst översiktsplaner och detaljplaner.

På den mera detaljerade nivån har arbete under året skett med ett stort antal detaljplaner, varav fem har avslutats genom beslut om antagande.

Under året har 433 bygglovsansökningar inkommit och 413 ärenden avslutats. Bland övriga ärenden som inkommit till verksamheten under perioden kan också nämnas 43 förhandsbesked och 34 strandskyddsärenden. Sedan ändringen i PBL om bygglovsbefriade åtgärder, Attefallåtgärder, trädde i kraft i juli har det inkommit 103 anmälningar. 83 nyinkomna ärenden om tillsyn enligt plan- och bygglagen har inkommit. Det har också tagits beslut om 373 startbesked, att avskriva 144 ärenden och det har avslutats 60 tillsynsärenden. Ärendebalansen (antalet ej avslutade ärenden) har ökat och uppgick vid det senaste årsskiftet till 908 ärenden.

En översyn av kommunens sjöbodspolicy har genomförts. Arbetet med kunskapsupbyggnaden kring kommunens kulturmiljövården fortgår.

Lagen föreskriver sedan maj 2011 att bygglov som regel ska handläggas inom tio veckor från det att kompletta ansöknings-

handlingar föreligger. Nämnden har utöver lagens krav satt en egen målsättning som är mycket starkare än den som PBL föreskriver. Målsättningen för nämnden är att minst 50 procent av bygglovsärendena ska avslutas inom sex veckor från det att ärendet är komplett. Denna målsättning har uppfyllts med god marginal.

Inventering av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse inom kommunen har fortsatt under 2014, nu i Havstensund. Materialet ska som tidigare användas som underlag för prövning av bygglov och förhandsbesked.

	2014	2013	2012
Inkomna bygglovsärenden varav	433	364	371
-slutförda bygglovsärenden	413	368	339
- bygglov enbostadshus (inkl. fritidshus)	73	71	68
Ärendebalans vid årets slut	908	716	653

FRAMTID

Tanum ska vara en kommun som lockar människor och företag genom attraktiva boendemiljöer av hög kvalitet. I kust- och strandnära lägen ska finnas attraktiva miljöer för helårsboende. Det ska finnas goda möjligheter att välja en boendeform för olika behov. Det ska finnas ett brett utbud av småhus, bostadsrätter, hyresrätter, ägarlägenheter etcetera. Bostäderna ska vara av hög kvalitet, byggda med höga miljökrav och ha låg energiförbrukning. Bostäderna ska vara anpassade för boende i livets alla skeden.

Trycket på planering förväntas fortsatt vara högt och det är en pågående utmaning att utveckla arbetssätt och rekrytera personal för att kunna möta behoven. Utvecklingen har de senare åren tenderat i att allt högre krav ställs på utredningar under planarbetet.

Effektivisering av handläggningen av ärenden är fortsatt prioriterat, målsättning är att arbeta för en förenklad och effektiv handläggning. Åtgärder behöver vidtas för att minska antalet oavslutade ärenden samtidigt som handläggstiderna kortas och rättssäkerheten upprätthålls.

Vision

*År 2020 upplever
näringslivet Tanum
som en av Sveriges mest
utvecklingsinriktade
kommuner*

NÄRINGSLIV

Näringslivet i Tanums kommun är väl differentierat och består av mer än 2 200 företag, mest små och medelstora företag. Tanums kommun har länets mest företagsamma befolkning. Mer än 18 procent av kommunens arbetsföra befolkning ansvarar för ett företag. Tanum tillhör de kommuner som både har flest företag i relation till invånarantalet och där det startas flest nya företag.

MÅLSÄTTNING

Tanums kommun ska i samverkan med näringslivet arbeta med att förbättra näringslivsklimatet och skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen.

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunfullmäktige antog under 2012 en ny näringslivsstrategi. Övergripande målsättning är att Tanum ska bli en av Sveriges mest utvecklingsorienterade kommuner i näringslivsfrågor. Under 2014 uppdaterades den särskilda handlingsplan som utifrån näringslivsstrategin konkretiserar målen i olika aktiviteter.

Kommunen arbetar tillsammans med näringslivet för att förbättra företagsklimatet i kommunen. I Tanums Näringslivsråd sitter representanter från näringslivet i kommunen. Under året har en utvärdering av näringslivsrådets målsättning och arbetsformer genomförts.

Kommunen arbetar tillsammans med Tanum Turist med att skapa bra förutsättningar för besöksnäringen. Tanum Turist har ett särskilt uppdrag från kommunen att bedriva den operativa turismverksamheten i Tanum. Tanum Turist har tagit fram en handlingsplan för åren 2014-2016. Vid kommunens näringslivsenhet finns en särskild tjänst som näringslivsutvecklare med speciellt fokus på utvecklingen av turism, besöksnäring och handel.

Tanum har deltagit i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) utbildning "Förenkla helt enkelt". Utbildningen syftar till skapa bättre kontakter mellan kommunen och näringslivet i Tanum. De områden som Tanum prioriterat som de viktigaste att förbättra är bland annat kortare handläggningstider, bemötande, effektivitet, ökad tillgänglighet och bra kommunikation och information.

I den ranking som Svenskt Näringsliv gjorde av näringslivsklimatet 2014 i Sveriges kommuner placerade sig Tanum på 241 plats, vilket är en förbättring med 26 platser jämfört med tidigare år. I mätningen får Tanum högre betyg på de allra flesta områdena. Störst förbättring har skett inom områdena upphandling samt information och service till företagen. Även i den mätning som SKL gör av hur företagen uppfattar hur kommunens myndighetsutövning fungerar får Tanum förbättrade betyg.

Under året registrerades 113 nya företag eller 9,2 företag per 1 000 invånare. I kommunen fanns vid årets slut 2 245 registrerade företag.

EKONOMISK ANALYS

Kostnaden för näringslivsverksamheten uppgår till 1 557 tkr, en ökning med 125 tkr jämfört med förra året. Utöver de kostnader som redovisas ovan har kommunen haft kostnader med 670 tkr avseende kommunens del i finansiering av olika projekt. Tanums kommun delfinansierar Tanum Turists verksamhet med cirka 900 tkr.

VERKSAMHET

Tanums kommun har länets mest företagsamma befolkning. Mer än 18 procent av kommunens arbetsföra befolkning ansvarar för ett företag. Näringslivet i kommunen är väl differentierat och består av mer än 2 200 företag.

Jord- och skogsbruk samt fiske har alltid haft stor betydelse för Tanums kommun även om dessa basnäringars betydelse minskat de senaste årtiondena. Två av de större producerande företagen har avvecklat sin verksamhet i Tanum de senaste åren, samtidigt som flera av företagen inom tillverkningsindustrin minskat antalet anställda. Besöksnäring och handel har genom tillväxt på senare år blivit den alltmer dominerande näringen.

Ett shoppingcenter på cirka 50 000 kvadratmeter öppnade under 2014 vilket har skapat cirka 300 nya arbetstillfällen i kommunen. Sportshopen öppnade under 2012 Nordens största sportbutik söder om Grebbestad.

Under året har frukostträffar, företagsträffar samt sommarträffen genomförts med sammanlagt cirka 400 deltagare.

För att öka informationen till företagen skickas digitala nyhetsbrev till näringslivet i kommunen ut i slutet av varje månad. Brevet innehåller riktad information och aktiviteter för företagen.

Politiker, förvaltningschefer och näringslivsutvecklarna har gjort mer än 100 företagsbesök under året.

Kommunikationen i norra Bohuslän och Tanums kommun blir allt bättre. Utbyggnaden av E6:an genom Bohuslän fortsätter. År 2015 beräknas motorvägen mellan Oslo och Köpenhamn vara klar. En utbyggd motorväg ökar attraktiviteten för etablering och start av nya företag i Tanum.

Kommunen satsar under tre år sex mkr på utbyggnad av tele- och datakommunikation i kommunen. En stor del av utbyggnaden sker genom så kallade fiberföreningar.

Rese- och turistindustrin i Tanum omsätter mer än 500 miljoner kronor och ger arbete åt ungefär 500 personer (årssys-

selta). Antalet gästnätter i hotell, stugor, vandrarhem och camping var cirka 350 000 och antalet gästnätter i fritidsbåt uppgick till 90 000. Detta gör besöksnäringen till en av Tanums viktigaste näringsgrenar.

En betydande satsning görs för att utveckla destinationen Fjällbacka skärgård till ett av de svenska besöksmål som ska marknadsföras internationellt.

En förhållandevis stor andel av Tanums kommuns verksamheter sköts på entreprenad jämfört med andra kommuner. Upphandlingar genomförs regelbundet av kommunen.

Kommunen har också beslutat att tillämpa lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänsten vilket innebär att hemtjänsttagare kan välja mellan olika entreprenörer.

Världsarvskommunerna Tanum och Capo di Ponte har sedan flera år ett kontinuerligt utbyte med varandra. Världsarvet med sina hållristningar är ett av kommunens största besöksmål.

FRAMTID

För att nå visionen, att näringslivet år 2020 upplever Tanum som en av Sveriges mest utvecklingsinriktade kommuner, prioriteras följande områden:

- Ökad kommunikation mellan kommunen och företagare
- Ökad samverkan mellan företagare
- Förtroendeingivande och effektiv myndighetsutövning
- Ökad information och öppenhet
- Medverka till att skapa förutsättningar för att de befintliga företagen ska kunna växa och nya företag startas för ytterligare tillväxt
- Tillgodose behovet av bostäder och verksamhetsmark
- Samordna kompetensutveckling
- Besöksnäringen blir en allt viktigare del av näringslivet i Tanum. Det finns en stor potential att utveckla besöksnäringen till en åretruntverksamhet.

UTBILDNING

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för utbildning genom förskoleklass, grundskola, särskola, gymnasieskola, vuxenutbildning och musikskola.

MÅLSÄTTNING

Verksamheten ska i en miljö som präglas av trygghet, trivsel och respekt för allas lika värde erbjuda utbildning som ger varje elev möjlighet att utifrån sina förutsättningar ta ansvar för sitt lärande och nå kunskapsmålen samt bli behörig för nästa nivå.

MÅLUPPFYLLELSE

Barn- och utbildningsnämnden bedömer att måluppfyllelsen är god avseende kvalitetsgarantierna. Inom vissa områden når verksamheten inte ända fram, till exempel när det gäller överenskommelse om samarbete mellan skola och hem. Överenskommelsen har tagits fram, men ännu inte beslutats. Stödet för läsinläringen fungerar väl – under 2014 var det endast tre elever i årskurs tre som inte nådde målen i läsförståelse. Valet av skola är fritt men kompliceras av bristen på kollektivtrafik.

Måluppfyllelsen ökar inom grundskolan. Andelen elever som lämnar grundskolan i årskurs nio med minst godkänt betyg (E) i samtliga ämnen ökar till 84,7 procent, vilket är högre än rikssnittet. Andelen som är behöriga till gymnasieskolan ökar och är nu 91,8 procent för ekonomi-, samhällsvetenskaps- och humanistiska program, 92,9 procent för estetiskt program och 92,9 procent även för yrkesprogrammen. Också detta är höga värden även om de är något lägre än 2013. Tanum ligger ännu något lågt i förhållande till jämförbara kommuner när det gäller det genomsnittliga meritvärdet, 213. Även resultaten på de nationella proven i årskurserna tre och sex är mycket goda.

I den elevenkät som årligen genomförs i kommunens skolor ökar värdena något. Exempelvis får påståendet "Jag trivs i skolan" värdet 8,6 på en tiogradig skala.

I föräldraenkäten är värdena något lägre än 2012, då den senaste enkäten genomfördes. Påståendet "personalen bemöter eleverna på ett engagerat sätt" får 4,4 (4,5 år 2012), "lärarna är kunniga" 4,5 (4,7) och "mitt barn får en undervisning anpassad efter hans/hennes behov" 4,2 (4,4).

Den totala andelen tanumselever som fullföljde sin gymnasieutbildning inom 4 år uppgår till 72 procent vilket är en minskning jämfört med närmast föregående år.

EKONOMISK ANALYS

Kostnaderna för utbildning ökar marginellt mellan åren.

Antalet elever i grundskolan ökar med endast en elev från 2013 och uppgår till 1 149 under 2014. Nettokostnaden mins-

kar med 1 664 tkr. Stora åtgärder har gjorts inom Tanumshede och Hamburgsund för att komma tillrätta med förra årets strukturella underskott. Kostnaderna för skolskjutsorganisationen har ökat med 6,2 procent. Nytt avtal med Västtrafik har gett kraftiga kostnadsökningar, som skulle ha varit mycket högre om inte förvaltningen under året har arbetat med effektiviseringar som har reducerat antalet körda kilometer med cirka 40 procent.

Nettokostnaden per elev i grundskolan minskar från 95 043 till 93 474 kronor per elev. Detta ger en kostnadsminskning med 1,7 procent. Grundskolan går sammantaget med ett överskott på totalt 2 247 tkr, vilket till stora delar förklaras av att verksamheten lyckats täcka förra årets underskott.

Gymnasieskolans nettokostnad fortsätter att minska mellan åren vilket förklaras av fortsatt minskat elevantal. Kostnaden för köp av gymnasieplatser ökar med 3,2 procent mellan åren 2013 och 2014. Höjningen förklaras bland annat av ökat antal elevassistenter för elever med särskilda behov samt att gymnasieskolorna kompenserar sig för den överkapacitet på utbildningsplatser som finns i området. Andelen elever som väljer inackordering fortsätter att minska till fördel för antalet som reser.

Den egna gymnasieskolan redovisar under 2014 ett högre pris per elev jämfört med köpta platser utanför kommunen. Kostnaden ökar mellan åren med 8,7 procent. Antalet elever fortsätter att minska och uppgår nu till 67 tanumselever. Antalet elever från annan kommun minskar också. Verksamheten har under hösten reducerat antalet tjänster men redovisar fortfarande stora underskott i verksamheten. Organisatoriskt blir det nu svårt att ytterligare möta minskat elevantal med färre tjänster varför förvaltningen har initierat en utredning av gymnasieskolans fortsatta innehåll och organisation.

Den egna grundsärskolan i Tanumshede redovisar ett överskott då man har varit restriktiv med personalresurser trots att det finns elever som har mycket speciella behov. Vuxenutbildningen har på årsbasis haft 140 heltidsstuderande. Detta är en minskning med tio från 2013. Kostnaden per hel-

tidsstuderande uppgår till 51 tkr. Den statsbidragsfinansierade verksamheten minskar kraftigt vilket skapar ett finansieringsproblem.

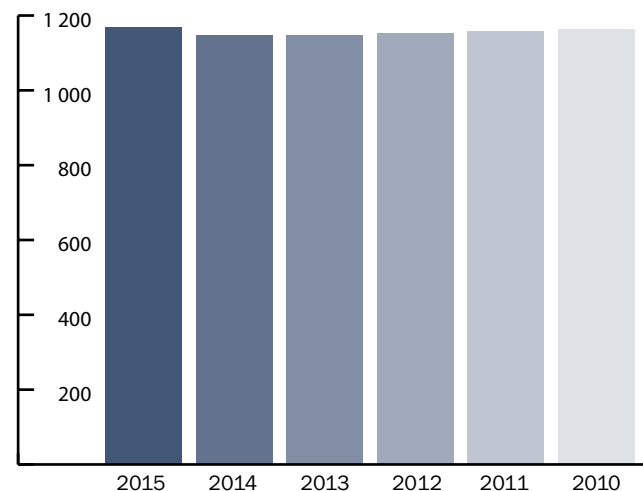
Troligen kommer statsbidragen att minska ytterligare under 2015. Nettokostnaden ökar därför kraftigt med 1 470 tkr. Verksamheten redovisar ett underskott med 1 261 tkr.

Musikskolan redovisar ett underskott på 203 tkr. Den huvudsakliga orsaken till underskottet är höga vikariekostnader i samband med tjänstledighet, planerade materialinköp och inköp av instrument.

VERKSAMHET GRUNDSKOLA

Förskoleklass är en avgiftsfri verksamhetsform för sexåringar. Barnen går antingen i en åldershomogen grupp med endast sexåringar i förskoleklass eller tillsammans sex- och sjuåringar (ibland även åttaåringar).

ELEVVAL 2015–2010 grundskolan

UTBILDNING forts.

Grundskola är en obligatorisk utbildningsform från år ett till och med år nio. Tanums kommun har sin grundskoleverksamhet förlagd till åtta kommunala skolenheter med cirka 1 100 elever. Dessutom finns en fristående skola på Resö. Två av de kommunala skolorna är F-9 skolor, en i norra kommundelen och en i södra. Övriga skolor har elever i år F-6. Nämndens ambition är att det ska finnas en skola på varje större ort, eftersom kommunen, som är stor till ytan, är uppdelad i många samhällen med omgivande landsbygd. I Tanum anordnas kommunal simskola på två orter under sommartid.

Satsningen på digitala läromedel i grundskolan, en var, har gått in i sin tredje och sista etapp genom att också alla elever i årskurserna 7-9 nu disponerar var sin iPad. Kopplad till denna satsning är utvecklingsenheten bestående av en IKT-pedagog, en läs- och skrivutvecklare samt två matematikutvecklare. Dessa ansvarar under ledning av utvecklingsledaren för en klassrumsnära kompetensutveckling av lärarna med fokus på basfärdigheterna läsa, skriva, räkna.

Under året har Tanum utsett ytterligare nio förstelärare som ett led i den statliga satsningen på att uppvärdera högpresterande lärare.

GYMNASIESKOLA

Totalt får cirka 360 tanumselever sin utbildning inom gymnasieskolan. Liksom tidigare söker en majoritet av eleverna till gymnasieskolor i Uddevalla. De flesta övriga har sin skolgång förlagd till Strömstad eller Tanumshede.

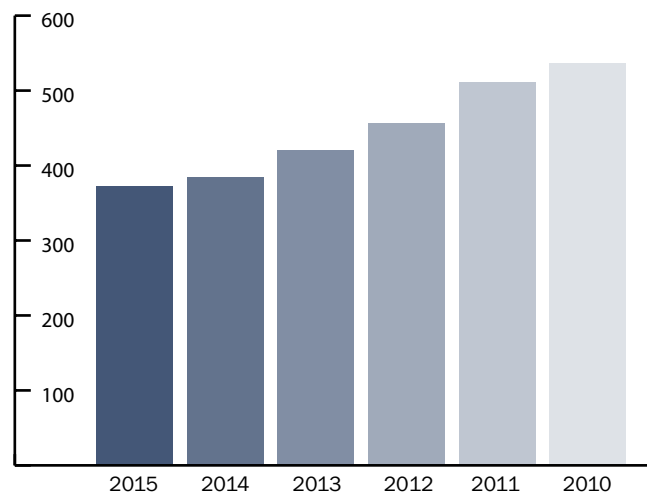
Tanums Gymnasieskola i Tanumshede ska enligt budget ta in sammanlagt cirka 40 elever per läsår på de högskoleförberedande samhällsvetenskapsprogrammet, ekonomiprogrammet och estetiska programmet samt på yrkesprogrammen barn-

och fritidsprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet, fordons- och transportprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet. Introduktionsprogrammen utgör en egen del av gymnasieskolan för elever som inte är behöriga till nationella program. Sammanlagt får hösten 2014 dock endast drygt 70 elever sin gymnasieutbildning i Tanumshede, vilket är en fortsatt minskning jämfört med tidigare.

SÄRSKOLA

Särskolan omfattar tre olika skolformer: grundsärskola, gymnasiesärskola och särskild utbildning för vuxna. I Tanum sker utbildningen inom

ELEV TAL 2015–2010 gymnasiet

grundsärskolan samt särskild utbildning för vuxna vid tre olika enheter, Tanumskolan, Ekdungeskolan och Lärcentrum. Elever vid gymnasiesärskolan får sin undervisning huvudsakligen i Uddevalla eller Dals-Ed. Grundsärskolan i Tanum tar också emot elever från annan kommun.

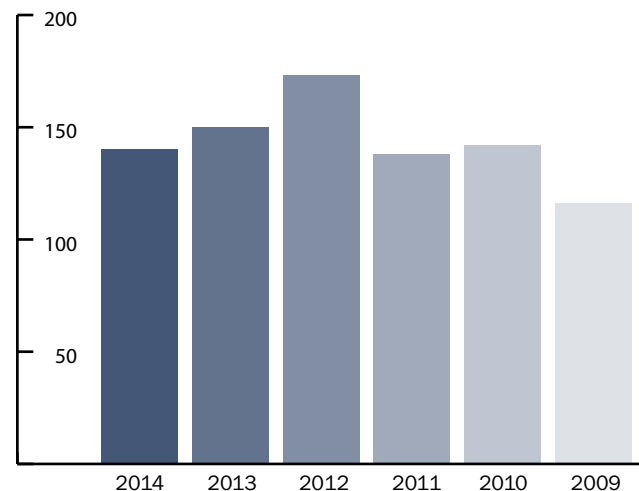
Undervisningen syftar till att eleverna som vuxna ska få ett liv med god kvalitet inom arbete, boende och fritid. Dessutom ska verksamheten vara en grund för fortsatta studier inom de skolformer som finns att tillgå efter den obligatoriska särskolan.

En satsning på boendestöd för gymnasiesärskoleelever utanför kommunen görs för att ge eleverna ytterligare möjlighet att utvecklas i ett livsperspektiv, där skola och fritid/boende vävs ihop med en gemensam pedagogisk röd tråd.

VUXENUTBILDNING

Vuxenutbildningen erbjuder utbildning på gymnasienivå som delvis är statligt finansierad. Utbudet är varierat och erbjuder vuxna att läsa enstaka kurser på hel- eller deltid och yrkesprogram. På grundskolenivå erbjuds kärnämnen, datorkunskap och

HELTIDSSTUDERANDE vuxenutbildning i Tanum, 2014–2009

utbildning i svenska för invandrare. Vuxenutbildningen samverkar med Strömstad kommun beträffande utbud och studerande.

Vuxenutbildningen har på årsbasis haft 140 heltidsstuderande. Detta är en minskning med tio från 2013.

För att möta den ökande arbetslösheten på nationell nivå har staten under flera år ökat bidragen till framförallt yrkesutbildning. Lärcentrum har sedan länge ett framgångsrikt koncept med arbetsplatsförlagda yrkesutbildningar och har därför relativt lätt kunnat utöka volymen på dessa. Då nu bidragen minskar kraftigt – eller praktiskt taget försvinner – behöver en diskussion tas upp om ökad kommunal finansiering. Inom ramen för Kompetensplattformen, ett statligt uppdrag för att öka matchningen mellan näringslivets kompetensbehov och utbudet av utbildning, arbetar vuxenutbildningen tillsammans med representanter för privat och offentligt näringsliv, arbetsförmedlingen och folkhögskolan med att kartlägga kompetensbehovet. Målet är att kunna planera och genomföra utbildningar som efterfrågas av det lokala näringslivet.

MUSIKSKOLA

Undervisningen i musikskolan är delvis integrerad med den ordinarie undervisningen i grundskolan. Från år tre, eller i mån av plats även tidigare, erbjuds avgiftsbelagd undervisning, individuellt eller i grupp. Inom musikskolan erbjuds även undervisning i konst i samarbete med Gerlesborgsskolan samt keramik i samarbete med Grebbestads folkhögskola.

Under året har undervisning bedrivits på i genomsnitt 253 ämneskurser instrumentalt vilken är en ökning med 9,5 procent. Genomsnittet för kön har legat på 37 elever, vilket också är en ökning.

Fördelningen mellan flickor och pojkar har en fortsatt tyngdpunkt hos flickorna, fullt jämförbar med tidigare år. Andelen flickor är 57 procent för verksamhetsåret 2014.

FRAMTID

Även om måluppfyllelsen i grundskolan utvecklats positivt de senaste åren, så behöver resultaten lyftas ytterligare. De omfattande kompetensutvecklingsinsatser som gjorts under flera år kommer att vara viktiga framgångsfaktorer i detta arbete. Även behovet av andra kompetenser än de rent pedagogiska bör mötas, eftersom de problem som identifierats ofta är av medicinsk eller psyko-social natur. Möjligheten att rekrytera behörig och kompetent personal är också en nyckelfråga. Läs- och skrivutvecklingen är av fundamental betydelse för elevernas fortsatta lärande. Läsfrämjandearbetet fortsätter därför med nya medel från regionen och Statens Kulturråd. I detta sammanhang är även skolbiblioteken en mycket viktig resurs. Dessa behöver ses över och utvecklas. Möjligheterna att skapa en tjänst som skolbibliotekarie behöver utredas. Under 2015 startar dessutom Kulturpoolen, där verksamheten ska stödja skolornas måluppfyllelse genom kulturella verktyg.

Under 2015 har en ny skolskjutsorganisation implementerats efter optimering av rutterna, införandet av en enhetligs avstånds- och säkerhetsmodell samt en minskning av antalet fordon. Bland annat går endast två bussturer på eftermiddagarna mot tidigare tre. Totalt har antalet vagnskilometer minskat

med cirka 40 procent. Tyvärr har dock kostnaderna ökat istället för att minska på grund av utfallet i den upphandling av trafiken som gjordes av Västtrafik. Skoldagen har blivit längre för framförallt de yngre eleverna, som får en samlad skoldag där även fritidshemsvistelse ingår, vilket i sig kan betraktas som en kvalitetshöjning. Förvaltningen har fått ta emot åtskilliga klagomål i samband med övergången till den nya organisationen, även om många barn också fått förbättrad service. Efter flera justeringar under hösten fungerar systemet nu betydligt bättre, vilket inte hindrar att en översyn kommer att göras inför kommande läsår.

Som visats ovan ökar kostnaderna per elev inom gymnasiet, delvis som en konsekvens av överetablering. Uddevalla höjde sina interkommunala priser relativt kraftigt inför 2013 med hänvisning just till att man står med för stora lokaler. Dessutom ökar kostnaderna för elevassistenter inom gymnasieskolan. Prestationsanslagnivån är lägre än kostnaderna och behöver därför diskuteras.

Tidigare har nämnts att förutsättningarna för vuxenutbildningen radikalt har förändrats på grund av i stort sett borttagna statsbidrag. Det är något osäkert huruvida riksdagens budgetprocess kommer att resultera i ökande statsbidrag eller ej, då detta är ett område där de båda blockens budgetförslag skiljer sig åt markant. I samband med omstruktureringen av Futuras gymnasieutbildning måste därför även frågan om den framtida vuxenutbildningen penetreras.

BARNOMSORG

Barnomsorgen ska ge omsorg och pedagogisk verksamhet inom förskolan för barn i åldrarna ett till fem år, i pedagogisk omsorg för åldrarna ett till tolv år och i fritidshem för åldrarna sex till tio år.

MÅLSÄTTNING

Verksamheten ska i en miljö som präglas av trygghet, trivsel och respekt för allas lika värde erbjuda utbildning som ger varje elev möjlighet att utifrån sina förutsättningar ta ansvar för sitt lärande och nå kunskapsmålen samt bli behörig för nästa nivå.

MÅLUPPFYLLELSE

Barn- och utbildningsnämnden erbjuder olika barnomsorgsformer såsom pedagogisk omsorg, förskola och fritidshem. Därutöver erbjuds plats på fyra kooperativa förskolor inom kommunen. Samtliga skolområden erbjuder barnomsorg.

Föräldrarna är fortsatt nöjda med förskoleverksamheten. I den enkät som genomförs årligen blir värdet för "Förskolan fungerar som helhet bra eller mycket bra" 8,4 på en tiogradig skala, marginellt lägre än föregående år. Barnen känner sig trygga 5,4 (5,3 år 2013) på en sexgradig skala och trivs i förskolan 5,5 (5,4).

Enkät som redovisar barns trivsel har för närvarande inte tagits fram. Former för hur detta kommer att ske diskuteras under 2015.

Barn- och utbildningsnämnden uppfyller samtliga kvalitetsgarantier. Det finns begränsningar i möjligheten att välja specifik förskola – dock erbjuds alltid förskola om föräldrarna önskar detta.

EKONOMISK ANALYS

Verksamhetens nettokostnader har minskat med 280 tkr jämfört med 2013.

Pedagogisk omsorgsverksamhet redovisar ett underskott då antalet barn per dagbarnvårdare är lägre än angivna resursfördelningsprinciper samt att antalet fritidshemsbarn har minskat vilket ger en högre genomsnittlig placeringstid för verksamheten.

Den genomsnittliga placeringstiden fortsätter att minska något inom förskolan. Fritidshemmet redovisar också en minskning vilket är andra året i följd. Från 15,4 2012 till 14,5 2014. En orsak till årets minskning är införandet av samlad skoldag. Antalet hemturer med skolskjuts har minskat från tre till två vilket gör att elever som tidigare har åkt hem nu stannar kvar i skolan. Tiden som benämns samlad skoldag utnyttjas dels som förlängd skoltid dels genom organiserad fritidsaktivitet. Den utökade tidsåtgång som detta medför inom verksamheten har för 2014 finansierats inom ram. Definitionen av heltidsbarn behöver

justeras för att kompensera bortfallet av prestationsanslag.

Kostnaden per förskolebarn minskar med 3 385 kronor. Kostnaden för 2013 var för förskoleverksamheten mycket hög vilket orsakades av höga kostnader för personal på grund av underskott i delar av verksamheterna. Dessa verksamheter har under 2014 kommit tillrätta med sina underskott och redovisar nu överskott. Ett område redovisar dock underskott vilket orsakas av fler barn i behov av särskilda stöd samt höga sjukskrivningskostnader under hösten. Antalet barn i detta område är också lägre än tidigare prognostiserat vilket inte har kompenseras med lägre personalresurser. Kostnaderna för fritidshemsverksamheten minskar med 1 600 kronor per barn.

Andelen barn som har någon form av barnomsorg uppgår till 86,9 procent 2014 vilket är en liten minskning sedan 2013. Antalet barn minskar med 11. Den pedagogiska omsorgsverksamheten fortsätter att minska vilket har varit en trend under de senaste 10 åren. 2003 redovisades 242 barn i verksamheten. 2014 har detta minskat till 81 barn.

VERKSAMHET

Tanums kommun erbjuder barnomsorg inom kommunens förskolor, fritidshem, pedagogisk omsorg och genom kooperativa förskolor. Totalt erbjuds cirka 1 000 barnomsorgsplatser inom kommunen. Detta motsvarar en barnomsorgstäckning på cirka 80 procent.

Planeringsarbetet för en ny förskola i Tanumshede för cirka 100 barn har inletts.

På kompetensutvecklingsområdet fortsätter utvecklingen av den pedagogiska dokumentationen och arbetet i lärgrupper inom förskolan. Dessutom har kommunen en lokal satsning inom förskolelyftet i samarbete med Högskolan Väst, där cirka 30 förskollärare kommer att fortbildas.

Ett arbete med att utveckla förskolans förmåga att tillgodose barns modersmålsträning har inletts, för att möta behovet hos det ökande antalet barn med andra modersmål än svenska.

För fritidshemmen pågår förvaltningsövergripande utvecklingsarbete för att öka kvalitet och likvärdighet i verksamheten. Kompetensutveckling av befintlig personal är viktigt, liksom även möjligheten att rekrytera personal med rätt kompetens. Det senare blir allt svårare när det gäller förskollärare och fritidspedagoger. Inom nätverket V8, åtta kommuner i samarbete, har därför möjligheterna till en förnyad satsning på en lokal

lärarutbildning diskuterats enligt samma modell som Läris – en lokal lärarutbildning som ett antal kommuner i samverkan drev under tio år i början på 2000-talet. Frågan kommer också att lyftas till Fyrbodalen.

Även inom förskola och fritidshem syns trenden med en ökande andel barn i behov av särskilt stöd. Detta i kombination med ett tydligare kunskapsuppdrag i de nya läroplanerna ställer större krav på personalen i verksamheten.

FRAMTID

I Tanum utvecklas arbetsmarknaden fortsatt positivt – arbetslöshetstalen är lägre än både rikets och länets för såväl ungdomar som vuxna. Stora etableringar som exempelvis Sportshopen och Tanum Shoppingcenter ökar utbudet av arbete ytterligare. Det är inte osannolikt att detta kommer att synas i kommunens befolkningsutveckling genom större inflyttningsoverskott. En sådan förändring kommer snabbt att synas i behovet av förskola och barnomsorg. En utbyggnad kommer därför att bli nödvändig främst i Tanumshede, där flera avdelningar behöver skapas, och i Grebbestad. För 2015-2016 står därför planering av denna utbyggnad högt upp på agendan.

Personal inom förskola och skola upplever att andelen barn och elever i behov av särskilt stöd ökar dramatiskt. Problembilden varierar, men ett ökande antal barn uppvisar neuropsykiatriska störningar, vilket bland annat visar sig i form av koncentrationssvårigheter och utåtagerande. En betydande och ökande andel barn och elever bär också på en social problematik som gör att samspelet med andra kompliceras. Inom vissa verksamheter har detta lett till arbetsmiljöproblem som förvaltningen måste ta på stort allvar.

ÄLDREOMSORG

Äldreomsorgen är till för äldre personer och personer med funktionsnedsättning som bor och vistas i kommunen. Behovsanpassade insatser ges i form av omsorg, vård och service. Särskilda boendeplatser finns på sex olika platser i kommunen. Inom verksamheten ges också hemtjänstinsatser, serviceinsatser, matdistribution och trygghetslarm. Dessutom finns korttidsplatser och dagverksamhet med inriktning för somatik och för personer med demenssjukdom.

MÅLSÄTTNING

Verksamheten ska präglas av en god och säker omsorg, vård samt service för att äldre och funktionshindrade ska ges möjlighet till ett gott liv med trygghet i sin livssituation. Alla ska bemötas med respekt och värdighet utifrån sina individuella förutsättningar och behov. Respekt för den enskildes personliga integritet ska alltid beaktas. Insatserna ska vara individuellt utformade så att den enskilde stärks i att leva ett självständigt, aktivt och meningsfullt liv.

Patienterna ska ges en god och säker hälso- och sjukvård oberoende av vem som utför insatserna. Insatserna ska vara individuellt anpassade och ta tillvara patienternas egna resurser. Målet är att främja hälsa, förebygga sjukdom, återställa hälsa samt lindra lidande. Den enskildes förmågor ska bibehållas och förbättras. Verksamheten ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående.

MÅLUPPFYLLELSE

Uppföljningen av kvalitetsgarantierna för de olika verksamheterna inom äldreomsorg visar på att målen i stort har nåtts. Förbättringsområden är att genomförandeplanerna ska slutföras inom angiven tid samt att minska handläggningstiderna vid ansökan om hemtjänst och särskilt boende. Metoderna för att mäta måluppfyllelsen behöver ses över.

Öppna jämförelser av kvalitet och effektivitet inom vård och omsorg om äldre har presenterats för åttonde gången. Syftet

med jämförelserna är att stimulera kommunerna att i samverkan utveckla och förbättra värden och omsorgen om äldre. Som en följd av resultatet har verksamheterna arbetat vidare med områdena bemötande, trygghet och delaktighet bland annat vid upprättande av genomförandeplaner.

Tanum och övriga kommuner i norra Bohuslän har i brukarenkäterna inom öppna jämförelser även under 2014 fått mycket goda omdömen av brukarna inom både hemtjänst och särskilda boenden.

Samtliga särskilda boenden registrerar risker och avvikelser i det nationella kvalitetsregistret Senior Alert beträffande fall, trycksår och nutrition.

EKONOMISK ANALYS

Bruttokostnader har ökat med 2 046 tkr och nettokostnader med 1 849 tkr, vilket motsvarar cirka en procent. Personalkostnaderna för äldreomsorgsverksamheten 2014 uppgick till 148 642 tkr. Ökningen av personalkostnaderna utöver avtalade löneökningar var 637 tkr, vilket beror på extraordinära personalkostnader och ökade personalkostnader inom biståndsenheten. Övrig kostnadsökning beror bland annat på konsultkostnader på grund av förstärkning av personal och kundförluster på grund av avskrivningar vid dödsfall.

Äldreomsorgsverksamheten uppvisar totalt sett ett underskott med cirka 1 429 tkr. Den största delen av underskottet för äldreomsorgen finns inom hemtjänst med totalt 3 587 tkr. Underskott beror främst på att personalplaneringen inte varit tillräckligt flexibel och inte har optimerats utifrån uppdragen. Även teknikstödet inom hemtjänsten har varit otillräckligt. Åtgärder som satts in för att öka effektiviteten genom planering av ruttor och personalbemanning har inte fått önskad effekt beroende på hög personalomsättning bland enhetscheferna.

Resultatet påverkas positivt av återhållsamhet med inköp och utbildning med 2 335 tkr.

Hälso- och sjukvård har totalt ett överskott med 1 014 tkr, vilket delvis beror på hjälpmedelsavtal med Västra Götalandsre-

gionen. Avtalet upphör under 2015. Sparåtgärder genom att hålla en arbetsterapeutjänst vakant bidrar också till överskottet.

Volymen för utförd hemtjänst åt sommargäster minskade under 2014 efter att tidigare ha ökat för varje år sedan 2009 och var 2 614 timmar under 2014 vilket är 17,8 procent lägre än 2013.

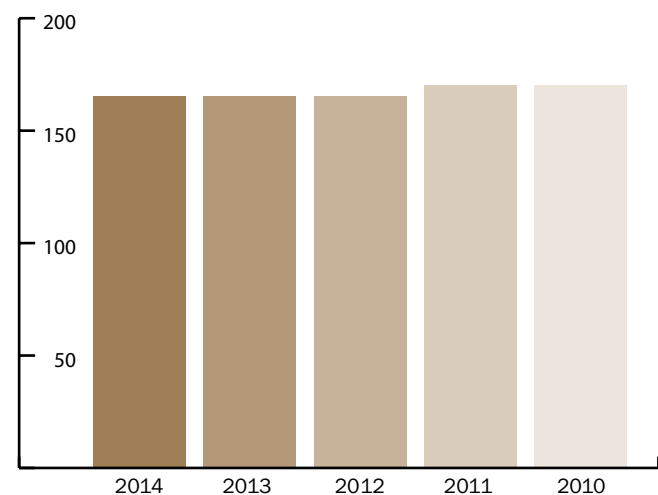
VERKSAMHET SÄRSKILDA BOENDEN

Det finns sex boeenheter som vid ingången av året hade 165 särskilda boendeplatser, varav 64 platser för personer med demenssjukdom. Nyttjandegraden för de särskilda boendeplatserna har under året varit i genomsnitt 152 av 165 platser, 92 procent. Under 2013 var nyttjandegraden 157 platser motsvarande 95 procent.

In- och utflyttning på de särskilda boendeplatserna i kommunen har varit 70 personer, vilket motsvarar 42 procent. Sjukvårdens allt kortare vårdtider påverkar omvårdnadsbehovet inom särskilt boende. På vissa särskilda boenden har därför personalförstärkningar behövts under perioder för att tillgodose en god och säker omsorg.

Under året väntade i snitt sex personer per månad på plats

Antal befintliga platser, särskilt boende 2014–2010

ÄLDREOMSORG forts.

inom särskilt boende, varav tre väntat på boende med inriktning för demenssjuka. Väntetiden har i de flesta fall inte berott på att det inte funnits lediga platser utan mer på personliga önskemål och praktiska omständigheter kring själva flytten. Under 2014 kunde alla personer erbjudas plats inom 90 dagar. På grund av den vikande efterfrågan på boendeplatser med främst somatisk inriktning har omsorgsnämnden fattat beslut om att avveckla en avdelning, Park, på Tärnegårdens äldreboende.

För att stärka rättssäkerhet och kvalitet har utveckling av social dokumentation varit prioriterat under flera år. Under 2014 har hälften av all omvårdnadspersonal inom särskilt boende utbildats.

Förvaltningen har deltagit i Socialstyrelsens utbildnings-satsning omvårdnadslyftet som har pågått under perioden 2011-2014. Årets utbildning har gällt demensvård. Av satsningens slutredovisning framgår att inom äldreomsorgen har personalens utbildningsnivå gällande grundutbildning höjts från 60 till 84 procent. Ett mycket bra resultat i jämförelse med de andra deltagarna i utbildningssatsningen.

En god samverkan sker med brukarorganisationer/företrädare i olika planerade former.

En upphandling har genomförts avseende olika tekniska system som larm för samtliga särskilda boenden. På grund av tekniskifte finns även behov av att byta telefonväxlar på tre av de särskilda boendena.

HEMTJÄNST

Antalet personer som i december hade beslut om hemtjänst har minskat med nio personer till 203. Flödet av hemtjänsttagare (nyttillkomna och avslutade ärenden) har under året varit 367 personer, vilket är en ökning med sju personer jämfört med 2013.

Antalet biståndsbedömda timmar i hemtjänst inklusive sommargäster har varit 64 096 jämfört med 69 174 timmar 2013, en

minskning med sju procent. Därtill kommer de delegerade hälso- och sjukvårdsinsatserna som även de har minskat, med tretton procent till 6 065 timmar.

Kommunen tillämpar sedan 2011 Kundval (LOV- Lag om valfrihet) inom hemtjänst. Ingen extern utförare har varit godkänd för att utföra omsorgsinsatser. Två externa utförare har varit godkända för serviceinsatser men endast utfört ett fåtal timmar.

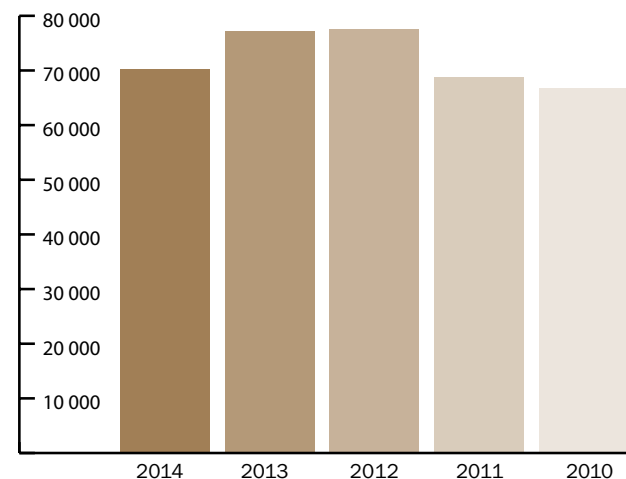
I oktober 2014 erhöll 104 personer matdistribution, i oktober 2013 var det 122 personer.

Antalet sommargäster med hemtjänst som valt att tillbringa en period av året i Tanums kommun, har ökat med fem personer medan antalet timmar har minskat med 566 mot 2013.

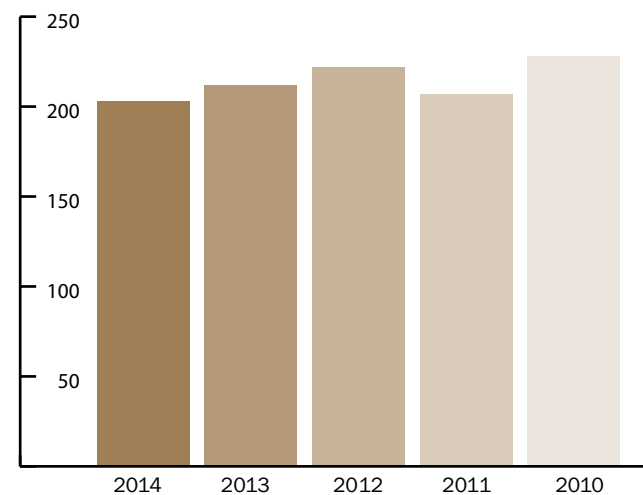
Ersättningen från hemkommunen bestäms av lagar och överenskommelser och har under 2014 i genomsnitt varit 346 kr per timme.

Under året har det funnits ett uppdrag att göra en genomlysning av kommunens hemtjänst. Syfte har varit att förbättra kvaliteten för brukarna genom att se över effektivitet, kvalitet och ekonomi. När det gäller att skapa en kostnadseffektiv organisation har man inte uppnått målen. Anledningarna till detta är flera, men den främsta anledningen är att det saknats enhetschefer. I arbetet med att utveckla hemtjänsten har även en upphandling genomförts avseende de olika tekniska systemen för trygghetslarm, lässystem och planeringssystem. Syftet är att öka effektiviteten i planeringen av hemtjänstinsatserna samt att få en ändamålsenlig organisation med bra tekniskt stöd.

Hemtjänsttimmar inkl. delegerad hälso- och sjukvård 2014–2010

Antal hemtjänsttagare 2014–2010

KORTTID-, DAG- OCH FRITIDSVERKSAMHET

Under året har variationerna i behovet av korttidsplatser inte varit så stora som tidigare år. Korttidsverksamheten på Hedegården har 16 platser, fördelat på två avdelningar.

Dagverksamheter för personer med demenssjukdom finns på två platser i kommunen. Både Liden i Kville och Heden i Tanumshede har öppet fyra dagar per vecka och kan ta emot sex gäster per tillfälle. Dagverksamheten ska bidra till social gemenskap och meningsfullhet samt hjälpa de demenssjuka att få struktur på vardagen. Verksamheten ger också avlösning och stöd till de som vårdar sina närstående och på så sätt kan demenssjuka ges ökad möjlighet att bo kvar i hemmet.

På kommunens alla sex särskilda boenden samt på Sjökanen finns fritidsverksamhet i form av träffpunkter med aktivitetsledare. Det finns nu gårdsråd på samtliga träffpunkter och det är många frivilliga som är engagerade i verksamheten.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Antal inskrivna vårdtagare i hemsjukvården har under 2014 varierat mellan 365 till 463. Därutöver har fjorton sommar-gäster haft hemsjukvård.

Antalet uppdrag inom samverkande sjukvård har varit totalt 45, under 2013 var det 48 uppdrag. Ytterligare 23 uppdrag har inkommit men där har hemsjukvården fått tacka nej, på grund av att de inte haft möjlighet, då uppdragen främst avsett insatser nattetid.

För att förbättra kvaliteten och säkerheten kring läkemedelsdelegeringar har hemsjukvården arbetat aktivt tillsammans med äldreomsorgen och funktionshinderverksamheten för att förbättra rutinerna.

Anhörigstödet har utbildat drygt 20 anhörigambassadörer inom äldreomsorgen. Ambassadörerna fungerar som kunskapsbärare inom området.

Kommunen har skyldighet att erbjuda uppsökande verksamhet för äldre personer och i Tanums kommun sker det från 75 års ålder. Det har inbjudits till en informationsträff. Innehållet är samtal om hälsa samt information om vilka tjänster kommunen, primärvården samt annan offentlig verksamhet erbjuder.

FRAMTID

Socialstyrelsen har aviserat att nya föreskrifter och allmänna råd gällande individuell behovsbedömning och bemanning inom särskilda boenden ska träda i kraft under våren 2015. Under januari 2015 har Socialstyrelsen meddelat att ikraftträdande har skjutits upp ännu en gång i avvaktan på regeringsbeslut. De nya reglerna kommer att ställa ökade krav på bemanning och förändrade arbetssätt inom såväl särskilda boenden som inom handläggning.

För att tydliggöra vad den enskilde kan förvänta sig av de tjänster och den omsorg som erbjuds, ska äldreomsorgen i Tanums kommun implementera de nya lokala värdighetsgarantierna.

Behovet av särskilda boendeplatser för personer med fysiska funktionsnedsättningar minskar, medan behovet av platser på demensgruppböende ökar. För att tillgodose detta kommer en avdelning på Tärnegården att avvecklas och boendet kommer att erbjuda sexton platser med somatisk inriktning under 2015. En avdelning på Östanvind, som idag har en somatisk inriktning, kommer successivt under året att konverteras till att bli en avdelning med inriktning demens.

FUNKTIONSHINDER

Verksamheten för funktionshinder är till för personer med fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsnedsättningar med behov av omsorgsinsatser och meningsfull sysselsättning tillhörande personkretsen enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, samt för personer med rätt till boendestöd och daglig sysselsättning enligt socialtjänstlagen, SoL.

Verksamheten ansvarar även för den förvaltningsgemensamma bemanningsenheten som servar de olika omsorgsverksamheterna inom förvaltningen med rekrytering av korttidsvikarier.

MÅLSÄTTNING

Verksamheten ska präglas av den enskildes självbestämmande och bygga på individuella behov. Den enskilde ska kunna leva ett tryggt, samhällsintegrerat och självständigt liv. Särskilt engagemang ägnas åt barns behov.

MÅLUPPFYLLELSE

Kvalitetsgarantierna för insatserna personlig assistans, bostad med särskild service, daglig verksamhet och korttidsvistelse har uppfyllts förutom när det gäller handläggningstid. Handläggningstiderna har förlängts på grund av personalomsättning.

För att öka kvalitén inom områdena daglig verksamhet och bostad med särskild service har funktionshinderverksamheten följt omsorgsnämndens handlingsplan. Dessutom har en brukarundersökning genomförts under året rörande trivsel inom boende. Sedan tre år tillbaka omfattas delar av funktionshinderområdet, insatserna bostad med särskild service och daglig verksamhet, av Socialstyrelsens öppna jämförelser. Resultatet från enkäten öppna jämförelser samt de nationella kvalitetsjämförelserna används som underlag till prioritering av förbättringsområden.

Målsättningen att tillgodose individuella behov har inte kunnat uppfyllas avseende boende i kommunen med psykiatrisk inriktning. Det beror på att boende med den inriktningen inte finns i kommunen, vilket medfört att platser måste köpas externt.

EKONOMISK ANALYS

Intäkterna har ökat med 2 266 tkr, 12,7 procent, vilket till stor del beror på utökning inom personlig assistans samt volymökning inom psykiatri som medfört ökade avgifter från brukare.

Bruttokostnaderna har ökat med 6 527 tkr, 10,2 procent, och nettokostnaden med 4 261 tkr, 9,3 procent. De ökade kostnaderna beror främst på fler placeringar inom psykiska funktionshinder. Det beror även på utökning inom personlig assistans. Kostnadsökningen i övrigt fördelas på flera verksamheter.

Funktionshinderverksamheten uppvisar totalt ett överskott med cirka 655 tkr. På grund av befarat underskott för omsorgsnämnden har kom-

petenshöjande insatser i form av utbildning begränsats. Samtliga verksamheter har arbetat aktivt under året med schemaoptimering och personaleffektiviseringar.

VERKSAMHET

Volymen för hela funktionshinderverksamheten har ökat något jämfört med föregående år. Antalet insatser och framför allt omfattningen av insatserna har ökat. Trenden till en ökad rörlighet och förändrade behov inom insatserna fortsätter. Tre nya ansökningar om bostad med särskild service och daglig verksamhet har verkställts. Två beslut enligt LSS var inte verkställda inom de tre månader som är Socialstyrelsens gräns för vite.

Under 2014 fick 77 personer, med 188 beslut, stöd och hjälp från funktionshinderverksamheten. År 2013 var det 66 personer, med 163 beslut.

Under 2014 har sammanlagt 18 personer haft insatsen personlig assistans och i december 2014 är sammanlagt sju personer beviljade insatsen. Sex personer har valt en privat assistansordnare och elva personer har kommunen som utförare.

Enligt SoL fick 44 personer stöd och hjälp i form av boendestöd och daglig sysselsättning.

Omvårdnadsbehovet blir allt mer omfattande för allt fler individer i takt med en allt ökande grupp av äldre som behöver utökade omvårdnadsinsatser både i sitt hem och inom daglig verksamhet. Målgruppen med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och samsjuklighet ökar och ställer krav på specialistkompetens i arbetsmetoder, i bemötande och i utformandet av de insatser och stöd som ges.

INSATSER

	2014	2013	2012	2011	2010
Personlig assistans, personer	17	17	17	16	16
Personlig assistans, timmar, kommunen som utförare	54 742	49 537	52 707	53 465	54 393
Personlig assistans personer, varav valt privata utförare	6	5	3	3	3
Korttidsboende stödfamiljer	13	12	13	13	14
Personer i gruppboende i Tanum	27	27	26	25	24
Arbetstagare daglig verksamhet	38	35	36	38	38

För att kunna utveckla stödet till brukarna behövs det förutom goda omvårdnadskunskaper och specialistkunskaper kring funktionsnedsättningar också stora kunskaper kring tekniska och informationstekniskt baserade kognitiva hjälpmedel. Under 2014 har ett pilotprojekt kring teknik bedrivits inom daglig verksamhet med fokus på kommunikation. I projektet har surfplattor och appar använts.

För att stärka rättssäkerhet och kvalitet har utveckling av social dokumentation varit prioriterat under året.

En god samverkan sker med brukarorganisationer/företrädare i olika planerade former.

FRAMTID

Verksamheten väntar en fortsatt volymökning inom daglig verksamhet. Mellan tre till sex personer har aviserat behov av bostad med särskild service under de kommande två åren. Det finns behov av en till två boendeplatser inom bostad med särskild service för barn i kommunen. Prognosen för utvecklingen av området personlig assistans är mer osäker eftersom behov av denna insats kan uppstå mycket fort.

Funktionshinderverksamheten kommer även att fortsätta arbeta med utveckling av tekniskt stöd för brukarna, såväl informationstekniskt stöd som tekniska hjälpmedel inom alla områden.

En mycket stor utmaning för hela funktionshinderområdet är att möta allt mer komplexa behov från nya målgrupper med omfattande funktionsnedsättningar. Kompetensförsörjning kommer att ske genom att förvaltningen fortsatt deltar i programråd för gymnasieprogram, utvecklar pedagogstödet samt erbjuder handledning.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Individ- och familjeomsorgen arbetar i huvudsak med utrednings- och biståndsinsatser riktade till barn, ungdomar och föräldrar samt till personer med missbruksproblem. Individ- och familjeomsorgen handlägger även ekonomiskt bistånd samt familjerättsärenden.

MÅLSÄTTNING

Verksamheten ska präglas av en hög servicenivå gentemot sökanden med ett fokus på den enskildes självbestämmande och individuella behov. Den som bor och/eller vistas i kommunen ska kunna leva ett tryggt, samhällsintegrerat och självständigt liv. Verksamheten ska inriktas mot förebyggande insatser. Särskilt engagemang ska ägnas åt behov som rör barn och unga. I målsättningen ingår även att utveckla arbetet med våld i nära relationer.

MÅLUPPFYLLELSE

Kvalitetsgarantierna har i stort sett uppfyllts. Utvecklingsområden finns inom verksamheten barn och unga, när det gäller tid för besök och att beslut om kontaktperson meddelas inom garanterad tid.

Genom diskussioner på verksamhetsträffar om hur bemötandet är samt att individuella bedömningar görs i alla ärenden upprätthålls den enskildes självbestämmande och individuella behov. Målsättning att det ska vara genomförandeplaner i alla ärenden.

Förebyggande arbete sker genom verksamheten på Möteshuset, som har utökats, samt på familjecentralen och ungdomsmottagningen.

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnaden för individ- och familjeomsorg ökade med 3 076 tkr, 10,7 procent. Det beror på att försörjningsstödet har ökat med 1 953 tkr i nettokostnad i jämförelse med 2013, en ökning med 36,5 procent. Placeringar för vuxna har även de ökat med 1 266 tkr samt placeringar för barn och unga med cirka 449 tkr. Övriga öppna insatser för vuxna har ökade nettokostnader med 1 328 tkr, övrig vuxenvård har minskade kostnader med 1 219 tkr och även inom övriga verksamhetsdelar har kostnaderna minskat något.

Verksamheten redovisar under 2014 ett underskott med totalt 4 571 tkr. En av de största budgetavvikelserna uppvisar verksamheten försörjningsstöd, 1 942 tkr. Den andra stora delen av underskottet är placeringskostnader för barn och vuxna med 1 939 tkr.

Generellt inom individ- och familjeomsorgen har antal ärenden ökat, vilket återspeglar en nationell trend. Även problematiken i de olika ärendena har blivit tyngre, med bland annat psykisk ohälsa, missbruk och bristande föräldraförmåga.

VERKSAMHET

Under hela året har det varit stor ökning av antalet ärenden. Många av ärendena har i ett tidigt skede fångats upp av kommunens ungdomsteam och en god samverkan har även skett mellan ungdomsteam och resurs- och behandlingsteamets förebyggande verksamhet. Trots denna samverkan har det uppstått många situationer där socialtjänsten fått sätta in akuta insatser. En anledning har varit att ungdomarnas användning av exempelvis hasch och nätdroger har ökat. En annan anledning är att helt nya ärenden kommit till socialtjänstens kännedom, genom polisrapporter eller orosanmälan.

Antalet dygn som barn och ungdom har varit placerade på institution har minskat något jämfört med 2013. Antal placeringar i familjehem har däremot ökat kraftigt under 2014. Orsaken är en ökad social problematik med bland annat psykisk ohälsa och bristande föräldraförmåga. Utvecklingen med minskande antal placeringsdygn sedan 2008 har därmed brutits.

PLACERINGAR barn och unga

	2014	2013	2012	2011	2010
Institution barn (dygn)	1 298	1 363	1 190	1 011	563
Familjehemsvård barn (dygn)	5 035	3 561	4 250	4 645	5 375
Summa (dygn)	6 333	4 924	5 440	5 656	5 938

Antalet vårddygn för vuxna på institution har mer än fördubblats i jämförelse med 2013. Anledningen är framför allt ökning av ärenden med unga vuxna med en tung missbruksproblematik. Det utvecklade arbetssättet inom Möteshuset har medfört att ytterligare placeringsdygn har kunnat undvikas.

Nettokostnaden för försörjningsstödet har ökat med 1 953 tkr eller 37 procent till 7 297 tkr. Antal hushåll har också ökat i jämförelse med 2013. Generellt sett har antal hushåll utan andra inkomster ökat. Fler hushåll än tidigare har blivit aktuella inom försörjningsstödet, bland annat fler nyinflyttade stora hushåll utan inkomst, ett växande antal ärenden med språk hinder, fler ungdomar med psykisk ohälsa och med missbruk. Det är även ett flertal hushåll som erhållit försörjningsstöd som ett led i ett behandlingsarbete.

FRAMTID

Individ- och familjeomsorgens förebyggande arbete behöver fortsätta att utvecklas bland annat för att förhindra psykisk

ohälsa. Utifrån att ärendemängden och antal svåra ärenden ökat, behöver arbetsmiljön inom individ- och familjeomsorgen ses över. En stor utmaning framöver är att kunna rekrytera och behålla kompetent personal, inte minst socionomer.

För att ge fler personer som är beroende av försörjningsstöd möjligheter till en egen försörjning planeras ett utökat samarbete med Finsam (finansierat samordningsförbund inom rehabiliteringsområdet).

FLYKTINGVERKSAMHET

Omsorgsförvaltningen ansvarar för kommunens flyktingmottagning där målsättningen är att årligen ta emot 20 flyktingar. Kommunen har ett samarbete med övriga kommuner i norra Bohuslän kring mottagande av ensamkommande pojkar genom ett gemensamt asylboende samt ett team med handläggande socialsekreterare. Tanum har dessutom ett eget ungdomsboende för pojkar som fått permanent uppehållstillstånd.

Från att 2013 tagit emot 18 flyktingar (inklusive åtta ensamkommande barn), ökade mottagandet under 2014 till drygt 50 vuxna personer.

Flyktingverksamhetens kostnader uppgick till 20 741 tkr som i sin helhet täcks av statsbidag.

Flyktingverksamheten uppvisar totalt sett ett överskott med cirka 4 087 tkr. Den största delen

av överskottet härrör sig från utökningen inom mottagande av ensamkommande barn, med 2 954 tkr. Detta överskott beror bland annat på att ungdomsboendet Vinbäck haft låg beläggning första halvåret.

I den kommunala handlingsplanen för flyktingmottagandet föreslås att mottagandet av flyktingar som anvisas till Tanums kommun ökar från 15 till 40 vuxna personer per år exklusive ensamkommande barn och anhöriginvandring.

RÄDDNINGSTJÄNST

*Räddningstjänsten är organiserad med två räddningsstationer, en i Tanumshede och en i Hamburgsund. Stationen i Tanumshede fungerar som huvudstation.
Under 2014 kallades räddningstjänsten ut vid 448 tillfällen. Sommaren 2014 drabbades Tanums kommun av tre större skogsbränder efter blixtnedslag i trakten kring Bullaren.*

MÅLSÄTTNING

Räddningstjänsten i Tanums kommun ska arbeta för att minska risken för bränder och andra olyckor som kan leda till räddningsinsats. Då en olycka inträffat ska räddningstjänsten på ett professionellt sätt ingripa i kommunen och dess närhet.

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunen har det övergripande ansvaret för skyddet mot olyckor. För att nå de mål som satts upp för att öka säkerheten samarbetar räddningstjänsten med andra myndigheter.

Kommunens räddningstjänst har utifrån gällande lagstiftning om skydd mot olyckor aktivt arbetat för att hindra, begränsa och förebygga skador på egendom och miljö.

Personal inom skolan och vård och omsorg genomgår brandutbildning regelbundet. Merparten av alla elever i årskurs två, fem och åtta har genomgått brandutbildning under året. Övningsområdet intill Tanums reningsverk i Västerby utvecklas så att man ska kunna öva de olika typer av olyckor/problem som brandmännen kan ställas inför.

Ökade krav på kompetensutveckling hos brandmännen nås genom högt ställda krav på utbildning och övningsverksamhet.

Rökdykarutbildning och värmeövningar har genomförts enligt gällande bestämmelser.

Räddningstjänsten har beredskap dygnet runt. Vid de insatser som räddningstjänsten genomförde under 2014 klarade man den i kvalitetsgarantin angivna målsättningen om en anspänningstid på maximalt fem minuter.

EKONOMISK ANALYS

Under året inträffade tre större skogsbränder vilket påverkat räddningstjänsten. Kostnaden för insatserna i samband med skogsbränderna upp gick till 7 275 tkr. Merparten av kostnaden, 6 075 tkr, täcktes av bidrag från staten. Den kommunala kostnaden utgjordes av självriskkostnaden på 1 200 tkr. Nettokostnaden för räddningstjänstens verksamhet uppgick till 12 186 tkr vilket är i princip oförändrat jämfört med 2013. Räddningstjänsten redovisar ett överskott mot budget på 367 tkr.

Räddningstjänstens investeringsutgifter under 2014 uppgår till 740 tkr, varav 600 tkr avser inköp av tankbil.

VERKSAMHET

Räddningstjänsten är organiserad med två räddningsstationer, en i Tanumshede och en i Hamburgsund. Stationen i Tanumshede fungerar som huvudstation.

Kommunerna Tanum, Strömstad, Sotenäs och räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän bildar en räddningsregion. Tanum, Sotenäs och Strömstad har ett särskilt samarbete avseende befälsberedskap.

Räddningstjänsten har under de senaste åren haft en konstant ökning av utryckningar. Under 2014 kallades räddningstjänsten ut vid 448 tillfällen att jämföra med 410 utryckningar under 2013.

Sommaren 2014 drabbades Tanums kommun av tre större skogsbränder efter blixtnedslag i trakten kring Bullaren. Personal från grannkommuners räddningstjänst, frivilliga skogsbrandsgruppen i Bullaren, FRG Strömstad, samt militär hjälptes åt med att släcka bränderna. Helikopter bistod med vattenbombning vid samtliga bränder.

Antalet bränder/förmodad brand var 89 stycken 2014, något fler än 2013. Utryckningar till följd av trafikolyckor var 84 stycken vilket är något fler än under 2013.

Inom kommunen finns 56 anläggningar med automatiskt brandlarm, vilka är primärt anslutna till räddningstjänsten och sekundärt till SOS Alarm AB. 22 anläggningar är primärt anslutna till SOS Alarm AB och sekundärt till räddningstjänsten. Sammanlagt har räddningstjänsten larmats ut på 101 automatlarm år 2014, vilket är något färre än under 2013.

Under 2014 har 40 stycken tillsyn/särskild tillsyn gjorts vilket är i stort sett lika många som under 2013. En riktad tillsyn utförd mot sommarbutiker genomfördes under sommaren. Företagens eget ansvar för skadeförebyggande arbete och brandskyddsdocumentation har ökat med anledning av lag om skydd mot olyckor.

Under en längre tid har rekryteringssvårigheter av brandpersonal funnits med som ett hot mot deltidskärer i mindre orter. Räddningstjänsten har under de senare åren haft problem med rekrytering av deltidsbrandmän. Detta kan innebära ändrade anställningsformer för brandpersonalen, vilket kan leda till ökade kostnader.

Ökade krav på kompetensutveckling hos brandmännen nås genom högt ställda krav på utbildning och övningsverksamhet. Rökdykarutbildning och värmeövningar har genomförts enligt gällande föreskrifter.

SOTNINGSVERKSAMHET

Sotningsverksamheten i Tanums kommun bedrivs på entreprenad. En upphandling av sotningsverksamheten genomfördes under 2014. Verksamheten regleras av bestämmelser i Statens Räddningsverks föreskrifter om sotning. I lag om skydd mot olyckor och därtill hörande förordning anges vilka objekt som omfattas av krav på sotning respektive brandskyddskontroll. Under 2014 har fyra ansökningar inkommit om egen sotning, alla fyra ansökningarna godkändes. Medgivande om egen sotning kan ske om sotningen kan ske på ett betryggande sätt.

FRAMTID

Den viktigaste frågan de närmaste åren är det skadeförebyggande arbetet för kommuninvånarna. I lag om skydd mot olyckor infogas skydd mot olyckor i ett större sammanhang.

I takt med att kommunen expanderar och utvecklas ställs det större krav på en snabb och effektiv räddningstjänst. En effektiv räddningstjänst innebär dessutom en trygghet för den enskilde kommuninvånaren.

Räddningstjänsten har under flera år haft svårigheter att rekrytera brandpersonal. På sikt kan detta innebära ett hot mot deltidskärer i mindre orter. I Tanum har personalomsättningen ökat och det finns signaler från huvudarbetsgivare som finns inom anspänningstiden (fem minuter från brandstationen) att det finns ett motstånd mot att anställa personal som är deltidsbrandmän. Detta kan innebära ändrade anställningsformer för brandpersonalen, vilket kan leda till ökade kostnader. Idag har räddningstjänsten sju heltidsanställda.

TEKNISK SERVICE

Teknisk service innefattar markförvaltning, energi, gator och parker samt fastighetsförvaltning. Villatomter erbjuds i olika geografiska områden. Kommunen arbetar för besparing och effektivisering inom energiområdet. Energirådgivning erbjuds. Tre badplatser är anpassade för funktionshindrade. Gator och parker sköts i syfte att skapa ett attraktivt samhälle.

MÅLSÄTTNING

Kommunens lokaler ska vara ändamålsenliga och uppfylla verksamheternas krav och skötas på ett sådant sätt att kapitalförstöring undviks. Kommunens fritidsanläggningar och badplatser ska skötas så att tillgänglighet, miljö och säkerhet säkerställs. Badplatserna vid Edsvik, Badberget Fjällbacka och TanumStrand ska göras tillgängliga för funktionshindrade.

Det kommunala gatu- och vägnätet ska erbjuda trafikanterna en säker trafikmiljö och en tillfredsställande vägstandard året runt. Snöröjning ska kostnadsfritt erbjudas helårsboende. Gator och parker ingår som en viktig del i hur det offentliga rummet uppfattas och ska därför gestaltas och skötas i syfte att skapa ett attraktivt samhälle.

Kommunen ska erbjuda villatomter i olika geografiska områden. Exploatering av villatomter ska ha full kostnadstäckning. Villatomtpriserna ska vara marknadsanpassade.

Kommunen ska arbeta för besparing och effektivisering inom energiområdet samt omställning till förnyelsebara energikällor. Energiplanen ska revideras eller aktualitetsförklaras minst varje mandatperiod. Energirådgivning ska erbjudas privatpersoner, företag, kommunal förvaltning, föreningar och organisationer.

MÅLUPPFYLLELSE

Fastighetsverksamhetens mål bedöms vara uppfyllda. Fastighetsunderhållet har skett på en sådan nivå att kapitalförstöring inte skett. Tre badplatser är idag anpassade för funktionshindrade.

Det fanns vid slutet av året 33 tomter klara för försäljning, fördelade inom de flesta tätorterna i kommunen. Inga nya kommunala tomter har tillskapats under året. I den kommunala

tomtkön är cirka 200 personer registrerade. När ett nytt område exploateras så görs en värdering av tomterna som sedan säljs till marknadspris. Framtagande av detaljplaner som möjliggör framtagande av villatomter pågår vilket kommer att minska kötiden i attraktiva områden.

Kommunens gator besiktigas årligen. Gatuunderhållet har skett på en tillräcklig nivå för att undvika kapitalförstöring.

Utbyggnad av gång- och cykelväg mellan Sportshopen och Grebbestad camping slutfördes i oktober.

Arbetet med att ta fram en arbetsplan för gång- och cykelväg mellan Grebbestad camping och Vadskärspiren pågår. En gång- och cykelväg har byggts utmed Gärdesvägen i Tanumshede.

Kommunen har deltagit i ett projekt tillsammans med Havstensunds Samhällsförening för att bygga en GC-väg i Havstensund.

Energi- och miljömål i energiplanen bedöms vara uppfyllda.

EKONOMISK ANALYS

Kostnaden för kommunens lokalförsörjning uppgår till 61 000 tkr vilket är en oförändrad nivå jämfört med 2013. Verksamhetens redovisar ett budgetmässigt överskott på 422 tkr.

Skötseln av yttre miljö uppgår till cirka 17 000 tkr och redovisar ett resultat som är bättre än budget med ett överskott på 1 240 tkr. Ökade intäkter i form av lönebidrag och skötselintäkter för idrottsanläggningar samt minskade personalkostnader förklarar överskottet. Även kostnaderna för skötsel av offentliga toaletter, strandstädning och snöröjning har varit lägre än budgeterat.

Kostnaden för gatu- och trafikverksamheten uppgår till 10 630 tkr, en ökning med 1 700 tkr jämfört med föregående år. Ökningen beror på en satsning på ökat underhåll av gator och belysning samt på ett bidrag till en gång- och cykelväg i Havstensund.

Markförvaltningen redovisar ett överskott med 183 tkr beroende på sänkta verksamhetskostnader.

VERKSAMHET

Fastighetsavdelningen förvaltar kommunens lokal och bostadsbestånd omfattande totalt 74 049 kvadratmeter. Av lokalytorna avser 29 344 kvadratmeter skollokalerna och 27 046 kvadratmeter äldreomsorgslokaler.

Större underhållsåtgärder har bland annat varit renovering och ombyggnad av Fjällbacka servicehus, renovering av dusch-

rum på Tanumskolan, nya ventilationsaggregat i köken på Hamburgsunds och Rabbalshedes skolor samt renovering och ombyggnad av Petterhagens förskola i Grebbestad.

Under året har tillsyn och underhåll av vandringsleder gjorts genom röjning, nya spångar och översyn av skyltar. Sopning av kommunens gator har genomförts före 15 maj. Rensning av rabatter och nyplanteringar av vårbloommer har gjorts som planerat. Arbetet med att anlägga en trädgård vid Hedegården har genomförts och invigning skedde den 28 augusti. Arbetet med att få upp statusen på kommunala lekplatser har fortsatt.

Reinvestering i belysningsanläggning samt utbyte av belysningsarmaturer har utförts i Kville, Backa, Östad och Rabbalshede.

En ökad satsning på underhåll av gator och belysning har gjorts. Beläggningsarbete, i vissa fall kombinerat med förstärkning för att få bättre bärighet, har utförts i ett flertal av kommunens tätorter.

Kommunens hastighetsplan har antagits av kommunstyrelsen. Förberedande arbete för att genomföra omskytningen i våra samhällen har startat.

Tanums kommun är ett populärt besöksmål och behovet av parkeringsytor, främst i kustsamhällena, är stort sommartid. Den nya infartsparkeringen i Fjällbacka har kommit till stor nytta under sommaren 2014.

För att främja omsättningen av bilar på centrala parkeringsplatser i Grebbestad och Fjällbacka så används systemet med p-skivor under semesterperioden. Parkeringsövervakning används för att främja trafiksäkerheten och kontrollera att regelverket följs.

FRAMTID

Planering sker för inhyrning av nya kontorslokaler i Tedacthuset i Tanumshede. Inflyttning i de lokalerna är planerad till april 2015. Planarbete har påbörjats för nya förskolelokaler i Tanumshede.

Framtagande av detaljplaner som möjliggör framtagande av villatomter pågår vilket kommer att minska kötiden i attraktiva områden. Kommunens genomförande av olika detaljplaner medför en omfattande exploateringsverksamhet. Genomförandet av exploateringsprojekt kräver utbyggnad av kommunens tekniska kapacitet i form av infrastruktur, vatten och avlopp med mera.

The background of the image is a grey, textured concrete surface. It is covered with various red drawings made with what appears to be red paint or markers. The drawings are abstract and somewhat childlike, featuring several stylized human figures with long, thin limbs and circular heads. Some of these figures have concentric circles around their heads, suggesting eyes or faces. There are also some scattered red dots and lines. The overall impression is that of a public art installation or a children's play area.

KULTUR OCH FRITID

Inom kultur- och fritidsområdet bedrivs biblioteksverksamhet, kulturprogramverksamhet för barn, ungdomar och vuxna, fritidsgårdar och lovaktiviteter för unga samt föreningsstöd.

MÅLSÄTTNING

Tanums kommun skall i samarbete med föreningar och andra aktörer på lokal och regional nivå erbjuda en bredd av aktiviteter inom bibliotek, kultur och fritid för alla kommuninvånare med särskild betoning på aktiverande och motiverande verksamhet för barn och ungdomar.

MÅLUPPFYLLELSE

Barn- och utbildningsnämnden gör bedömningen att verksamheten lever upp till målsättningarna och kvalitetsgarantierna.

EKONOMISK ANALYS

Intäkterna minskar med 331 tkr. Kostnaderna ökar med 2 787 tkr. Ett särskilt investeringsanslag på 1 600 tkr för åtgärder av fastigheten på Siljevi har beviljats under 2014 och är en engångskostnad för året. Ett flertal kulturprojekt har under året varit igång utan att finansieringen har varit komplett. Projekten upphör 2015. Biblioteksverksamheten redovisar ett underskott på 214 tkr. Under 2014 byggdes barnavdelningen på huvudbiblioteket om och nytt skyltsystem inköptes. Personal återkom från barnledighet i förtid. Flyktningmottagandet krävde investeringar i böcker på flera språk.

VERKSAMHET

De fyra biblioteken har varit öppna både dagtid och kvällstid. Huvudbiblioteket är öppet var fjärde lördag under terminerna. Under sommaren fördubblades öppethållandet på Fjällbacka och Hamburgsund för att möta efterfrågan, medan Futura stängdes på måndagar.

På Futura har ett arbete inletts med omdisponering av vuxenavdelning och skolutrymmen för att under 2015 få ett mer funktionellt och användarvänligt hus.

Besökarenkäten sätter mycket höga betyg på service och bemötande men önskar i hög grad, framförallt på filialerna, mer öppethållande och i någon mån utvecklad programverksamhet. NBBF, Norra Bohusläns biblioteksförbund, arbetar med gemensamma utbildningar, delvis finansierade av Västra Götalandsregionen, och projekt för att tillsammans utveckla den digitala servicen och samarbetet kring datasystem och marknadsföring.

Fortsatt arbete med utveckling och struktur har pågått

under året. Marknadsföring och information har utvecklats. Till exempel samlar www.tanum.se/kulturkalendarium kulturhändelser i kommunen. Barn och unga är fortsatt prioriterade målgrupper för verksamheten. Galleri Ranrike har numera stipendieställningar av elever från Gerlesborgsskolan. Skolan har fått ett nytt treårigt uppdrag med utökad stöd från kommunen. Stödet till övriga uppdragsaktörer har lett till ökat regionalt stöd och/eller övrig extern finansiering för Vitlycke Centre for Performing Arts, Konstnärernas kollektivverkstad, Centrum för scenisk rörelse och Gerlesborgsskolan.

En kontrapport, "Välkommen till konstiga kommunen" har lett till Fyrbodal-medel till förstudien "Konst att besöka", som kommer att genomföras inom Fyrbodal under 2015. Inom äldreomsorgen har det genomförts konserter och musikprogram. Under 2014 jubilerade både Gerlesborgsskolan och Vitlycke Museum, och samarbetet med båda institutionerna ökar i form av konserter, marknadsföring och konferenser kring näringslivet. Förskolorna i söder har haft ett längre samarbete med konstnärshjälp där kommunens konstsamling användes för att inspirera barnen. Alla barn inom skola/förskola fick se film och scenkonst enligt barnkulturplanen. Festivalerna Clandestino och Grebbestads folkmusikfestival fortsätter att utvecklas. Arrangörsträffar har anordnats och flera av arrangörerna har också tagit del av externa utbildningar.

Medel till Skapande skola från Statens Kulturråd uppgick 2014 till 250 tkr. Dessutom beviljades medel från Västra Götalandsregionen, Fyrbodal, studieförbund och Folkhälsorådet vilket utökade verksamheten.

Den årliga mötesplatsenkäten genomfördes på fritidsgårdarna under hösten 2014 och visade på fortsatt goda resultat. Ungdomarna känner sig trygga och uppskattade samt även delaktiga och stöttade. Ungdomarnas egen aktivitet och initiativ till verksamhet enligt utvecklingsplanen kräver dock ytterligare arbete. Målet enligt utvecklingsplanen är att 50 procent av verksamheten ska ske på initiativ av unga. Avtalet med föreningen Dance Port i Fjällbacka har utvärderats, och nytt avtal skrevs inför 2015 där föreningen har öppen verksamhet två kvällar i veckan.

Som tidigare år har Sparvallen inte genererat tillräckliga intäkter. Fotbollsverksamheten är mycket stor medan friidrottsdelen behöver utvecklas. En översyn har därför påbörjats. Stöd till föreningarnas större arrangemang liksom utvecklingsarbete kring pröva-på-verksamhet har erbjudits under 2014. Bland annat genomfördes Ungdoms SM för friidrottslag i augusti.

Kultur & Fritid har träffat samtliga studieförbund med verksamhet i Tanums kommun för samtal om nya normer för bidrag samt fortsatt samarbete. De nya bidragsnormerna har antagits och innebär att studieförbunden får ökade bidrag för mer verksamhet, medan grundbidraget sänkts. Verksamheten bör också prioritera studiecirkel och övrigt för nyanlända svenskar samt människor med funktionshinder.

Samtliga föreningar har inbjudits till möten och uppslutningen har varit god. Föreningen Gamla Grebbestad ökar verksamheten genom att ta över Bockehuset som museum och Linnuseet har ökat sin offentliga verksamhet.

Samarbete med Tanum Shoppingcenter har gjort det möjligt att exponera föreningar och kulturverksamhet i Kultur & Fritids monter och på skärmarna i taket. Detta fortsätter under 2015.

FRAMTID

Huvudbiblioteket behöver en översyn och modernisering. Medel till en förstudie finns upptagna i budget för 2015. Moderniseringen innefattar omdisposition av inredning men också en övergång till nytt bibliotekssystem, vilket kan frigöra medel till en gemensam digitalbibliotekarietjänst som ska utveckla servicen kring e-böcker, hemsidor och katalogisering inom NBBF (Norra Bohusläns biblioteksförbund).

Inför världsmästerskapen i orientering 2016 har ansökan inkommit om kartbidrag från kommunen.

Den lokala uppföljningen av ungdomspolitik, LUPP, som genomfördes under 2014 kommer att sammanställas i en rapport. Resultatet från enkäten kan utgöra en viktig vägledning i arbetet med att öka kommunens attraktivitet. Ungdomsrådet har beslutat att utifrån enkäten utarbeta ett ungdomspolitiskt program. Detta är naturligtvis inte endast en fråga för barn- och utbildningsnämnden, utan en kommunövergripande angelägenhet.

AFFÄRSVERKSAMHET

Belopp i tkr	VA-VERKSAMHET	
	2014	2013
RESULTATRÄKNING		
Verksamhetens intäkter	51 929	46 763
Verksamhetens kostnader	-27 339	-24 465
Avskrivningar	-16 356	-15 294
Verksamhetsresultat	8 234	7 004
Finansnetto	-8 400	-7 264
Resultat efter finansnetto	-166	-260
Periodens resultat	-166	-260
BALANSRÄKNING		
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar:		
Mark, byggnader och anläggningar	346 900	322 509
Summa anläggningstillgångar	346 900	322 509
Omsättningstillgångar:		
Kundfordringar	5 316	8 881
Övriga fordringar	72 694	66 392
Summa omsättningstillgångar	78 010	75 273
Summa tillgångar	424 910	397 782
EGET KAPITAL	-428	-260
AVSÄTTNINGAR		
Pensionsskuld	666	401
Avsättningar	666	401
SKULDER		
Kommunlån	346 900	322 509
Ingående värde resultatfond	0	316
Upplösning/avsättning resultatfond	0	-316
Utgående värde resultatfond	0	0
Periodiserade anslutningsavgifter	74 844	70 482
Summa långfristiga skulder	421 744	392 991
Leverantörsskulder	1 671	2 782
Övriga kortfristiga skulder	1 257	1 869
Summa kortfristiga skulder	2 928	4 651
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	424 910	397 782
Pensionsförpliktelser, som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	4 321	4 298

VA-VERKSAMHET

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår till 51 929 tkr, vilket är en ökning med 5 166 tkr jämfört med föregående år. Ökningen förklaras främst av att brukningsavgifterna har höjts med åtta procent. Antalet abonnenter har ökat med 227 till 5 121 abonnenter.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader ökar med 2 874 tkr och uppgår till 27 339 tkr. Av verksamhetens kostnader utgör 1 055 tkr fördelade kostnader från tekniska nämnden och dess förvaltning. Kostnader för förvaltningsadministration fördelas utifrån uppskattad tid. Nämndskostnader fördelas utifrån andelen ärenden i nämnden. Av kostnaderna utgör 430 tkr fördelade kommuncentrala kostnader. Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen samt kommunkansliet fördelas efter andelen ärenden. IT-kostnader fördelas efter antalet PC. Personalkontoret fördelas efter antalet anställda. Ekonomikontoret, växel och tryckeri fördelas efter andel av bruttokostnader.

Avskrivningar

Kostnader för planenliga avskrivningar ökar med 1 062 tkr till 16 356 tkr. Detta beror på en fortsatt hög investeringsvolym.

Finansnetto

VA-verksamhetens tillgångar är helt finansierade via kommunlån. Verksamheten belastas med finansiella kostnader avseende ränta på kommunlånet. Räntesatsen motsvarar kommunens medelränta på låneskulden. VA-verksamheten får intäktsränta på det likviditetsöverskottet verksamheten skapar. Finansnettot försämrades med 1 136 tkr till -8 400 tkr, vilket beror på ökad låneskuld.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna uppgår till ett värde av 346 900 tkr. Tillgångarna har ökat med gjorda investeringar på 40 748 tkr. Ett stort projekt under 2014 var omvandlingsområdet Sjöviken, 12 677 tkr. Krossekärr, ett annat omvandlingsområde, har projekterats och handlats upp, 675 tkr. Överföringsledningar för vatten och spillvatten mellan Kämpersvik och Bodalen 12 641 tkr. Anläggningarnas värde har minskat med gjorda avskrivningar på 16 356 tkr.

Eget kapital

Verksamhetens egna kapital har minskat med årets resultat på -166 tkr. Det egna kapitalet uppgår därmed till -428 tkr.

Avsättningar

Verksamhetens upparbetade pensionsskuld motsvarar 1,6 procent av kommunens pensionsskuld och uppgår till 666 tkr. Beräkningen är gjord enligt VA-verksamhetens andel av kommunens lönekostnader.

Skulder

Verksamhetens anläggningar finansieras med kommunlån och uppgår till 346 900 tkr. Detta är en ökning med 24 391 tkr jämfört med 2013.

Årets inbetalda anslutningsavgifter uppgår till 7 935 tkr och dessa fördelas bokföringsmässigt över 25 år. De ackumulerade anslutningsavgifterna är nu 74 844 tkr.

MÅLSÄTTNING

Alla abonnenter ska ha tillgång till hälsosamt och gott vatten i tillräcklig mängd. Spillvattnet ska renas så att det minst uppfyller tillsynsmyndighetens villkor för utsläpp. Inkoppling av enskilda avlopp på det kommunala nätet ska ske i så stor utsträckning som möjligt med avseende på ekonomi för VA-kollektivet och miljön. Verksamheten ska helt finansieras genom taxor.

MÅLUPPFYLLELSE

Samtliga kvalitetsgarantier har uppfyllts under 2014. Prover på dricksvatten och spillvatten skickas regelbundet till ackrediterat laboratorium. För utsläpp från avloppsreningsverken beräknas medelvärden för respektive verk och jämförs med riktvärde för kalenderkvartal och gränsvärde för kalenderår.

Kvaliteten på vattnet har varit god och vatten har levererats i tillräcklig mängd även under den ansträngda sommarperioden. I delar av kommunen var det bevattningsförbud under semesterperioden, och då nivån i vattentäkten Nedre Bolsjön sjönk infördes bevattningsförbud för samtliga abonnenter under en period. Samtliga gränsvärdeskrav för utsläpp från avloppsreningsverket har uppfyllts. Målen bedöms vara uppfyllda.

VERKSAMHET

Under 2014 har kommunen sålt cirka 504 000 kubikmeter vatten till sina abonnenter. Utöver det tillkommer mängden vatten som sålts till fritidsfastigheter, som inte har någon vattenmätning. Antalet abonnenter var vid årets slut 5 121. Antalet abonnenter som anslutits under året är 227. Under de senaste åren har antalet abonnenter ökat med cirka tre procent per år.

Arbetet med att ersätta enskilda avlopp med kommunal VA-anslutning har fortsatt under 2014 med Sjöviken på Hamburgö och Trumsemyren, Kämpersvik. Det innebär en miljövinst att ersätta enskilda avlopp med kommunalt avlopp i den här typen av områden, så kallade omvandlingsområden. Omläggning av ledningar för att minska ovidkommande vatten har gjorts i Fjällbacka. Flera projekt av större omfattning, till exempel anläggning av överföringsledningar från Kämpersvik till Bodalens reningsverk, pågår.

AVLOPPSRENING

Spillvatten från hushåll och verksamheter tas omhand och renas på ett miljömässigt sätt i kommunens avloppsreningsverk innan det släpps ut i hav och vattendrag. Reningsresultat och utsläppsmängd följs upp regelbundet. Avloppsreningsverken har överlag haft god funktion under året. Vid samtliga avloppsreningsverk har kraven för utsläpp uppfyllts för såväl fosfor (P) som organiskt material (BOD). Bodalens avloppsreningsverk uppfyller även utsläppskrav för kväve (N). I Hamburgsunds reningsverk har det varit problem med den biologiska reningen, och den fick byggas om provisoriskt innan sommaren. Efter ombyggnaden har reningen i verket fungerat förhållandevis bra, och verket klarar villkoren för utsläpp som årsmedelvärde för 2014.

VATTENFÖRSÖRJNING

Vattenförsörjningen har fungerat bra under året. Antalet läckor på dricksvattnenätet har varit förhållandevis få. Under sommaren ökar vattenförbrukningen avsevärt i kommunen, och detta år var produktionen i vattenverket nära maxgränsen. Ett flertal projekt har genomförts för att öka kapaciteten i de delar av distributionsnätet som haft minst marginaler. Fortsatta åtgärder krävs för att hänga med när antalet abonnenter ökar, och för att skapa bättre marginaler i befintliga områden. Ett exempel på en åtgärd som genomförts under året är att Lunnemyrens tryckstegring i Fjällbacka har byggts om med nytt styrsystem och större pumpar, vilket förbättrade vattenförsörjningen mot Hamburgsund och Heestrand under sommaren. Under året färdigställdes även anläggningen av en ny vattenledning på cirka 1 800 meter mellan Härlidsberget och Gissleröd i syfte att förstärka vattenförsörjningen norr om Grebbestad. Befintlig tryckstegringsstation vid Gissleröd kan därefter avvecklas vilket är energibesparande.

FRAMTID

Det händer mycket inom VA i Sverige. Kommunernas ansvar för att anlägga VA i bebyggelsegrupper har skärpts i och med Lagen om allmänna vattentjänster från 2007 samtidigt som högre krav ställs i vattendirektiv och miljömål. Det krävs också stora investeringar eftersom de anläggningar som finns i form av ledningar och reningsverk börjar bli gamla. Många kommuner, däribland Tanum, står inför stora investeringar. I Tanum sker också en omfattande exploatering i kommunen, som gör att stora investeringar krävs under de kommande åren. Detta gör att taxan kommer att behöva höjas ytterligare under kommande år.

Kommande stora projekt under de närmsta åren kommer bland annat att vara utbyggnad av VA i omvandlingsområden, till exempel Krossekärr (Grebbestad), Långekärr (Gerlesborg) och Trumsemyren etapp 2 (Kämpersvik) samt kapacitetshöjningar i form av utbyggnad av vattenreservoarer och vattenverk. Ytterligare projekt är anläggande av överföringsledningar mellan Bodalsverket och Fjällbacka, via Kämpersvik och Långsjö, där den första sträckan, mellan Bodalsverket och Kämpersvik, färdigställdes under 2015. Syftet är att förstärka vattenförsörjningen samt överföra Fjällbackas spillvatten till Bodalsverket.

PERSONALREDOVISNING

MÅLSÄTTNING

Kommunens personalstrategi syftar ytterst till att skapa förutsättningar för att kunna rekrytera, behålla, utveckla och belöna kompetent personal. Detta krävs för att kunna tillgodose kommuninvånarnas krav på kommunala tjänster och service av god kvalitet. Det personalstrategiska arbetet kräver aktiva insatser inom områdena kompetensförsörjning, lönepolitik, arbetsmiljö, ledarskap och organisation. Under 2014 har tyngdpunkten legat på hälsa och ledarskap.

LÖNEPOLITIK

Kommunens långsiktiga lönestrategi utgår från intentionerna i de centrala löneavtalen. Individuell lönesättning ska stimulera medarbetarna och därigenom bidra till en effektiv verksamhet. Särskilda satsningar på lönesamtalsutbildning har gjorts för att öka kvaliteten i lönesamtalen och individuella löner har införts för samtliga medarbetare. Löneökningarna för 2014 innebar en höjning av lönenivån med totalt 2,9 procent.

LEDARSKAP

Ledarutvecklingsprogrammet fortsätter och under året har ett program genomförts för elva chefer/blivande chefer. Fyra av deltagarna kom från Strömstads kommun och två från Sotenäs kommun och fem från Tanums kommun. Syftet är att förbättra chefers ledarskap på arbetsplatsen. Även en kurs i Utvecklande Ledarskap har genomförts med tolv deltagare från Tanums kommun.

REKRYTERING

För att kunna rekrytera och behålla kompetenta medarbetare måste Tanums kommun vara en attraktiv arbetsgivare med en god personalpolitik. Under året har 101 personer med tillsvidareanställning slutat sin anställning och 127 personer har nyrekryterats. Det har under året varit svårt att rekrytera chefer, sjuksköterskor, forskollärare, socialsekreterare, vissa lärarkategorier och vissa handläggare med teknisk kompetens, främst till miljö och bygg och tekniska förvaltningarna.

ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

Ett nytt avtal för företagshälsovård har tecknats med Hälsobolaget. Avtalet om Personalstöd med SOS International gäller fortfarande. Under året har 65 personer konsulterat SOS International. Andelen arbetsrelaterade problem var tolv procent, vilket är en mycket låg nivå. Andelen privatrelaterade problem var 88 procent. De vanligaste problemen är fortsatt separationer/skilmässor, problem i parrelationer och stressreaktioner. En allt större andel efterfrågar juridisk rådgivning. Ett nytt rehab-system, kallat Adato, har införts under året vilket underlättar ett systematiskt rehabiliteringsarbete.

Arbetsmiljö- och hälsoenkät

Varje år har det gjorts en kartläggning av den psykosociala arbetsmiljön genom att alla medarbetare svarar på en enkät om arbetsmiljö och hälsa. År 2012 förändrades enkäten i grunden på grund av att Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tagit fram gemensamma enkätfrågor för kommuner och landsting som ger möjlighet till jämförelser mellan kommuner. Dessa så kallade HME-frågor ska mäta det man kallar Hållbart Medarbetar Engagemang. Tanums kommun har under 2013 kompletterat dessa frågor så ett mer heltäckande underlag kan fås för att arbeta med att förbättra arbetsmiljö och hälsa på arbetsplatserna. Nu genomförs mätningarna vartannat år, så att mer kraft kan läggas på återkoppling och handlingsplaner på arbetsplatserna. Nästa mätning sker hösten 2015. Satsningar har gjorts på samverkansutbildningar för att öka medvetenheten om arbetsmiljö, ledarskap och medarbetarskap. Detta har även kopplats till implementeringen av den nya personalpolicyn och de värdeord den innehåller.

Arbetsmiljö

Jämförelser med tidigare års mätningar av HME-frågorna visar på mycket positiva resultat. Vad gäller hälsokorset, som mäter subjektivt upplevd hälsa, är värdena också mycket positiva.

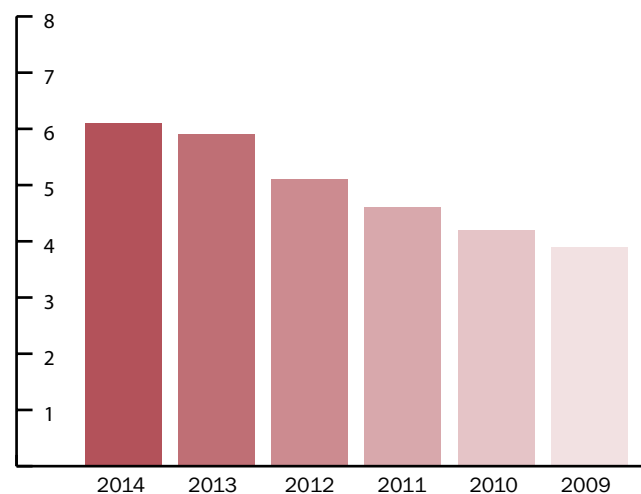
80 procent uppger att de mår bra och är friska. Detta mått har förbättrats under de år vi gjort mätningar och ger en god uppfattning om den subjektivt upplevda hälsan bland medarbetarna och som är avgörande för prestationen i arbetet.

Tillbud och anmälningar av arbetsskador sammanställs årligen. Under 2014 anmäldes totalt 147 arbetsskador, att jämföra med 31 under 2013, varav 138 stycken, 24 under 2013, inom omsorgsförvaltningen. 125 av dem är försakade av våld från brukare/omsorgstagare, att jämföra med nio under 2013. Övriga är lyft- eller bärolyckor. 471 stycken tillbud har rapporterats, 303 under 2013, 452 av dem från omsorgsförvaltningen, 280 under 2013. Vanligast förekommande är verbala hot, våld eller skrik från brukare, omsorgstagare och elever.

Långtidsfrisk

Med långtidsfrisk avses anställd som inte har någon sjukfrånvaro under ett år. Andelen långtidsfriska har ökat från 35,6 procent till 36,3 procent. Andelen långtidsfriska har ökat inom kommunstyrelsen och barn- och utbildningsförvaltningen.

Sjukfrånvaro, procent

Sjukfrånvaro

Under 2014 har sjukfrånvaron ökat, från 5,9 procent 2013, till 6,1 procent. Av den totala sjukfrånvaron är 49 procent frånvaro kortare än 60 dagar. Sett över de senaste åren är det framförallt den långa frånvaron, längre än 59 dagar, som minskat.

SJUKFRÅNVARO						
Procent	KS	TN	MBN	BUN	ON	Totalt
> 59 dagar	4,3	0,6	0,4	3,2	3,4	3,2
< 59 dagar	1,2	1,6	2,0	2,7	3,3	2,9
Totalt	5,5	2,2	2,2	5,9	6,7	6,1

Sjukfrånvaron är högre bland kvinnor än bland män. Lägst är sjukfrånvaron bland män under 30 år.

SJUKFRÅNVARO (procent av avtalad tid)	2014		2013		2012	
	män	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor
0-29 år	1,5	4,2	1,4	4,1	1,9	2,7
30-49 år	6,6	6,9	3,4	6,2	4,6	5,2
50-65 år	3,0	7,0	3,5	7,2	3,4	5,9
Totalt	4,0	6,6	3,3	6,5	3,6	5,3

Sjuklönekostnad

Sjuklönekostnaden har under 2014 minskat med 134 tkr och uppgick därmed till 5 150 tkr, jämfört med 5 284 tkr under 2013. Sjuklönekostnaden uppgick till 1,4 procent av den totala lönekostnaden exklusive sociala avgifter.

Långtidssjukfrånvaro

De långa sjukskrivningarna, längre än 59 dagar, har ökat något under 2014 jämfört med 2013. Dock har de långa sjukskrivningarna minskat sett ur ett längre tidsperspektiv. Av den totala sjukfrånvaron utgör de långa sjukskrivningarna cirka 51 procent.

SJUKFRÅNVARO procent			
(andel långtidssjukskrivna av total sjukfrånvaro)	2014	2013	2012
0-29 år	15,2	13,7	19,2
30-49 år	49,8	38,9	38,2
50-65 år	56,1	52,4	48,1
Totalt	51,1	45,2	42,7

Rehabiliteringsomsättning

Med rehabiliteringsärende avses en person som varit sjukfrånvarande i mer än 59 dagar i följd. Omsättningen redovisas genom antal nytillkomna rehabiliteranden i relation till antal avslutade rehabiliteranden. Här anges förändringen i antal rehabiliteringsärenden under 2014 (1 januari jämfört med 31 december). I slutet av 2014 var 47 personer långtidssjukskrivna att jämföra med 45 personer den 1 januari. Under året har 28 personer lämnat gruppen långtidssjukskrivna, av dessa har 19 personer återgått i arbete.

LÖNER OCH ARVODEN

Kostnader för löner och arvoden inklusive personalomkostnader uppgick till 461,9 mkr, att jämföra med 439,1 mkr för år 2013. Ökningen på 22,8 mkr utgjordes av höjda löner till följd av nya löneavtal och ökad volym inom omsorg samt barn och utbildning.

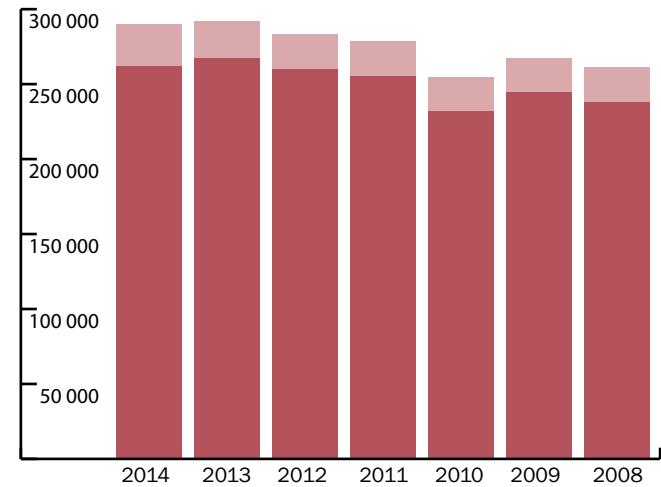
LÖNER OCH ARVODEN tkr	2014	2013	2012
Arvode	4 144	3 699	3 634
Lön	350 975	334 649	316 672
Personalomkostnader	106 830	100 732	95 998
Totalt	461 949	439 079	416 304

Semester- och övertidslöneskuld

Semester- och övertidslöneskuld består av ej uttagen semester och ej uttagen ersättning för arbetad övertid. Skulden har ökat med 0,2 mkr till 31,1 mkr.

SEMESTER- OCH ÖVERTIDSSKULD tkr			
	2014	2013	2012
Semesterskuld	30 352	30 147	28 175
Övertidsskuld	790	785	964
Totalt	31 142	30 932	29 139

Total pensionsförpliktelser, tkr

Pensioner

Kommunens totala pensionsskuld har minskat med 1,8 mkr och uppgår till 290,1 mkr. Av pensionsskulden avser 28,6 mkr pensioner enligt kollektivavtal intjänade under 1998 och 1999. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och uppgår till 261,6 mkr.

Pensionsavtal

Genom centrala kollektivavtal har kommunens anställda rätt till tjänstepension grundad på anställningen hos arbetsgivaren. Förtroendevalda erhåller pension enligt kommunens reglemente om pensioner till förtroendevalda. Rätten till pension förutsätter att arbetsinsatsen är fastställd till minst 40 procent av heltid och omfattar minst en mandatperiod. Pensionen samordnas med eventuell inkomst av tjänst. För närvarande har ordförandena i barn- och utbildningsnämnden och omsorgsnämnden rätt till pension för förtroendevalda enligt det gamla avtalet. Från 2015 gäller ett nytt pensionsavtal och ett nytt omställningsavtal som ersätter det gamla pensionsavtalet för förtroendevalda.

PERSONALREDOVISNING

Antal anställda 2014–2005

Pensionsavtalet är avgiftsbestämt och ger pensionsinbetalningar för alla nya förtroendevalda som inte omfattats av det gamla avtalet. Omställningsavtalet ger hjälp vid en omställningssituation under en begränsad tid. Tanums kommun har inga visstidsförordnanden. SAP, särskild avtalspension, finns för en person och detta avtal går ut i april 2015.

PERSONAL

Personalstatistiken baseras på uppgifter vid mätpunkten den 1 november och avser såväl tillsvidare- som visstidsanställd personal. Redovisningen av arbetad tid och frånvaro avser kalenderåret.

Anställda - tillsvidare och visstid

Antalet anställda har ökat med en person under året från 1 148 till 1 149. Av de anställda var 90 procent tillsvidareanställda, vilket är en minskning med två procent under året. Av det totala antalet anställda arbetar 607 personer på omsorgsförvaltningen, 53 procent, medan 414 personer, 36 procent, arbetar på barn- och utbildningsförvaltningen.

Sysselsättningsgrad

Av kommunens anställda arbetar 568 personer, 49 procent, heltid. Andelen anställda som arbetar heltid har ökat med en procent jämfört med förra året. Av de deltidsanställda har 367 personer, 32 procent, en sysselsättningsgrad mellan 75 och 99 procent. Resterande 224 personer, 20 procent, arbetar mindre än 75 procent. Av de 568 personer som arbetar heltid är 75 procent kvinnor.

Ålder och pensionsavgångar personal

Medelåldern bland de anställda var 48 år, oförändrat sedan 2013. I jämförelse med 1998 har medelåldern ökat med fyra år, från 44 år till 48 år. Av de anställda är 580 personer, 50 procent, över 50 år, och 226 personer, 20 procent, är över 60 år. Av de anställda är 99 personer under 30 år, jämfört med 94 personer 2013. Under året har 30 personer gått i pension, jämfört med 28 personer 2013. Antalet pensionsavgångar kommer att ligga på cirka 30 per år under många år framöver.

	2014	2013	2012	2011	2010
Medelålder	48,0	48,0	49,0	48,1	49,3

Könsfördelning personal

Av kommunens anställda är 963 personer, 84 procent, kvinnor. Det är främst inom vård och omsorg, skola, barnomsorg samt kostverksamhet som andelen kvinnor är särskilt hög. Andelen kvinnor har i stort sett varit oförändrad sedan 1988. Högst andel kvinnor, 94 procent, har omsorgsförvaltningen och lägst andel kvinnor, 41 procent, har tekniska förvaltningen och miljö- och byggnadsförvaltningen. Av det totala antalet chefer var 31 procent män. Vid årsskiftet var sju förvaltnings- och bolagschefer män och två kvinnor.

Arbetad tid och frånvaro

Den totala arbetade tiden ökade under året från 81,3 procent till 82,6 procent. Sjukfrånvaron ökade från 5,9 procent 2013 till 6,1 procent 2014. Uttaget av föräldraledighet minskade från 2,2 procent 2013 till 1,8 procent 2014.

Fördelning av arbetstid i procent

	2014	2013	2012
Arbetad tid	82,6	81,3	80,5
Semester/ferier	8,0	8,0	8,0
Sjukfrånvaro	6,1	5,9	5,1
Föräldraledighet	1,5	2,6	3,8
Övrig ledighet	1,8	2,2	2,6

FÖRTROENDEVALDA

Av de förtroendevalda är 10,5 procent under 40 år jämfört med 15,5 procent år 2013. 21 procent är 70 år eller äldre. Antalet förtroendevalda upp till 49 år har minskat under året, medan antalet 50 år och äldre ökat från 71 procent till 74,3 procent.

Åldersfördelningen förtroendevalda i procent

	2014	2013	2012
0-29 år	2,4	3,9	3,8
30-39 år	8,1	11,6	11,5
40-49 år	15,2	13,5	13,5
50-59 år	23,5	29,0	29,5
60-69 år	29,5	28,4	29,5
70-w	21,3	13,6	12,2

MILJÖREDOVISNING

Tanums kommuns övergripande miljömålsättning är ett långsiktigt uthålligt samhälle. Kommunens ska i all sin verksamhet och i alla beslut bidra till att miljösituationen förbättras genom att främja biologisk mångfald, hushållning av naturresurser och ett förstärkt kretslopp. I Tanums kommun fokuseras arbetet på tre områden: energi, transporter och livsmedel.

ENERGI

All energianvändning påverkar miljön och klimatet. För att främja hushållningen med energi och verka för en säker och tillräcklig energitillförsel har Tanums kommun utformat en energiplan och klimatstrategi. Uppföljning av planen sker varje år i samband med kommunens miljöredovisning.

Kommunen har bedrivit ett energieffektiviseringsprojekt, EPC, i nio utvalda fastigheter. En entreprenör genomför ett antal åtgärder och garanterar en viss energibesparing. Projektet har nu avslutats och gått in i en treårig garantifas med mätning och uppföljning av energiförbrukningen. Målsättningen är att minska värmeförbrukningen med 20 procent och elförbrukningen, fastighetsel, med tio procent.

I de fastigheter som ingår i EPC-projektet har värmeförbrukningen per kvadrat minskat med 35 procent. I övriga fastigheter

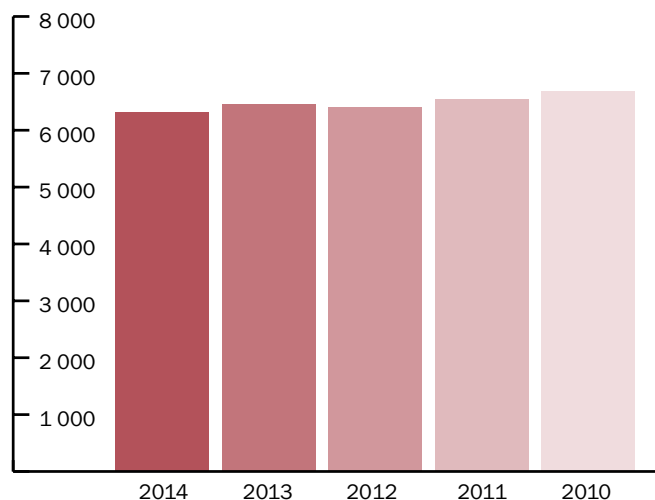
har värmeförbrukningen ökat med tre procent sedan 2007. Totalt sett har värmeförbrukningen minskat med 18 procent.

Elförbrukningen per kvadrat har minskat med nio procent. Dock inte lika mycket i EPC-fastigheterna som i övriga fastigheter. Företaget som genomfört EPC-projektet utreder nu vad man kan göra för att minska förbrukningen ytterligare.

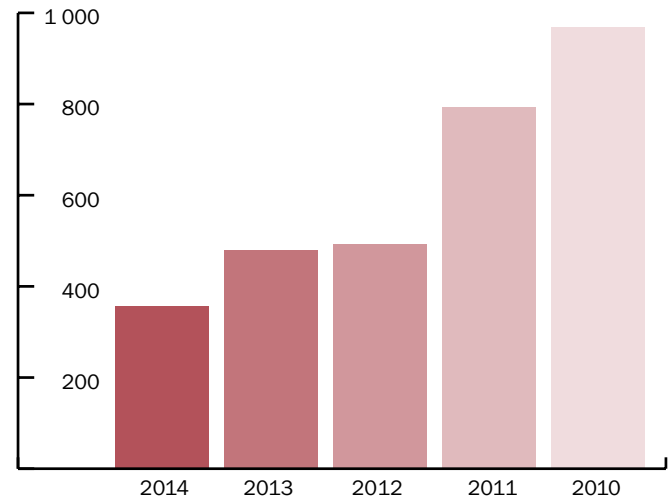
Den totala elförbrukningen inklusive verksamheternas förbrukning uppgick 2014 till 6 327 MWh, vilket är en minskning med cirka 140 MWh.

Tanums kommun har tillsammans med Tanums Bostäder AB och RAMBO AB uppfört ett eget vindkraftverk på återvinningscentralen Tyft. Effekten på vindkraftverket är 3,3 MW och producerar 8,5 GWh/år, vilket gör att vindkraftverket kan täcka cirka 50 procent av de kommunala fastigheternas elbehov, samtidigt som det täcker hela Tanums Bostäders och RAMBOs elbehov.

**Total elförbrukning, kommunala fastigheter
Tanums kommun 2014–2010, MWh**

**Oljeförbrukning, kommunala fastigheter
Tanums kommun 2014–2010, MWh**

Konvertering från olja

Målsättningen enligt energiplanen var att oljeförbrukningen under 2008-2010 skulle minska med 50 procent jämfört med 2007 och att inga fastigheter skulle ha olja som huvudsaklig värmekälla. Dessutom skulle oljeförbrukningen 2012 vara nere på noll.

Målsättningen är delvis uppnådd. Oljeförbrukningen har minskat med 87 procent jämfört med förbrukningen 2007, men fortfarande har två fastigheter olja som enda uppvärmningskälla. Man undersöker möjligheten att börja elda med bioolja och på så vis upphöra helt med den fossila oljan.

Energibesparande åtgärder i VA-anläggningar

I Klageröds vattenverk, Lurs vattenverk och vid Lunnemyrens tryckstegring har gammal direktverkande el bytts ut till luft/luft-värmepumpar.

I Lunnemyrens tryckstegring har samtliga gamla pumpar bytts ut till nya frekvensreglerade pumpar. Varvtalsregleringen innebär att kapaciteten ökar samtidigt som energiförbrukningen minskar. Samtidigt installerades också ny fjärrövervakning, vilket innebär att bilkörningen minskar tack vare att tillsynsfrekvensen minskar och att stationen kan fjärrmanövreras.

I vattenverkets avloppspumpstation har gamla pumpar bytts ut till nya med effektivare pumphjul. Energibesparingen är normalt cirka 30 procent.

MILJÖREDOVISNING

Gatubelysning

Kommunen fortsätter arbetet med att bygga om gatubelysningen. Under 2014 har man bytt cirka 75 procent av kvicksilverlamporna på 125 W främst mot högtrycksnatrium på 50 W. I områdena Östad, Backa och Kville har man dock kunnat byta till 30 W LED-belysning. Mätning av energiförbrukningen sker av lamporna i de samhällen som är ombyggda.

Nattsläckning har införts vardagar klockan 00-04, undantagen är centrumområden och gång- och cykelbanor. Nattsläckning finns i Hamburgsund, Fjällbacka, Grebbestad, Rabbalshede, Lur, Östad, Backa och Kville.

Energi- och klimatrådgivning

Allmänhet, småföretag och organisationer kan använda kommunernas energi- och klimatrådgivning som ger opartisk och lokalt anpassad information och rådgivning om energi- och klimatfrågor.

Under 2014 har 77 privatpersoner varit i kontakt med energi- och klimatrådgivningen. Ett projekt med inriktning på rådgivning till företag startades i samarbete med Energimyndigheten. Dessutom påbörjades ett utbildnings- och rådgivningsprojekt som heter Energi praktikan. Syftet är att kompetensutveckla energi- och klimatrådgivare inom lantbrukssektorn samt lättare nå ut till målgruppen.

Andra projekt under 2014 har bland annat varit Trafikantveckan där bilister fick testa körsimulator vid bilprovningen. Under mars månad i samband med Earth Hour, tävlade grannkommunerna mot varandra i "vem släcker mest?" Tanums kommun hamnade på en tredje plats.

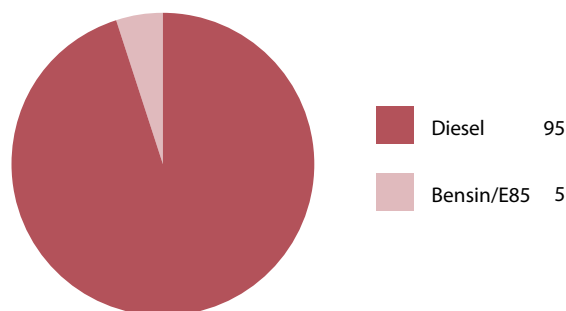
TRANSPORTER

Samordning och styrning av kommunens fordonspark ligger under gemensam bilenshet. Bilvård av de kommunala fordonen sköts av kommunens arbetsmarknadsenhet.

Under 2014 var antalet bilar 108, vilket var ett oförändrat antal jämfört med 2013. Antalet körda mil har ökat med cirka 4 000 mil till 200 000 mil. Bränsleförbrukningen har minskat med cirka 2 500 liter till 133 000 liter.

Det finns i kommunens fordonspark 37 bilar som släpper ut mindre än 95 gram koldioxid per kilometer. Andelen miljöbilar

Drivmedel kommunbilar, andel av totalförbrukning, procent

Tjänstemil per anställd	2014	2013	2012	2011	2010
Kommunbilar	171	168	161	158	160
Privatbilar	33	34	39	39	37
Summa	204	202	200	197	197

uppgick därmed cirka 35 procent. Under 2014 släppte sammanlagt kommunens bilar ut 354 ton koldioxid.

Antal tjänstemil per anställd var 204 mil under 2014, varav 171 mil var med kommunbilar och 33 mil med privatbilar.

Tjänsteresor med privatbil 2014 har minskat med cirka 2 100 mil jämfört med föregående år.

LIVSMEDEL

Det nationella målet är att uppnå 25 procent ekologiska livsmedel av det som produceras i offentliga storkök och restauranger. I Tanums kommun är målsättningen 50 procent ekologiska livsmedel år 2020. Andelen ekologiska/KRAV-livsmedel av alla livsmedelsinköp inom kommunens verksamheter 2014 var 37,0 procent. Det är en minskning med tre procentenheter jämfört med 2013. Andelen ekologiskt inom kostenheten var 41,0 procent.

Kostenheten levererar mat till skola, förskola, äldreomsorg och funktionshinderverksamheten.

Verksamheten arbetar aktivt med att öka

andelen ekologiska livsmedel för nå upp till målsättningen. Sedan år 2012 är alla kostenhetens kök KRAV-certifierade. Under nästa år kommer man att arbeta med att KRAV-certifiera kommunens kök till de nya regler som gäller från och med 2015.

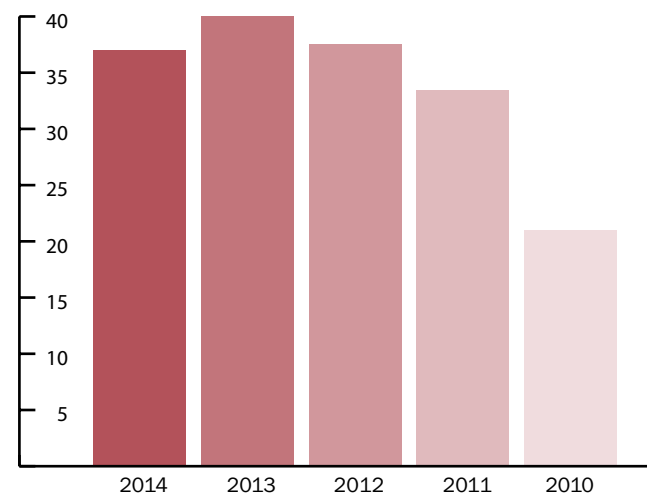
Kommunens kostpolicy handlar om att inspirera till sunda matvanor på ett lustfyllt sätt där smak, kvalitet och måltidsmiljö är viktiga komponenter. För att säkerställa att verksamheternas arbetssätt främjar policyn kommer en handlingsplan att tas fram.

RENHÅLLNING

Verksamheten ska arbeta för att minska avfallsmängden som behandlas via förbränning och deponi. Detta genom att stimulera till källsortering och kretsloppstänkande och öka utsorteringen av farligt avfall samt ha full kostnadstäckning för den del av verksamheten som regleras enligt miljöbalken.

Behandlingen via förbränning har minskat med cirka 700 ton jämfört med 2013. Mängden avfall som återvinns har ökat med cirka 900 ton. Förändringen består

Ekologiska livsmedel, kommunala verksamheter 2014–2010, procent

till största delen av ökad inkommande mängd trä som flisas till förbränning, och för hushållens återvinning har papper/well, plastförpackningar samt matavfall till biogasutvinning ökat. Mängden farligt avfall är oförändrad jämfört med 2013.

Andelen nyttiggörande/återvinning av den totala avfallsmängden som tas omhand är fortsatt mycket hög och uppgår under 2014 till 99,9 procent. Andel fastighetsägare som källsorterar matavfall till hemkompost eller insamling för utvinning av biogas har minskat något från 2013, och uppgår till knappt 68 procent.

De ställda kvalitetsgarantierna i verksamheten har uppfyllts under året till 100 procent. Alla hushåll och verksamheter erbjuds möjlighet att källsortera för kompostering. Återvinningsgårdar för tidningar och förpackningar ska finnas i varje samhälle. Det ska finnas sex stationer för miljöfarligt avfall. Öppettiderna på återvinningscentralerna ska organiseras så att det är öppet under dagtid alla vardagar samt minst en vardagskväll och en lördag i varje månad.

NATURVÅRD

Verksamheten ska bidra till att uppfylla de nationella miljömålen och övriga direktiv inom miljöområdet. De projekt som bedrivits under 2014 rör miljöbalkens område och har varit inventering av enskilda avlopp samt arbete med VA i bebyggelsegrupper.

Kalkning och vattenvård

Försurande nedfall har gjort att många av Sveriges sjöar och vattendrag behöver kalkas för att upprätthålla en godtagbar ekologisk status.

Tanums kommun har sedan 2002 samordningsansvaret för all kalkning inom Enningdalsälvens avrinningsområde. Under 2014 spreds 1 794 ton kalk i sjöar, vattendrag och vissa våtmarker inom området. 159 vattenprov har tagits för att följa upp kalkningseffekten.

MYNDIGHETSUTÖVNING

MILJÖBALKEN OCH LIVSMEDELSTILLSYN

Kommunen har myndighetsansvar för ett antal områden avseende tillståndsgivning och tillsyn. Inom miljöområdet ansvarar miljö- och byggnadsnämnden för miljötillsyn och livsmedelstillsyn.

Målsättning

Verksamheten inom miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling och på så sätt tillförsäkra levande och kommande generationer en hälsosam och god livsmiljö. Verksamheten ska i detta syfte arbeta mot de nationella miljömålen. Åtgärder som berör havet, vattendrag och den bebyggda miljön ska prioriteras.

Livsmedelstillsynen ska verka för att livsmedel är säkra för konsumenten och att märkning och presentation av livsmedel är korrekt.

För verksamheten finns kvalitetsgarantier för rådgivning vid otjänliga vattenprov samt garanti för påbörjad handläggning inom tre veckor vid ansökan om enskilt avlopp. Kvalitetsgarantin för livsmedel säger att inspektion av en anläggning, efter inlämnande av anmälan om registrering, i normalfallet ska göras inom fyra veckor. Kvalitetsgarantierna uppfylls. I vissa fall har handläggning vid ansökan om enskilt avlopp tagit längre tid.

Verksamhet

Under året har man arbetat med bland annat hälsoskyddstillsyn på skolor och förskolor, miljötillsyn på företag med drivmedelsförsäljning och miljötillsyn vid E6-bygget. Inventeringen av enskilda avlopp har fortsatt inom områdena Svenneby-Bottna och Hamburgsund-Heestrand.

Inventeringarna av enskilda avlopp ger konkreta resultat. Andelen godtagbara wc-avlopp har ökat inom flera av de områden som inventerats. Hogar har gått från 70 procent godtagbara WC-avlopp vid förra årsskiftet till 84 procent 2014, Skärbo från 49 till 66 procent och Joreälvens avrinningsområde från 31 till 54 procent.

Livsmedelskontroll har utförts som planerat, inklusive uppföljande besök där det har varit behov av det. Då det finns behov av uppföljning före nästa ordinarie inspektion ska detta i så stor utsträckning som möjligt göras inom fyra veckor från det datum som anges i inspektionsrapporten. Mest intensivt har arbetet varit under sommarsäsongen och i samband med öppnandet av Tanum Shoppingcenter.

Ärenden inom tillsyn	2014	2013	2012
Meddelande nr 1 till fastigheter som behöver åtgärda avlopp	253	284	157
Ansökningar/anmälningar enskilt avlopp	213	312	180
Anmälningar bergvärme	71	65	55
Remisser om bygglov och förhandsbesked	48	44	39
Renhållning, eget omhändertagande av slam	65	58	64
Livsmedelsobjekt	224	205	207
Inspektioner, livsmedel	225	150	178
Godkännande/registrering av anläggning	52	23	29

VÄLFÄRDSREDOVISNING

Välfärdsredovisningen bygger på Västra Götalandsregionens folkhälsopolitiska policy med sex utmaningar. Områdena är jämlika och jämställda livsvillkor, trygga och goda uppväxtvillkor, livslångt lärande, ökat arbetsdeltagande, åldrande med livskvalitet och goda levnadsvanor. Utmaningarna har tagits fram tillsammans med folkhälsoaktörer i regionen och de grundar sig på regionala och lokala förhållanden som påverkar människors livsvillkor. Policyn ligger också till grund för Folkhälsoplanen i Tanums kommun som finns på hemsidan www.tanum.se/folkhalsa. Där finns också välfärdsboksutet i sin helhet att läsa.

JÄMLIKA OCH JÄMSTÄLLDA LIVSVILLKOR

Inkomst

I ett tioårigt perspektiv har medelinkomsten i Tanum ökat från att ligga på en delad bottenplats i norra Bohuslän till en plats i mitten. Från 2003 till 2013 har Tanum en utveckling av medelinkomsten som är något lägre än för riket som helhet, men som motsvarar utvecklingen i länet.

I jämförelse med riket och länet har Tanum en jämnare fördelning av medelinkomst mellan kvinnor och män. Kvinnornas andel av männens medelinkomst uppgick 2013 till 78 procent i riket och i länet. I Tanum uppgick kvinnornas andel av männens medellön till 83 procent. Den jämnaste fördelningen av medelinkomst i de nordbohuslänska kommunerna fanns i Strömstad, 90 procent, följt av Tanum, 83 procent.

Medelinkomst (tkr) 2003 och 2013 (20-64 år)

Inkomstår	Riket	Länet	Tanum	Sotenäs	Strömstad	Munkedal	Lysekil
2003	223	220	199	216	202	199	215
2013	287	282	255	288	246	254	279

Källa: Statistiska centralbyrån

Valdeltagande

Valdeltagandet i Tanum vid riksdagsvalet 2014 motsvarade i princip riksgenomsnittet på 85,8 procent. Det genomsnittliga valdeltagandet i västra kretsen för Västra Götaland var något högre än för norra Bohuslän. Sotenäs hade högst valdeltagande i norra Bohuslän, 86,4 procent, följt av Tanum på 85,6. Valdeltagandet i Tanum har ökat med 3,3 procent sedan 2010.

Enligt en undersökning som genomförts av Sveriges Kom-

muner och Landsting (SKL) hade Tanum det högsta valdeltagandet i norra Bohuslän bland förstagångsväljarna i kommunfullmäktigevalet 2014, 74 procent.

Utbildningsnivå 25-44-åringar

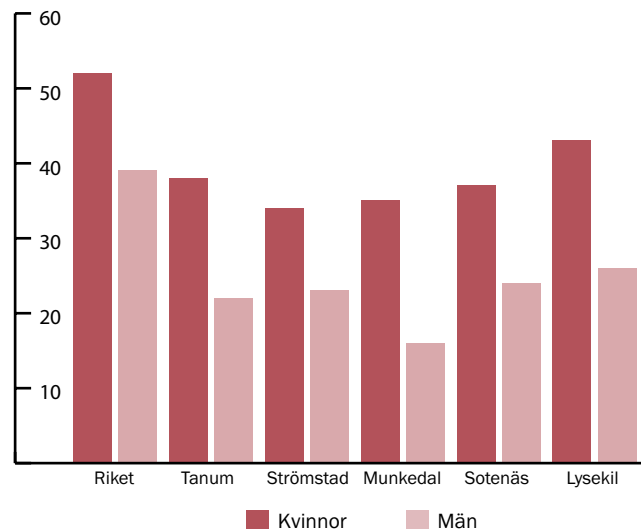
Som eftergymnasial utbildning räknas utbildning kortare eller längre än 3 år samt forskarutbildning. På riksnivå har 50 procent av kvinnorna och 40 procent av männen eftergymnasial utbildning.

I våra nordbohuslänska kommuner har mellan 33 procent, Strömstad, och 43 procent, Lysekil, av kvinnorna och mellan 16 procent, Munkedal, och 26 procent, Lysekil, av männen, eftergymnasial utbildning. Vi ligger långt under riksgenomsnittet, 10-20 procentenheter för kvinnor och 15-25 procentenheter för män. Skillnaden mellan könen är störst mellan åldersgrupperna 45-64 år respektive 64-74 år.

TRYGGA OCH GODA UPPVÄXTVILLKOR Ungdomars bruk av alkohol, tobak och narkotika

LUPP står för lokal uppföljning av ungdomspolitik. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF, tidigare Ungdomsstyrelsen, har 2014 genomfört

Eftergymnasial utbildning 25-44-åringar, procent

Källa: SCB utbildningsregistret www.scb.se

Årskurs 7-9, procent

	Aldrig	Någon gång per år	Någon gång i månaden	En gång i veckan	Flera gånger i veckan	Varje dag
Röka cigaretter	90	2	3	1	1	4
Snusa	95	0	2	0	1	2
Dricka folköl	87	6	4	1	0	1
Dricka alkohol	83	6	7	3	0	2

Källa: Barn- och utbildningsförvaltningen, Tanums kommun

LUPP-undersökning i Tanum på högstadiet samt på gymnasiet. Rapporten innefattar även svar från de ungdomar som går i gymnasiet i Uddevalla men bor i Tanums kommun. I välfärdsboks slutet redovisas vanor kring alkohol, tobak och narkotika. I tabellen under "dricka alkohol" ingår starköl, starkcider, alkoholisk vin och starksprit.

18 procent av eleverna på grundskolan och 66 procent av de på gymnasiet dricker alkohol. Tobaksanvändningen på gymnasiet har minskat märkbart jämfört med LUPP-resultaten i Tanum år 2011.

Simkunnighet i årskurs 6

För ett godkänt betyg i idrott och hälsa krävs att eleverna ska kunna simma 200 meter, varav 50 meter på rygg, samt kunna hantera nödsituationer vid vatten. År 2014 var 93,6 procent av eleverna godkända i idrott och hälsa. Fem procent av eleverna kunde inte simma tillräckligt bra för att bli godkända, vilket är en liten försämring mot 2013 då fyra procent av eleverna inte nådde målen i simning.

GODA LEVNADSVANOR

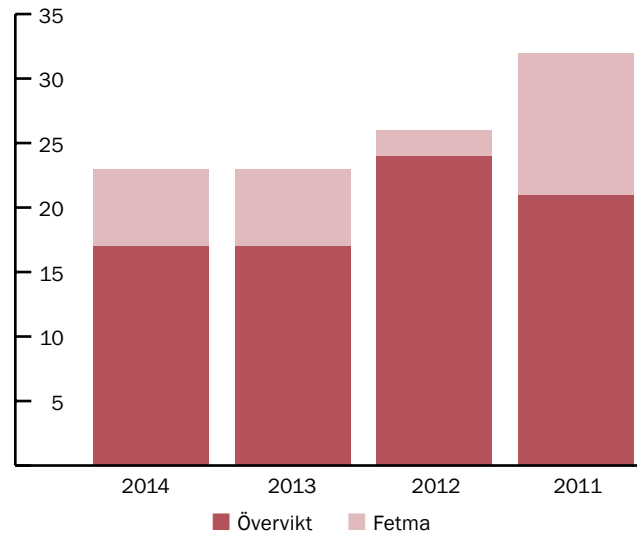
Övervikt hos barn och ungdomar

BMI (Body Mass Index) är det sätt som allmänt används för att räkna fram kroppsvikt i förhållande till längd och på så sätt kunna avgöra om man har övervikt eller undervikt.

Som övervikt för barn som är tio år räknas BMI över 19,86 för flickor och 19,84 för pojkar, och som fetma räknas över 24,11 för flickor och 24,00 för pojkar.

Övervikt och fetma är ett ökande problem i vårt land. Förekomst av övervikt och fetma är högre i glesbygd och landsbygd än i tätort. I välfärdsboks slutet redovisas övervikt och fetma i årskurs 4 sedan 2004. Den sammanlagda andelen överviktiga

Övervikt och fetma åk 4, procent

Källa: Skolhälsovården i Tanums kommun, Folkhälsoinstitutet www.fhi.se

och feta 10-åringar varierar under åren men ligger i allmänhet mellan 20 och 30 procent, vilket är högre än på riksnivå.

År 2014 var 23 procent av 10-åringarna överviktiga eller feta (19 procent övervikt, sex procent fetma). I båda grupperna fanns det fler feta och överviktiga pojkar. Hos pojkarna hade övervikten dessutom ökat. När de gick i årskurs 4 var 21 procent av pojkarna överviktiga eller feta, andelen ökade till 33 procent i årskurs 8. Flickorna hade en anmärkningsvärt hög procent överviktiga eller feta i årskurs 4, 43 procent. Andelen minskade till 26 procent i årskurs 8.

TILLGÄNGLIGHET

Tanums kommun har antagit en handikapplan som gäller 2009–2018. Samtliga förvaltningar och bolag har medverkat i kommunens övergripande arbete med tillgänglighet enligt handikapplanen.

Tillgängligheten har förbättrats genom riktad och förbättrad information på hemsidan. Förvaltningarna har också under året arbetat med ett underlag för att skapa ett kontaktcenter för att förbättra bemötande och service till kommunens invånare. Kundcentret stod klart i slutet av 2014.

Sedan hösten 2014 finns ett avtal med Inläsningstjänst som gör att alla elever får tillgång till inläst material. Detta gynnar framförallt de som har lässvårigheter men stärker inläring för alla genom fler studietekniker. Skolorna har uppdaterat sina planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Teknikupphandling rörande trygghetslarm har avslutats och plan för implementering har startat. Ombyggnad på äldreboende har gjorts för att öka tillgängligheten. Tanums Bostäder har arbetat med tydlig skyltning av allmänna utrymmen och en översyn av halkskydd av trappor och ramper utomhus.

Räddningstjänsten har varit aktiv i byggprocessen av Tedacthuset och fått till tre säkra platser för rullstolar på våning två i kontorslandskapet.

Kommunens tre handikappbad planeras få tillökning under kommande treårsperiod.

I tätorterna fortsätter man med det kontinuerliga arbetet att trygga och underlätta passager vid övergångsställen och välfrekventerade platser, främst vid planerade underhålls- och förändringsarbeten.

DRIFTREDOVISNING

Belopp i tkr	BUDGET FÖR PERIODEN			REDOVISNING			BUDGETAVVIKELSE		
	INTÅKTER	KOSTNADER	NETTO	INTÅKTER	KOSTNADER	NETTO	INTÅKTER	KOSTNADER	NETTO
Kommunstyrelsen	24 802	-70 003	-45 201	33 304	-78 802	-45 498	8 502	-8 799	-297
Tekniska nämnden	150 494	-177 260	-26 766	153 516	-177 870	-24 355	3 022	-610	2 411
Miljö- och byggnadsnämnden	16 156	-21 241	-5 085	18 268	-23 076	-4 808	2 112	-1 835	277
Barn- och utbildningsnämnden	34 375	-305 717	-271 342	38 195	-311 016	-272 821	3 820	-5 299	-1 479
Omsorgsnämnden	117 124	-373 205	-256 081	136 979	-392 726	-255 747	19 855	-19 521	334
Kommunrevisionen		-828	-828		-767	-767		61	61
Summa nämndsverksamhet	342 951	-948 254	-605 303	380 262	-984 258	-603 996	37 311	-36 004	1 307
Pensionskostnader		-34 400	-34 400		-42 066	-42 066		-7 666	-7 666
Semesterskultsförändring o timvik dec					-192	-192		-192	-192
Kompletteringspension	22 732		22 732	23 836		23 836	1 104		1 104
Personalomkostnader	5 000		5 000		5 947	5 947	-5 000	5 947	947
Kapitalkostnad	69 183		69 183	71 377		71 377	2 194		2 194
Tomtförsäljning	10 700		10 700	3 428	-693	2 734	-7 272	-693	-7 966
Avskrivningar		-45 365	-45 365		-45 636	-45 636		-271	-271
Ränta VA-kollektiv					-2 712	-2 712		-2 712	-2 712
Kommunstyrelsens förfogande		-454	-454					454	454
Övrigt	3 000	-750	2 250	4 766	-1 673	3 093	1 766	-923	843
Summa verksamhet	453 566	-1 029 223	-575 657	483 668	-1 071 283	-587 615	30 102	-42 060	-11 958
Skatteintäkter och generella statsbidrag	605 023		605 023	607 145		607 145	2 122		2 122
Finansnetto		-13 400	-13 400	1 375	-11 775	-10 400	1 375	1 625	3 000
Summa efter finansiering	1 058 589	-1 042 623	15 966	1 092 188	-1 083 058	9 130	33 599	-40 435	-6 836
Extraordinära poster									
Total	1 058 589	-1 042 623	15 966	1 092 188	-1 083 058	9 130	33 599	-40 435	-6 836

Kommunens resultat uppgår till 9,1 mkr vilket är ett budgetunderskott med 6,8 mkr. Nämnderna redovisar ett samlat överskott på 1,3 mkr. Kommunstyrelsen redovisar ett mindre budgetunderskott som ett led av planerade dispositioner av tidigare års överskott. Barn- och utbildningsnämnden redovisar budgetunderskott till följd av minskade volymer inom den egna gymnasieskolan. Övriga nämnder redovisar budgetöverskott. Pensionskostnaderna ger ett underskott på -7,7 mkr, detta är engångskostnader som främst beror på aktualisering av registerunderlaget till pensionsberäkningen. Tomtförsäljningen ger ett budgetunderskott på -8,0 mkr till följd av minskad efterfrågan. Räntenettet blev 2,1 mkr bättre än budgeterat beroende på lägre räntor och låneskuld än beräknat. Skatteintäkter och stats-

bidrag lämnar ett överskott på 3,0 mkr. Kommunen har uppvisat positiva resultat under hela 2000-talet och därmed även klarat balanskravet. Resultatet är dock inte tillräckligt för att uppnå det ekonomiska mål som kommunfullmäktige fastställt. De främsta orsakerna till detta är pensionskostnader av engångskaraktär samt att intäkterna från tomtförsäljningar blivit lägre än budgeterat.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott på 0,3 mkr. Näringslivsverksamhet, räddningstjänst och kommungemensam verksamhet redovisar överskott medan övriga verksamheter redovisar mindre underskott mot budget. Kommunstyrelsen har beslutat

att disponera 4,7 mkr ur sitt balanserade resultat främst för att finansiera utbyggnad av bredband och det fortsatta arbetet med översiktsplanering. De medel som disponerats ur överskottet har inte använts i budgeterad omfattning.

Nämndens preliminära balanserade resultat den 31 december 2014 uppgår till 5,6 mkr.

TEKNISKA NÄMNDEN

Tekniska nämndens skattefinansierade verksamheter redovisar ett resultat som är bättre än budget med ett överskott på 2,6 mkr. Överskottet beror främst på lägre kostnader än budgeterat på energi, en kombination av nytt avtal med lägre priser och lägre förbrukning, samt lägre kostnader på underhåll inom

lokaler då ändrad avskrivningsmetod gör att större underhålls-åtgärder klassas som investering och belastar investeringsbudget. Inom gata och trafik har parkeringsköp gett större intäkter än budgeterat medan kostnaderna har ökat främst på grund av översyn av skyltbeståndet i kommunen. VA-verksamheten redovisar ett underskott med 0,2 mkr. Underskottet beror främst på oplanerade underhållsåtgärder som fått vidtas vid ett avloppsreningsverk. Nämndens preliminära balanserade resultat den 31 december 2014 uppgår till 8,3 mkr.

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Förvaltningen som helhet redovisar ett överskott mot tilldelad ram med 0,3 mkr. Nämnden budgeterade ett underskott på 1,5 mkr för att ianspråka en del av tidigare års överskott. Intäkter och kostnader är högre än budget. Bygglövsverksamheten genererade högre intäkter beroende på fortsatt hög ärendeströmning. Utökad bemanning samt att kalkningen utförts i större omfattning är anledningarna till kostnadsavvikelserna. Nämndens preliminära balanserade resultat den 31 december 2014 uppgår till 2,2 mkr.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

För 2014 gör barn- och utbildningsnämnden ett negativt resultat mot budget med 1,5 mkr. Fortsatt stora underskott redovisas för gymnasieskolan. Även delar av förskoleverksamheten samt arbetsmarknadsenheten redovisar kraftigt negativa resultat. För verksamhetsåret 2013 redovisades på nämndsnivå ett stort underskott, vilket resulterade i överförda balanserade underskott till flera verksamheter. Förutom finansiering av ingående underskott har särskilt fokus satts på de verksamheter som har strukturella underskott. Nämndens kostnader har ökat med 3,3 mkr (1,1 procent). En relativt låg kostnadsökning som bland annat orsakas av fortsatt minskning av elevantalet inom gymnasiet vilket ger lägre kostnader för köp av utbildningsplatser utanför kommunen. Barn- och utbildningsnämnden kommer att kunna hantera stora delar av underskottet genom att tillämpa de ekonomiska styrprinciperna. Nämndens preliminära balanserade resultat den 31 december 2014 uppgår till -1,9 mkr.

OMSORGSNÄMNDEN

Omsorgsnämndens intäkter har ökat med 13,7 procent, 16,5 mkr. Kostnaderna har ökat med 6,7 procent, 24,7 mkr jämfört med år 2013. Kostnads- och intäktsutvecklingen förklaras av flera större strukturella eller volymrelaterade förändringar inom bland annat hemtjänst, individ- och familjeomsorg samt flyktingverksamheten.

Omsorgsnämnden visar ett överskott med 0,3 mkr för 2014. Resultatet består av både under- och överskott inom de olika verksamheterna. Den största delen av underskottet för äldreomsorgen finns inom hemtjänst med totalt 3,6 mkr och förklaras främst av att personalplaneringen inte varit tillräckligt flexibel och inte har optimerats utifrån uppdragen. Individ- och familjeomsorg redovisar ett underskott med totalt 4,6 mkr. De mest framträdande delarna i underskottet är försörjningsstöd med cirka 1,9 mkr samt placeringskostnader för barn och vuxna med 1,9 mkr.

Hälso- och sjukvård har totalt ett överskott på 1,0 mkr, vilket bland annat beror på hjälpmedelsavtalet med Västra Götalandsregionen, som inte kommer finnas kvar under 2015. Flyktingverksamheten uppvisar ett överskott på 4,1 mkr där den största delen, 3,0 mkr, härrör sig till utökningen inom mottagande av ensamkommande barn. Även mottagandet inom den traditionella flyktingmottagningen för vuxna och barnfamiljer ökade kraftigt och genererade genom ökade intäkter ett överskott med 1,1 mkr. Funktionshinderverksamheten uppvisar totalt sett ett överskott med cirka 0,7 mkr, dels ett underskott för köp av plats inom psykiatri med 1,3 mkr och dels ett överskott inom verkställighet med 1,4 mkr. Gemensamma verksamheter inom biståndsenheten visar överskott med cirka 0,6 mkr.

Omsorgsnämnden har under året beslutat om ett flertal sparåtgärder som har genomförts för att begränsa befarat underskott. Några av dessa åtgärder är restriktivitet gällande inköp och utbildning, minskning av boendeplatser särskilt boende inom äldreomsorg genom beslut att avveckla Parkhuset samt översyn av hemtjänstverksamheten. Efter justering för återbetalning med 0,3 mkr av ej förbrukad kompletteringsbudget för LSS boende barn och unga uppgår nämndens preliminära balanserade resultat den 31 december 2013 till -1,0 mkr.

REVISION

Kommunrevisionen redovisar ett överskott mot budget med 0,1 mkr. Under året har kommunrevisionen genomfört löpande granskningar av räkenskaper och verksamhet. Granskning har vidare skett av delårsrapporter och årsredovisning utifrån god redovisningssed och bestämmelserna om god ekonomisk hushållning. Den granskning som skett inom ramen för intern kontroll har inriktats på inköp och upphandling, hantering av bygglovsärenden, tillsynsarbete enligt plan- och bygglagen. Inom omsorgsverksamhet har verksamhetsstyrning samt systematiskt kvalitetsarbete granskats. Revisorerna har genom uppföljningsmöten och på annat sätt granskat nämndernas verksamhet. Kommunrevisionens balanserade resultat uppgår till 1,1 mkr.

FRAMTID

Resultatet i 2014 års budget uppgår till 12,0 mkr exklusive reavinster. Resultatet är något bättre än 2013 och tillräckligt för att uppfylla det ekonomiska målet på två procent av skatteintäkter och statsbidrag och uppfyller bestämmelserna för god ekonomisk hushållning.

Inför 2014 beslutade riksdagen om nytt utjämningsystem för kommuner, där Tanums avgift till kostnadsutjämningsssystemet minskade med cirka 20 mkr. Löpande uppdateringar av de faktorer som ligger bakom utjämningsstrukturen, främst befolkningsstruktur, gör att avgiften under 2015 ökar med cirka 8 mkr.

I budgeten för 2015 finns investeringar upptagna med 90,7 mkr. Totalt för perioden 2015-2017 uppgår investeringsvolymen till cirka 401,3 mkr varav 207,9 mkr avser VA-verksamhet. Utöver de investeringar som finns upptagna i den ekonomiska planen för 2015-2017 beräknas investeringar ske med 50 mkr avseende tidigare beslutade ej förbrukade investeringsmedel.

För att finansiera de investeringar som finns upptagna i den ekonomiska planen för 2015-2017 behövs en upplåning med cirka 180 mkr. Av VA-investeringarna finansieras cirka 12 mkr per år genom anslutningsavgifter.

På sikt är det viktigt att kunna internfinansiera investeringsverksamheten för att inte ökade räntekostnader ska ta en för stor del av det tillgängliga verksamhetsutrymmet i anspråk. En hög upplåning innebär också en exponering vid framtida räntehöjningar.

SAMMANSTÄLLNINGAR VERKSAMHETSOMRÅDEN

Belopp i tkr

KOMMUNSTYRELSEN

	KOMMUNSTYRELSEN			KOMMUNLEDNING			SERVICE			KOLLEKTIVTRAFIK		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
Intäkter	33 304	26 774	25 666	4 684	4 066	3 425	11 546	11 464	10 487	39	-	-
Kostnader	-78 802	-65 954	-63 000	-24 194	-21 674	-19 834	-16 715	-15 651	-13 766	-85	-	-
Resultat	-45 498	-39 180	-37 334	-19 510	-17 608	-16 409	-5 169	-4 187	-3 279	-46	-	-
Kommunbidrag	45 201	40 999	39 583	19 408	16 984	16 090	5 032	4 634	3 737	46	-	-
Förändring eget kapital	-297	1 819	2 249	-102	-624	-319	-137	447	458	0	-	-
Justering	1 200											
Balanserat resultat	5 609	4 706	2 887									

TEKNISKA NÄMNDEN

	TEKNISKA NÄMNDEN			ADMINISTRATION			ENERGI			STAD		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
Intäkter	153 516	148 565	149 144	4 700	6 064	5 296	698	606	393	9 162	9 081	8 282
Kostnader	-112 725	-110 265	-111 758	-5 541	-5 969	-5 742	-698	-606	-393	-9 162	-9 081	-8 282
Kapitalkostnader	-65 146	-59 869	-59 697	0	-47	-61				0		
Resultat	-24 355	-21 569	-22 312	-841	48	-507	0	0	0	0	0	0
Kommunbidrag	26 766	24 171	22 868	1392	700	700	-	-	-	-	-	-
Förändring eget kapital	2 411	2 602	467	551	748	193	0	0	0	0	0	0
Avsatt/upplöst VA fond	0	-316	-6 702									
Justering												
Balanserat resultat	8 313*	5 902	3 616									
- varav VA resultatfond	-428	-260	316									

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

	MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN			ADMINISTRATION			FYSISK PLANERING			BYGGLOV		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
Intäkter	18 268	14 542	14 423	1 646	443	395	2 522	2 053	2 708	6 510	5 687	4 838
Kostnader	-23 076	-18 765	-18 262	-2 945	-1 196	-891	-3 674	-3 184	-3 299	-5 886	-6 181	-5 605
Resultat	-4 808	-4 223	-3 839	-1 299	-753	-495	-1 152	-1 131	-591	624	-494	-766
Kommunbidrag	5 085	3 716	3 474	1 218	449	420	740	509	476	937	789	737
Förändring eget kapital	277	-507	-365	-81	-304	-75	-412	-622	-115	1 561	295	-29
Justering												
Balanserat resultat	2 146	1 869	2 376									

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

	BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN			ADMINISTRATION			BARNOMSORG			GRUNDSKOLA		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
Intäkter	38 195	35 103	36 197	124	-165	192	12 489	11 523	11 433	4 076	2 794	3 098
Kostnader	-311 016	-307 045	-295 906	-6 298	-5 664	-6 469	-84 043	-83 357	-78 477	-111 595	-111 978	-108 779
Resultat	-272 821	-271 942	-259 709	-6 174	-5 829	-6 277	-71 554	-71 834	-67 044	-107 519	-109 183	-105 681
Kommunbidrag	271 342	265 123	259 048	6 941	6 514	6 561	70 474	71 970	69 535	110 116	105 844	102 434
Förändring eget kapital	-1 479	-6 819	-661	767	685	284	-1 080	136	2 491	2 597	-3 339	-3 247
Justering			-221									
Balanserat resultat	-1928*	-449	6 370									

	KULTUR			FRITIDSVERKSAMHETEN		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012
Intäkter	268	496	599	486	354	193
Kostnader	-3 315	-2 955	-3 225	-9 500	-7 204	-5 888
Resultat	-3 047	-2 459	-2 626	-9 014	-6 850	-5 695
Kommunbidrag	2 646	2 557	2 493	9 122	6 854	5 772
Förändring eget kapital	-401	98	-133	108	4	77

OMSORGSNÄMNDEN

	OMSORGSNÄMNDEN			ADMINISTRATION, NÄMND OCH MAS			INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG			FUNKTIONSHINDER		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
Intäkter	136 979	120 487	111 366	1 525	1 576	1 336	2 167	1 738	1 009	20 115	17 849	17 508
Kostnader	-391 754	-368 290	-347 976	-10 346	-9 460	-8 554	-33 944	-30 439	-29 242	-70 422	-63 895	-60 156
Resultat	-255 748	-247 803	-236 610	-8 821	-7 884	-7 218	-31 777	-28 701	-28 233	-50 307	-46 046	-42 648
Kommunbidrag	256 081	245 262	236 845	10 639	10 226	8 607	27 206	26 836	25 282	50 962	46 860	44 763
Förändring eget kapital	333	-2 541	235	1 818	2 342	1 389	-4 571	-1 865	-2 951	655	814	2 115
Justering	-298											
Balanserat resultat	-960*	-995	1 546									

*Beslut om eventuella justeringar och fastställande av balanserade resultat tas av kommunfullmäktige den 11 maj.

SAMMANSTÄLLNINGAR VERKSAMHETSOMRÅDEN

NÄRINGSLIV			CIVILA FÖRSVARET			KOMMUNGEMENSAM VERKSAMHET			RÄDDNINGSTJÄNST			TURISM			HAMN		
2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
258	-	-	150	150	150	6 398	6 889	7 365	7 185	1 333	1 371	728	717	699	2 316	2 155	2 169
-1 815	-1 430	-1 408	-219	-262	-150	-12 653	-9 965	-11 370	-19 371	-13 515	-12 918	-1 285	-1 105	-1 055	-2 465	-2 352	-2 499
-1 557	-1 430	-1 408	-69	-112	0	-6 255	-3 076	-4 005	-12 186	-12 182	-11 547	-557	-388	-356	-149	-197	-330
1 600	1 600	1 536	-	-	-	6 387	5 325	5 869	12 353	12 098	11 806	350	300	330	25	58	215
43	170	128	-69	-112	0	132	2 249	1 864	167	-84	259	-207	-88	-26	-124	-139	-115

MARKFÖRVALTNING			GATOR OCH TRAFIK			FASTIGHETSFÖRVALTNING			VATTEN OCH AVLOPP			KART OCH MÅT		
2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
2 629	2 752	3 333	911	1 053	751	79 353	79 732	83 628	54 688	48 730	46 451	1 258	547	505
-2 461	-2 563	-2 875	-6 401	-5 265	-4 881	-59 868	-61 225	-64 408	-27 341	-24 465	-24 252	-1 180	-922	-416
-1 636	-1 456	-1 502	-5 140	-4 715	-5 454	-30 764	-29 117	-30 481	-27 515	-24 525	-22 199	-46	-9	-
-1 468	-1 267	-1 045	-10 630	-8 927	-9 584	-11 279	-10 610	-11 261	-168	-260	0	32	-384	89
1 650	1 305	1 109	10 775	9 480	9 900	12 925	12 494	11 155	-	-	-	24	23	4
182	38	64	145	553	316	1 646	1 884	-106	-168	-260	0	56	-361	93

-428 0 -260 0 316 316

MILJÖVERKSAMHET		
2014	2013	2012
7 590	6 359	6 482
-10 571	-8 204	-8 562
-2 981	-1 845	-2 080
2 190	1 969	1 841
-791	124	-239

SÄRSKOLA			ARBETSMARKNADSENHET			GYMNASIESKOLA			VUXENUTBILDNING			MUSIKSKOLA			BIBLIOTEK		
2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
2 092	2 229	1 981	10 680	10 127	8 058	4 586	4 189	5 312	2 138	2 139	3 977	473	397	357	785	1 020	998
-12 278	-11 885	-10 097	-15 713	-15 265	-11 754	-49 107	-51 163	-54 889	-9 317	-7 849	-7 274	-3 079	-3 085	-2 432	-6 772	-6 640	-6 622
-10 186	-9 656	-8 116	-5 033	-5 138	-3 696	-44 521	-46 974	-49 577	-7 180	-5 710	-3 297	-2 606	-2 688	-2 075	-5 987	-5 620	-5 624
10 584	9 112	8 842	4 510	3 954	3 875	41 555	44 464	47 119	5 919	5 719	4 601	2 403	2 381	2 356	5 773	5 753	5 799
398	-544	726	-523	-1 184	179	-2 966	-2 510	-2 458	-1 261	9	1 304	-203	-307	281	-214	133	175

ÄLDREOMSORG			KOSTENHETEN			FLYKTINGVERKSAMHETEN		
2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
64 156	63 960	61 016	24 189	22 825	21 184	24 828	12 540	9 313
-232 859	-230 814	-220 951	-24 416	-22 582	-21 498	-20 741	-11 102	-7 574
-168 703	-166 854	-159 935	-227	243	-314	4 087	1 438	1 739
167 274	161 340	158 199	-	-	-7	0	0	0
-1 429	-5 514	-1 736	-227	243	-321	4 087	1 438	1 739

REVISION

	2014	2013	2012
Intäkter	-	-	-
Kostnader	-767	-538	-371
Resultat	-767	-538	-371
Kommunbidrag	828	669	661
Förändring eget kapital	61	131	290
Justering			
Balanserat resultat	1 092*	1 031	900

TIOÅRSÖVERSIKT

I tioårsöversikten redovisas kommunens ekonomiska ställning och utveckling över en tioårsperiod. Siffermaterialet är justerat utifrån förändringar i organisation och redovisningsprinciper för att underlätta jämförelser. Materialet presenteras dels i form av resultat- och balansräkningar och dels i form av några viktiga nyckeltal.

Kommunen har redovisat positiva resultat och klarat balanskravet varje år den senaste tioårsperioden. Däremot lever kommunen inte upp till det finansiella målet 2014, ett resultat på två procent av skatteintäkter och statsbidrag. Sedan 2005 har resultaten legat på en sådan nivå att kommunen uppfyllt målen för god ekonomisk hushållning. Resultaten förklaras framförallt av kraftigt ökade skatteintäkter och statsbidrag samt sänkta räntekostnader. Intäktsökningarna de senaste åren har skapat utrymme för förhållandevis stora kostnadsökningar. Skatteintäkterna ökar vilket förklaras av ett förändrat system för kostnadsutjämning som trädde i kraft 2014, vilket innebar att Tanums avgift till kostnadsutjämningsystemet minskade med cirka 20 mkr.

I balansräkningen framgår att anläggningstillgångarna ökat med cirka 318 mkr under perioden 2005-2014 medan det egna kapitalet ökat med 132 mkr under samma period. Detta innebär att kommunen har fått öka sin länefinansiering det senaste året.

Investeringsvolymen uppgår under perioden till 865 mkr. Den ekonomiska ställningen har förstärkts under perioden varvid soliditeten ökat. Stora investeringar de senaste två åren försämrar dock soliditeten med 4,6 procentenheter jämfört med 2010. Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden har dock ökat från 7,3 procent till 10,1 procent under hela tioårsperioden. De goda resultaten har gjort att låneskulden kunnat amorteras med nära 45 mkr fram till och med 2007. Den ökade investeringsvolymen sedan 2008 innebär att trenden med minskade lån bryts och kommunens samlade lån ökar med 214 mkr de senaste fyra åren till totalt 456 mkr. Detta är den högsta lånevolymen under tioårsperioden. Investeringar i ett nytt reningsverk är den främsta förklaringen till den ökade lånevolymen.

I nyckeltalssammanställningen framgår att utdebiteringen sänkts med 43 öre, från 21,99 till 21,56 kronor och invånarantalet ökar med 94 personer till 12 346 jämfört med för tio år sedan.

Belopp i tkr	2014	2013	2012
RESULTATRÄKNING			
Verksamhetens intäkter	218 938	192 794	207 746
Verksamhetens kostnader	-760 970	-708 461	- 678 686
Avskrivningar	-45 580	-43 152	- 40 620
Verksamhetsresultat	-587 612	-558 819	- 511 560
Skatteintäkter och generella statsbidrag	607 145	578 918	558 066
Finansnetto	-10 402	-11 057	- 8 997
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	9 131	9 041	37 510
Årets resultat	9 131	9 041	37 510
BALANSRÄKNING			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	856 637	821 504	808 276
Fordringar	91 163	93 746	79 443
Förråd	6 774	231	745
Likviditet	22 948	39 159	35 885
Summa omsättningstillgångar	120 885	133 136	116 073
Summa tillgångar	977 522	954 640	924 350
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	360 662	350 030	311 958
varav Resultatutjämningsreserv (RUR)	15 000	15 000	-
Justering	-9 403	1 590	562
Årets resultat	9 131	9 041	37 510
Summa eget kapital	360 389	360 662	350 030
Avsättningar	33 309	32 193	36 106
SKULDER			
Långfristiga skulder	455 679	445 783	430 955
Kortfristiga skulder	128 144	116 002	107 259
Summa skulder	583 823	561 785	538 213
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	977 522	954 640	924 350
NYCKELTAL:			
Verksamhetsresultat/skatteintäkter	96,8%	96,4%	91,7%
Soliditet	36,9%	37,8%	37,9%
Soliditet inkl pensionsförpliktelser	10,1%	9,8%	10,5%
Bruttoinvesteringar, tkr	97 941	55 454	94 407
Antal invånare	12 346	12 303	12 270
Utdebitering, kr	21,56	21,56	21,56

TIOÅRSÖVERSIKT

	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
RESULTATRÄKNING							
Verksamhetens intäkter	164 983	176 868	169 751	155 921	148 914	162 619	157 822
Verksamhetens kostnader	- 676 135	- 668 415	- 640 443	- 624 316	- 593 711	- 579 358	- 550 657
Avskrivningar	- 34 065	- 32 493	- 31 114	- 29 666	- 29 569	- 31 006	- 31 260
Verksamhetsresultat	- 545 217	- 524 040	- 501 806	- 498 061	- 474 366	- 447 745	- 424 095
Skatteintäkter och generella statsbidrag	559 294	543 859	522 760	516 216	498 165	477 973	460 445
Finansnetto	- 4 076	- 3 400	- 4 702	- 6 025	- 6 980	- 7 844	- 12 546
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	10 001	16 418	16 252	12 130	16 819	22 384	23 804
Årets resultat	10 001	16 418	16 252	12 130	16 819	22 384	23 804
BALANSRÄKNING							
TILLGÅNGAR							
Anläggningstillgångar	760 251	627 732	597 140	574 922	538 023	539 976	538 295
Fordringar	65 853	72 728	55 055	34 818	30 148	30 545	27 104
Förråd	282	628	704	639	693	872	937
Likviditet	26	11 478	38 919	35 192	26 464	34 325	19 436
Summa omsättningstillgångar	66 162	84 833	94 678	70 649	57 306	65 742	47 477
Summa tillgångar	826 413	712 566	691 818	645 571	595 328	605 718	585 772
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
Eget kapital	301 951	296 043	279 775	267 627	250 797	228 405	204 590
varav Resultatutjämningsreserv (RUR)	-	-	-	-	-	-	-
Justering	7	- 10 511	15	17	11	8	10
Årets resultat	10 001	16 418	16 253	12 130	16 819	22 384	23 804
Summa eget kapital	311 958	301 951	296 043	279 775	267 627	250 797	228 404
Avsättningar	38 588	38 805	39 253	37 448	35 709	30 928	28 981
SKULDER							
Långfristiga skulder	356 007	241 118	226 854	215 443	185 524	225 881	230 178
Kortfristiga skulder	119 859	130 692	129 667	112 905	106 468	98 112	98 208
Summa skulder	475 866	371 810	356 521	328 348	291 993	323 993	328 386
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	826 412	712 566	691 818	645 571	595 328	605 718	585 772
NYCKELTAL:							
Verksamhetsresultat/skatteintäkter	97,5%	96,4%	96,0%	96,5%	95,2%	93,7%	92,1%
Soliditet	37,7%	42,4%	42,8%	43,3%	45,0%	41,4%	39,0%
Soliditet inkl pensionsförpliktelser	6,9%	9,8%	7,5%	6,5%	5,2%	8,2%	7,3%
Bruttoinvesteringar, tkr	170 216	61 978	62 978	68 463	33 813	36 279	28 222
Antal invånare	12 320	12 370	12 253	12 271	12 246	12 253	12 252
Utdebitering, kr	21,99	21,99	21,99	21,99	21,99	21,99	21,99

PRESENTATION AV KOMMUNSTYRELSEN

*Kommunstyrelsens
sammansättning
avser mandatperioden
1 januari 2015 – 31 december 2018.*

**Lennart
Larson (m)**

Byggkonsult, född 1954, Bullaren, ledamot i kommunstyrelsen sedan 1999. Tidigare ledamot i kommunstyrelsen 1992-1994.

**Karl-Erik
Hansson (c)**

Lantbrukare, född 1952, Lur, ledamot i kommunstyrelsen sedan 1999. Även ledamot i miljö- och byggnadsnämnden. Tidigare ordförande i miljö- och byggnadsnämnden.

**Liselotte
Broberg (m)**

Säljare, född 1966, Grebbestad, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2011, ordförande i kommunstyrelsen från och med 2015.

**Paul
Carlsson (fp)**

Lärare, född 1956, Tanumshede, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2011. Även ordförande i barn- och utbildningsnämnden sedan 2013.

**Magnus
Roessner (s)**

Elektriker, född 1977, Tanumshede, ledamot i kommunstyrelsen från och med 2015. Även ledamot i barn- och utbildningsnämnden.

**Roger
Wallentin (c)**

Jordbrukare, född 1960, Bullaren, ledamot i kommunstyrelsen från och med 2011. Även ordförande i omsorgsnämnden sedan 2007.

**Benny
Svensson (fp)**

Kyrkvaktmästare, född 1957, Grebbestad, ledamot i kommunstyrelsen från och med 2015. Även ledamot i tekniska nämnden.

**Ingrid
Almqvist (s)**

Habiliteringspersonal, född 1957, Fjällbacka, ledamot i kommunstyrelsen från och med 2015.

**Louise
Thunström (s)**

Arbetsmarknadsamordnare, född 1973, Havstensund, ledamot i kommunstyrelsen från och med 2014. Även ledamot i omsorgsnämnden.

**Clas-Åke
Sörkvist (c)**

Polis, född 1947, Hamburgsund, ledamot i kommunstyrelsen sedan 1990. Tidigare ordförande i kommunstyrelsen.

**Siv
Bergström (mp)**

Lärare, född 1948, Grebbestad, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2005 samt under perioden 2001-2002.

BESLUT

Kommunstyrelsen överlämnar genom bokslut och sammanställd årsredovisning sin redovisning för 2014 till kommunfullmäktige.

Med anledning av årsredovisningen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- att nämndernas balanserade överskott överförs i ny räkning år 2015,
- att fastställa resultaträkning, balansräkning och förvaltningsberättelse för år 2014.

Liselotte Broberg
Kommunstyrelsens ordförande

Karl-Erik Hansson
Ledamot i kommunstyrelsen

Paul Carlsson
Ledamot i kommunstyrelsen

Louise Thunström
Ledamot i kommunstyrelsen

Benny Svensson
Ledamot i kommunstyrelsen

Siv Bergström
Ledamot i kommunstyrelsen

Ingrid Almqvist
Ledamot i kommunstyrelsen

Lennart Larson
Ledamot i kommunstyrelsen

Magnus Roessner
Ledamot i kommunstyrelsen

Clas-Åke Sörkvist
Ledamot i kommunstyrelsen

Roger Wallentin
Ledamot i kommunstyrelsen

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2014

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och förfogelser som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och årsredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och

förfogelser som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Tanums kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner årsredovisning för 2014.

Bilaga: Redogörelse för revisionen år 2014

Tanumshede den 22 april 2014

Berit Carlsson
Ordförande

Per Fyrvik
Vice ordförande

Bertil Engdahl

Jan Kronlund

Johan Ulriksson

KOMMUNENS ORGANISATION

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige är den högsta beslutande instansen i Tanums kommun. I fullmäktige finns 41 ledamöter och 25 ersättare som väljs direkt av väljarna i allmänna val vart fjärde år. Fullmäktige leds av ett presidium som består av ordförande Rune Hermansson (c), 1:e vice ordförande Claes G Hansson (m) och 2:e vice ordförande Ronny Larsson (s).

Mandat i kommunfullmäktige

(1 november 2014 – 31 oktober 2018)

Moderaterna	9
Centerpartiet	9
Folkpartiet	5
Kristdemokraterna	1
Socialdemokraterna	9
Miljöpartiet de gröna	3
Vänsterpartiet	2
Sverigedemokraterna	3

POLITISK MAJORITET

Centerpartiet, folkpartiet, moderaterna och kristdemokraterna samarbetar och utgör den styrande majoriteten. Dessa partier har tillsammans 24 av kommunfullmäktiges 41 mandat.

Majoriteten innehar samtliga ordförandeposter i fullmäktige, nämnder och styrelser. Moderaterna innehar posten som kommunstyrelsens ordförande/kommunalråd.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har till uppgift att leda och samordna planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet.

KOMMUNALA NÄMNDER

Kommunens nämndsorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilket ansvarsområde varje nämnd har. Nämnderna ska

följa de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige.

KONCERNEN TANUMS KOMMUN

Förutom kommunen omfattar "koncernen" följande bolag:

TANUMS BOSTÄDER AB

Tanums Bostäder AB bildades 1995 då merparten av de fastigheter som ägdes av Stiftelsen Tanums Bostäder överfördes till Tanums Bostäder AB. Bolaget som är helägt av Tanums kommun ska äga, förvalta och hyra ut bostäder och fastigheter i Tanums kommun. Tanums Bostäder har totalt 630 lägenheter i Tanumshede, Fjällbacka, Grebbestad och Östad.

TANUMS HAMNAR AB

Bolaget, som är helägt av Tanums kommun, bildades 2006 för att från och med 2007 sköta kommunens hamn- och turismfrågor. Bolaget har tecknat ett förvaltningsavtal med Tanums kommun i vilket verksamhetsuppdraget preciseras.

Från och med 2011 är Tanums Hamnar AB ett renodlat hamnbolag då turismfrågorna överförts till Tanum Turist ekonomiska förening.

RAMBO AB

Regional avfallsanläggning i Mellersta Bohuslän AB (RAMBO) är ett kommunalt avfallsbolag som ägs gemensamt av Lysekils, Sotenäs, Tanums och Munkedals kommuner. Bolaget bildades 1981. Tanums kommun gick in som ägare 2002. Tanums ägarandel uppgår till 20 procent.

RAMBO AB har uppdrag att skapa en långsiktig hållbar och miljöriktig avfallshantering. Målsättningen är att minimera och begränsa mängden avfall samt återvinna och återanvända avfall från företag och invånare i RAMBO-regionen så långt det är möjligt.

TANUMS BOSTÄDER AB

Belopp i tkr	2014	2013	2012
RESULTATRÄKNING			
Intäkter	43 710	41 689	41 082
Realisationsvinster	6 082		
Kostnader	-28 190	-28 125	-28 094
Av- och nedskrivningar	-10 875	-5 609	-5 449
Rörelseresultat	10 727	8 509	7 539
Finansiella poster	-8 503	-7 366	-7 089
Resultat före skatt och dispositioner	2 224	589	450
Bokslutsdispositioner		-149	-100
Skatt	-1 584	-99	-83
Resultat	600	341	267
Låneskuld	275 000	235 000	200 000
Investeringar	67 257	51 710	24 004
Soliditet, procent	10,1	11,0	13,0

Tanums Bostäder AB är ett av Tanums kommun helägt bostadsbolag. Bolagets uppdrag är att tillhandahålla bra bostäder för helårsboende i attraktiva lägen och till rimliga priser för alla grupper av invånare i Tanum.

Bolaget har 630 lägenheter. Byggnation av 26 nya lägenheter i Fjällbacka färdigställdes under 2014. I Tanumshede har tio nya lägenheter byggts under året.

Ombyggnation och renovering av 60 lägenheter i Tanumshede påbörjades under våren 2014. Ombyggnationen ska vara klar under våren 2016.

Efterfrågan på bostäder är fortsatt stor. Nära samtliga lägenheter har varit uthyrda under hela året.

ÖVERSKOTT FÖR TRETTONDE ÅRET I FÖLJD

Årets resultat uppgår till cirka 600 tkr efter skatt och bokslutsdispositioner. Resultatet förklaras främst av fortsatt god uthyrning samt sänkta drifts-, underhålls- och administrationskostnader. Däremot har bolagets kostnader för räntor och avskrivningar ökat till följd av ny- och ombyggnation av lägenheter. 2014 års resultat påverkas av engångsposter i form av realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar, med cirka 6 100 tkr och nedskrivningar av fastigheter med cirka 5 000 tkr. Årets resultat är något bättre än resultatet för föregående år.

Det är trettonde året i följd som Tanums Bostäder AB redovisar vinst. Under perioden 2002-2014 uppgår den samlade vinsten till cirka 18 500 tkr.

INVESTERINGAR

Årets investeringar uppgår till 67 000 tkr varav 47 000 tkr avser om- och nybyggnation av bostäder. För att finansiera investeringsverksamheten har nyupplåning skett med 40 000 tkr varvid låneskulden i bokslut 2014 uppgår till 275 000 tkr. Bolagets soliditet uppgår till 10,1 procent vilket är en försämring med 0,9 procentenheter jämfört med föregående år. Det egna kapitalet har genom årets resultat ökat med 351 tkr och uppgår i bokslut 2014 till 32 343 tkr.

NYA LÄGENHETER

Byggnationen av 26 nya lägenheter i Fjällbacka har färdigställts under våren 2014. I Tanumshede har tio nya lägenheter byggts under året. Under 2014 har det bara varit vakans i samband med omflyttningar.

Hyrorna för 2014 höjdes med 1,85 procent, medan hyreshöjningen för 2015 blir 0,99 procent.

Tanums Bostäder genomför kontinuerligt kvalitetsmätningar hos hyresgästerna. Under våren 2014 genomfördes den senaste och den utvisade att de allra flesta av hyresgästerna är nöjda

med sitt boende hos Tanums Bostäder AB. Som sammanfattande omdöme om sitt boende gav hyresgästerna betyget 4,0, maxbetyg 5,0.

Den nya lagstiftningen för de allmännyttiga bostadsföretagen, som gäller sedan 2011, ställer krav på att verksamheten drivs enligt affärsmässiga principer.

MILJÖARBETE

Tanums Bostäder AB arbetar målmedvetet och långsiktigt för att minska bolagets belastning på miljön.

De fastigheter som bolaget byggde 2011 i Grebbestad, är så kallade passivhus. Ett passivhus innebär att fastigheternas energiförbrukning är mycket låg. Under 2011 har energideklarerationer och åtgärdsplaner för att minska energiförbrukningen färdigställts för samtliga fastigheter. Under 2012 påbörjades arbetet med energibesparing.

Tillsammans med Rambo AB och Tanums kommun har Tanums Bostäder byggt ett vindkraftverk som gör Tanums Bostäder självförsörjande på miljömässigt närproducerad el. Vindkraftverket togs i bruk i februari 2015.

FRAMTID

Efterfrågan på lägenheter är fortsatt stor i Tanums kommun när antalet arbetstillfällen och invånare ökar. Tanums Bostäder har de senaste åren klarat att bygga nya hyresrätter trots att de ekonomiska förutsättningarna för nyproduktion av hyresrätter varit hämmande. Målsättningen är att även i framtiden kunna nyproducera 10-20 hyresrätter varje år. Bolaget arbetar för närvarande med olika detaljplaner i Grebbestad, Tanumshede och Östad. Sammantaget möjliggör planarbetet nybyggnation av cirka 500 lägenheter.

De ekonomiska förutsättningarna för att producera hyresrätter är fortsatt besvärlig. Det är viktigt att hyresrätten får samma skattemässiga och övriga förutsättningar som bostadsrätten och egenägda småhus.

De senaste årens hyreshöjningar har inte varit tillräckliga för att täcka bolagets kostnadsökningar. På sikt måste kostnadsökningarna kunna täckas genom hyreshöjningar om inte bolagets ekonomiska situation ska försämrats.

TANUMS HAMNAR AB

Belopp i tkr	2014	2013	2012
RESULTATRÄKNING			
Intäkter	13 459	13 155	12 993
Kostnader	-12 842	-12 562	-11 968
Avskrivningar	-990	-875	-668
Rörelseresultat	618	593	356
Finansiella poster	-17	-22	-9
Resultat före skatt och dispositioner	601	572	347
Bokslutsdispositioner	-504	-481	-250
Skatt	-22	-20	-27
Resultat	75	71	70
Investeringar	875	2 180	2 050
Soliditet, procent	48,6	48,1	48,6

Tanums Hamnar AB är ett kommunalägt hamnbolag som genom avtal förvaltar kommunens småbåtshamnar, gästhamnar och handelshamnar. Bolaget hyr även ut lokaler och arrenderar ut mark och vatten som har anknytning till hamnarna.

ÖVERSKOTT FÖR FJÄRDE ÅRET I FÖLJD

År 2014 är bolagets åttonde verksamhetsår. Årets resultat uppgår till 601 tkr före skatt och bokslutsdispositioner, vilket är något bättre än för 2013.

Totalt uppgår intäkterna till 13 459 tkr, vilket är en ökning med 304 tkr. Intäkterna från småbåtshamnarna är något större än 2013 och den enskilt klart största intäktsposten. För året 2014 uppgick denna intäkt till 7 040 tkr. Intäkter från gästhamnar uppgick till 3 255 tkr, fiske- och handelshamnar till 826 tkr, hyror och arrenden samt övriga intäkter till 2 338 tkr.

Rörelsekostnader uppgår till totalt 12 842 tkr. Kostnadsökningen har sin grund i att bolaget har företagit stora insatser på Badholmens badplats i Fjällbacka samt i lokaler på bryggan i Grebbestad.

SOLIDITET OCH INVESTERINGAR

Bolagets soliditet uppgår till 48,6 procent. Årets investeringsverksamhet har efter avskrivningar ökat bolagets anläggningstillgångar med 1 306 tkr. Det egna kapitalet har genom årets resultat ökat med 571 tkr. Det egna kapitalet uppgår i bokslut 2014 till 6 220 tkr.

UNDERHÅLL OCH FLER BÅTPLASER

Behovet av underhåll och investeringar av hamnanläggningarna, som bolaget förvaltar, för kommunen, är fortsatt mycket stora. Under det gångna året har bolaget åter gjort en hel del insatser när det gäller både underhåll och ombyggnader.

Under 2014 har gästhamnsbeläggningen uppgått till totalt 15 980 nätter. Det är en minskning från föregående år. Under högsäsong är det dock överbelagt i hamnarna.

Beläggningen är näst intill 100-procentig på samtliga småbåtsbryggor. Några få båtplatser har dock varit svåra att hyra ut, då placeringen av dessa är mycket utsatta för sjö och vind. I likhet med i fjol är andelen låneplatser hög. Även under 2014 har en del båtplatsinnehavare valt att tillfälligt avstå från

att använda sin plats för att istället låta Tanums Hamnar AB hyra ut den per säsong. Intresset för en permanent båtplats är mycket stort. Antalet fasta småbåtspplatser uppgår idag till 1 767 stycken. Bolaget har en förhoppning om att kunna tillförskaffa ytterligare permanenta båtplatser i Grebbestad.

Under 2014 har en hel del aktiviteter företagits; en ny brygga på Resö med 20 nya fasta båtplatser, nya båtbottnar i Havstensund, förbättring och utveckling av badplatsen på Badholmen i Fjällbacka, nya zinkanoder på Hjalmars brygga i Hamburgsund, brandskåp har installerats i Grebbestads och Fjällbackas gästhamnar samt flertalet nya räddningsstegar har placerats ut i hamnarna.

Bolaget lägger årligen stora arbetsinsatser på underhållet i hamnarna, dels för att öka servicenivån, men framförallt för att upprätthålla säkerheten utifrån samtliga aktörers önskemål.

FRAMTID

Hamnverksamheten i Tanums kommun utgör en viktig del i kommunens målsättning när det gäller att öka antalet besökare och invånare. För att bidra till detta har Tanums Hamnar AB ambitionen att ständigt leverera en bra produkt till besökare samt att fortsätta arbetet med att utveckla hamnverksamheten till det bättre.

När det gäller handels- och fiskekajerna, så är dessa i behov av stora underhållsåtgärder.

Under året har bland annat ett antal utredningar företagits när det gäller kvalitén på T-piren i Grebbestad. Eventuellt kommer utökade utredningar att företas under 2015.

Planarbetet pågår allt jämnt när det gäller Fjällbacka hamns framtida utseende.

Tanums Hamnar AB kommer att fortsätta sitt arbete med att försöka skapa fler båtplatser längs kommunens kustremsa.

RAMBO AB

Belopp i tkr	2014	2013	2012
RESULTATRÄKNING			
Intäkter	152 427	155 547	162 615
Kostnader	-140 729	-143 589	-144 927
Avskrivningar	-10 451	-10 968	-11 750
Rörelseresultat	1 246	991	5 938
Finansiella poster	- 27	244	345
Resultat före skatt och dispositioner	1 219	1 235	6 283
Bokslutsdispositioner	-526	-298	-2 155
Skatt	-187	-383	-1 132
Resultat	506	553	2 995
Investeringar	-	17 021	20 460
Soliditet, procent	-	60,1	62,0

RAMBO AB bildades 1981 och ägs gemensamt av de fyra kommunerna Lysekil, Munkedal, Sotenäs och Tanum. Tanums ägarandel uppgår till cirka 20 procent.

MÅLSÄTTNING

RAMBOs vision är att tillhandahålla hållbar och enkel avfallshandling för RAMBOs kunder.

Affärsidén är att RAMBO ska verka för ett långsiktigt hållbart samhälle med god resurshushållning. Detta genom att tillhandahålla avfalls- och åter-vinningslösningar samt miljötjänster till invånare och verksamheter i mellersta och norra Bohuslän. RAMBO ska erbjuda konkurrenskraftiga priser utan att göra avkall på kvalitet och leveranssäkerhet – allt utan att äventyra miljö och arbetsmiljö.

RAMBO verkar aktivt för att intentionerna i nationella mål samt i ägarkommunernas avfallsplan ska uppnås.

EKONOMI

Resultatet uppgår till 506 tkr, vilket är cirka 50 tkr sämre än för 2013. Före bokslutsdispositioner och skatt uppgår årets resultat till 1 219 tkr. Omsättningen sjönk jämfört med föregående år till följd av att intäkterna för containerverksamheten minskat kraftigt, vilket är kopplat till minskning av uppdrag som ligger utanför den kommunala kompetensen. Kostnaderna har inte

helt kunnat sänkas i motsvarande omfattning.

Årets vinst har ökat det egna kapitalet som i bokslut uppgår till 56 117 tkr. Bolaget har inga långfristiga lån. Soliditeten uppgår till 55 procent. Årets investeringar uppgår till 6,1 mkr.

VERKSAMHET

RAMBO AB driver idag fyra avfallsanläggningar, sju återvinningscentraler, tretton miljöstationer och ett 60-tal återvinningsstationer. RAMBO har under året hanterat 94 000 ton avfall vilket är en minskning med 7,6 procent jämfört med 2013. Ett ständigt pågående arbete pågår för att ta tillvara allt som slängs på ett så resurseffektivt sätt som möjligt. Genom en allt effektivare källsortering och återvinning har vi tillsammans nyttiggjort över 99 procent av allt inkommande avfall – samma höga nyttiggörande som föregående år.

Omhändertagande av farligt avfall har mycket hög prioritet i RAMBOs ägarkommuner som idag har tretton särskilda miljöstationer för insamling av hushållens farliga avfall. På miljöstationerna kan kommuninvånarna lämna farligt avfall och elavfall. RAMBO har fyra avfallsanläggningar – Sivik i Lysekil, Hästesked i Munkedal, Hogenäs i Sotenäs samt Tyft i Tanum. På anläggningarna bedrivs en utvecklande, miljöriktig och säker avfallshandling, sortering och återvinning.

RAMBO har tidigare deponerat avfall på alla sina fyra av-

fallsanläggningar. För närvarande är endast Siviks avfallsdeponi i aktivt bruk. I och med att länsstyrelsen godkänt anpassningsplanen för Sivik är fortsatt deponering säkrad under de närmsta decennierna. Deponierna på Hogenäs och Hästesked håller på att avslutas enligt plan liksom den tidigare nyttjade etappen på Tyft. Länsstyrelsen har även godkänt anpassningsplanen för Tyft, där RAMBOs framtida deponeringsbehov har säkerställts. Slut-täckning av Tyft beräknas att vara avslutat vid utgången av 2015.

Under 2013 påbörjades ett stort test av fastighetsnära insamling i fyrfack. Hemsortering går ut på att hushållen sorterar ut sina förpackningar hemmavid.

RAMBOs test av fastighetsnära insamling avslutades i oktober 2014. Målen som sattes upp inför testet var halverad förbränning genom ökad återvinning, en god arbetsmiljö och fortsatt nöjda kunder. Utvärderingen av testet, som gjorts hösten 2014, visar på mycket bra måluppfyllnad.

RAMBO har sedan 2008 verksamhetsansvaret för renhållningsverksamheten i Lysekils kommun. 2010 övertog RAMBO verksamhetsansvaret för renhållningsverksamheten även för Munkedal, Sotenäs och Tanums kommuner. Bolaget har tidigare erhållit certifiering enligt det internationella miljöstyrningssystemet ISO.

Ägarkommunerna och RAMBO har gjort en översyn av styrdokument och bolagets kontroll och styrning av bolaget.

FRAMTID

Det arbete RAMBO gör tillsammans med kunder och leverantörer är viktigt för en hållbar värld idag och i framtiden. Sverige anses världsledande inom hantering av avfall och inom RAMBO-regionen nyttiggörs hela 99 procent. Detta är ett resultat av samverkan mellan kunder, leverantörer och RAMBO samt ägare som stödjer detta miljöarbete. Långsiktiga investeringar i en nära infrastruktur för återvinning, kundanpassade lösningar samt ett nära och gemensamt källsorteringsarbete gynnar miljön.

För att fortsatt kunna ta hand om avfallet på ett alltmer miljöriktigt sätt måste RAMBO kontinuerligt uppgradera och förbättra anläggningar, processer och arbetssätt – detta arbete pågår kontinuerligt. Bolaget står inför fortsatt stora investeringar, exempelvis slamavvattningsanläggning på Sivik och förbättrad sortering.

BEGREPPSFÖRKLARING

- **Anläggningskapital**

Skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder plus avsättningar. Utgör en del av det egna kapitalet.

- **Anläggningstillgångar**

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

- **Ansvarsförbindelser**

Förpliktelser i form av borgensåtagande, ställda panter och dylikt. Om förpliktelsen måste infrias så belastar den resultatet.

- **Avskrivningar**

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde som ska spegla värdeminskningen.

- **Avsättningar**

Förpliktelser som är säkra eller högst sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp och infriandetidpunkt. När förpliktelsen uppstår belastas resultatet. I kommunen gäller detta bland annat pensionsåtagande.

- **Balanserat resultat
(I nämndernas resultattablåer)**

Visar nämndernas egna kapital.

- **Balanskrav**

Lagstadgat krav om att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna.

- **Balansräkning**

Visar den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället. Här framgår hur kommunen använt respektive anskaffat sitt kapital.

- **Derivat**

Ett värdepapper vars värde beror på värdet av den underliggande tillgången. Olika former av derivat är optioner, terminer och swappar. De vanligaste formerna av underliggande tillgångar är valutor, aktier, obligationer, räntor, råvaror och index.

- **Driftredovisning**

Redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året ställt mot budget.

- **Eget kapital**

Kommunens förmögenhet, det vill säga alla tidigare års ackumulerade överskott. Består dels av rörelsekapital dels av anläggningskapital.

- **Exploateringsverksamhet**

Åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier.

- **Kapitalkostnader**

Periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning dels av ränta. Är en intern post.

- **Kassaflödesrapport**

Visar hur medel har tillförts och använts för löpande verksamhet, investeringar samt finansiering och därmed likviditetsförändringen.

- **Kommunbidrag**

Tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

- **Komponentavskrivning**

Avskrivningsmetod som används när skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter är väsentlig. Respektive komponent skrivs av separat.

- **Likviditet**

Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsberedskap på kort sikt.

- **Långfristiga fordringar och skulder**

Skulder och fordringar som har förfallodag senare än ett år efter balansdagen.

- **Omsättningstillgångar**

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

- **Pension**

Från och med 1998 redovisas pensionsskulden enligt blandmodellen som innebär att skuld upparbetad till och med 1997 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Pensionsskuld upparbetad från och med 1998 redovisas som en avsättning. Beviljade garantipensioner redovisas som avsättning från och med 1998 även om beslut tagits tidigare.

- **Periodisering**

Fördelning av kostnader och intäkter till den redovisningsperiod där de uppstått.

- **Resultatutjämningsreserv**

Kommunerna kan bygga upp en reserv för att kompensera perioder med sämre skatteintäktsutveckling. Tanums kommun kan bara reservera den del av resultat som överstiger en procent av skatteintäkter och statsbidrag. Reserven får bara användas när skatteunderlaget växer mindre än genomsnittet den senaste 10-årsperioden.

- **Ränteswap**

Avtal mellan två parter om en utväxling eller ett byte av räntebetalningar under en given löptid, till exempel byte av fast ränta mot rörlig ränta.

- **Rörelsekapital**

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Visar kommunens finansiella styrka.

- **Soliditet**

Eget kapitals andel av det totala kapitalet uttryckt i procent. Visar långsiktig betalningsförmåga.

- **Säkringsredovisning**

En beskrivning av de finansiella instrument som identifierats som säkringsinstrument och instrumentens värden.

- **Utdebitering**

Anger hur stor del per intjänad hundralapp som betalas i kommunalskatt.

TANUMS
KOMMUN